

NASLOV

Leto XXXIV
Št. 50Murska Sobota
30. december 1982

CENA 10 DIN

VESTNIK

SKRBNO PRIPRAVLJENI NOVOLETNI RAZGOVORI Z ZDOMCI

Pomurje sodi še vedno med tiste slovenske regije, ki imajo sorazmerno veliko delavcev na začasnem delu v tujini. Skupno jih je na tujem okrog 5100; od tega skoraj polovico (2500) iz murskosoboške občine. Zato je razumljiva pozornost, ki jo v Pomurju namenja vprašanjem naših zdomcev. V vseh štirih pomurskih občinah so tudi tokrat skrbno pripravili že tradicionalne novoletne razgovore z njimi (v Ljutomeru je bil včeraj), čeprav je na njih že nekaj let udeležba res skromna. Zato so opravili samo po en razgovor v občinskih središčih.

Vsebinsko so tudi letošnja srečanja z našimi delavci na začasnem delu v tujini enako ubrana. Domentli so se, naj bi na njih v prvi vrsti posredovali kar največ konkretnih informacij, s katerimi bodo lahko odgovarjali na, sicer že ustaljena, vprašanja delavcev na začasnem delu v tujini. Lahko rečemo, da so se tokrat posebej potrudili, kako bi naše zdomce kar najbolje seznanili z dejanskimi možnostmi za zaposlitev doma.

MURSKA SOBOTA

Obrtništvo najbolj zanimivo za zdomce

Okrog tri ure trajajoč razgovor z delavci iz murskosoboške občine, so na začasnem delu v tujini, v pomurskih velikih sejni dvorani, ki jih upravlja občinska konferenca socialistične zveze, je pri-

druženopolitičnih organizacij, carine, zavoda za šolstvo, medobčinske gospodarske zbornice, skupnosti za pokojninsko in invalidsko zavarovanje in obrtnega združenja, je bilo slišati vrsto koristnih informacij, še posebej glede dejanskih možnosti zaposlitve doma. Predvsem velja to za področje obrtne dejavnosti, kjer se nedvomno ponujajo lepe možnosti. Zato je bilo veliko vprašanj prav s tega pomembnega področja gospodarstva, ki še ni dovolj izkoriščen. Med drugim so spregovorili o usposobljenosti zdomcev za opravljanje takšnih del, pri čemer ne bi smelo biti bistvenih zadržkov, čeprav so predstavniki obrtnega združenja opozorili, da je treba glede urejevanja teh zadev

LENDAVA

Skromna udeležba

Razgovora, ki ga je organiziral koordinacijski odbor za vprašanja naših delavcev na začasnem delu v tujini pri OK SZDL Lendava, se je udeležilo nekaj deset delavcev.

Najprej so delavce seznanili z družbenoekonomskim položajem lendavske občine, možnostmi zaposlovanja in organiziranja drobne obrti, potem pa so predstavniki carine, banke, občinske zdravstvene skupnosti, skupnosti za zaposlovanje in medobčinske gospodarske zbornice odgovarjali

na vprašanja delavcev, ki so zaposleni v tujini. Največ vprašanj se je nanašalo na oskrbo z gorivi za kmetijsko mehanizacijo, za carinske olajšave in seveda možnosti zaposlovanja v kmetijstvu in obrti. Kljub temu, da je bilo udeležencev letošnjega razgovora manj, kot v lanskem letu, saj jih je menda prišlo manj za praznike domov pa se zastavlja vprašanje ali so takšni razgovori najbolj posrečeni ob dejstvu, da je iz lendavske občine na začasnem delu v tujini kakih 1.300 občanov.

LJUTOMER

Možnosti ni veliko

Letošnji razgovor z delavci na začasnem delu v tujini je v občini Ljutomer bil sicer nekoliko skromnejši po obisku naših delavcev, zato pa burnejši v razpravi in vsebinskem delu. Predsednik OK SZDL je delavcem predstavil trenutni družbenopolitični in gospodarski položaj občine, kateri sicer ni rožnat, nato pa so delavci pričeli s konkretnimi vprašanji.

Največ se jih je nanašalo na carino, carinske postopke in predpise. Precej je bilo kritik na carino, na še vedno preslabo informiranost o najnovejših carinskih predpisih, predvsem s strani konzularnih in diplomatskih predstavnikov in klubov jugoslovanskih delavcev. Res je, da se carinski predpisi spreminjajo zelo hitro, vendar pa ne moremo mimo tega, da ima večina delavcev sorodnike in znance v domovini in zato jih nepoznavanje predpisov ne more opravičevati. Res pa je tudi, da je pismenih in informativnih vezi z domovino kljub temu premalo.

Nekoliko manj vprašanj pa je bilo letos s področja obrti in o možnostih zaposlovanja v tej panogi in v združenem delu nasploh. Možnosti v prihodnjem letu bodo v občini sicer nekoliko manjše, saj resolucija predvideva le 80 novih zaposlitev, kljub temu pa so na ponedeljkovem razgovoru zagotovili, da bodo vsi tisti delavci, ki se bodo vrnili iz tujine, popolnoma izenačeni z iskalci zaposlitve doma.

Na tradicionalni telesnokulturni prireditvi, ki so jo pripravili telesnokulturna skupnost, Občinski sindikalni svet in Zavod za časopisno in radijsko dejavnost v salonu hotela Diane v Murski Soboti so tudi razglasili najboljše športnike, športnice in športne kolektive Pomurja v letu 1982. Direktor ZČRD Murska Sobota Štefan Dravec podeljuje pokal športnici Pomurja 1982 Slavici Mlinarič.

Foto: A. Abraham

Srečanje jubilarantov in novih članov

Srečanju jubilarantov, ki so v vrstah zveze komunistov že 30 let, ter podelitvi izkaznic novosprejetim članom je bila namenjena krajša slovesnost, ki jo je sredi prejšnjega tedna v Murski Soboti pripravil

nistov. Tudi občinska organizacija zveze komunistov se je v tem obdobju nenehno krepila in danes šteje že okrog 2.200 članov. V letošnjem drugem polletju so osnovne organizacije sprejele v vrste

S slovesnosti ob podelitvi članskih izkaznic novim članom zveze komunistov. Foto: A. Abraham

komite občinske konference zveze komunistov. V uvodnem nagovoru je izvršna sekretarka komiteja OK ZKS Murska Sobota Anica Karba spregovorila o nalogah komunistov pri uveljavljanju in razvoju samoupravnih

zveze komunistov 20 novih članov in tem so ob tej priložnosti izročili tudi članske izkaznice. Med novosprejetimi člani je več kot polovica mladih, v glavnem pa prihajajo iz negospodarstva.

Na slovesnosti, ki so se je poleg predstavnikov družbenopolitičnega življenja občine udeležili tudi sekretarji osnovnih organizacij, so s kulturnim programom sodelovali dijaki srednje družboslovne in ekonomske šole iz Murske Sobotice.

RAZGOVOR V MURSKI SOBOTO — V pomurskem središču se je dobro pripravljenega razgovora z našimi delavci na začasnem delu v tujini udeležilo precejšnje število ljudi. Ti so se zlasti zanimali za možnosti zaposlitve doma, še posebej v zasebni obrtniški dejavnosti. Foto: M. Jerše.

čal o ogrobnem zanimanju za možnost vrnitve naših delavcev v domovino. To potrjuje tudi dokaj dobra udeležba — navzočih je bilo blizu sto delavcev na začasnem delu v tujini — in bogata razprava, v kateri ni manjkalo pojasnjevanj konkretnih primerov iz prakse. Sicer pa so vsem navzočim najprej predložili pristoječo dobrodošlico učencem prve osemletke iz Murske Sobotice s pesmijo „Domovina, draga moja“ ter številnimi recitacijskimi glasbenimi točkami. V imenu družbenopolitičnih organizacij in občinske občine je po zanimivem kulturnem programu pozdravil naše delavce na začasnem delu v tujini predsednik OK SZDL Štefan Čabuk, informacijo o družbenoekonomskem položaju občine in resolucije za leto 1983 pa jim je podal predsednik izvršnega sveta skupščine občine Pavel Pongrac.

V razgovoru pod geslom „Vi vprašujete — mi odgovarjamo“, ki so se ga udeležili tudi predstavniki skupnosti za zaposlovanje,

resno razmišljati že v tujini. V tej zvezi so bila izpostavljena vprašanja s področja carinskih olajšav pri uvozu strojev za posamezne obrtne poklice, kot so ključavnice, zidar in podobno.

Veliko vprašanj pa je bilo slišati tudi glede pokojninskega in invalidskega zavarovanja, o čemer je z Zvezno republiko Nemčijo, kjer je največje število od skupno okrog 2500 zdomcev iz murskosoboške občine začasno zaposlenih, sklenjena konvencija. Govor je bil tudi o depozitu in drugih administrativnih ukrepih ter o tem, da so delavce na začasnem delu v tujini naša konzularna predstavništva še v premajhni meri informirala o vseh spremembah in carinskih in drugih predpisih.

Tudi tokratni novoletni razgovor pa je pokazal dokajšnjo pripravljenost naših delavcev na začasnem delu v tujini za čimprejšnjo vrnitev domov, kajti zaostrene gospodarske razmere vse bolj

V SOBOTO, 1. JANUARJA 1983 OD 13.00 DO 18.00

Posebni novoletni spored RADIA MURSKA SOBOTA

V prvi novoletni dan vas bomo sodelavci Radia Murska Sobota popeljali s posebno peturno oddajo, ki smo jo naslovili VESELO V NOVO LETO. K sprejemnikom vas vabimo v soboto ob 13.00, z vami pa bomo vse tja do osemnajstih. Oddajo smo zasnovali tako, da boste v njej lahko sodelovali tudi poslušalci.

Veliko vas bo silvestrska noč prebodelo, dopoldne boste več ali manj dremljali in zdravili mačka, prav za prebujanje pa bo dobro dela prijetna glasba, med katero vam bomo iz studia Radia Murska Sobota povedali še marsikaj zanimivega. Tako boste lahko prisluhnili

pogovorom z zanimivimi ljudmi iz vseh koncev Pomurja, ki bodo pripovedovali o svojih življenjskih usodah in delovnih izkušnjah, naši novinarji nam bodo iz pomurskih turističnih centrov po najdaljši noči v letu poskušali pričarati delček veselega razpoloženja, ne bomo pa seveda pozabili tudi na tiste, ki bodo na novega leta dan na svojih delovnih mestih.

In na kakšen način boste v oddaji lahko sodelovali poslušalci? Ves čas oddaje bo za vas rezervirana telefonska številka 21 232, na katero nam boste lahko sporočali, kako ste preživeli silvestrsko noč, kako preživljate prvi dan

leta 1983 in še kaj. Za vas pa smo pripravili tudi nekaj iger in ugank, ki jih boste reševali po telefonu, najsrečnejše pa čakajo lepe nagrade, katere so pripravile SOZD ABC Pomurka, Pomurska založba, Radenska in druge organizacije združenega dela.

Da bo res veselo, pa bosta poskrbela gostiteljja oddaje Nevenka Emrijeva in Dodo.

1. januarja 1983 od 13.00 do 18.00 torej vabljeni k poslušanju in sodelovanju.

UREDNIŠTVO RADIA MURSKA SOBOTA

Poplave v Franciji. Argentini in na jugu ZDA so prejšnji teden povzročile veliko škodo. V Franciji so morali evakuirati nekaj tisoč ljudi, v severnih delih Argentine pa so razglasili obsežno stanje. Slika kaže prizor iz francoskega mesteca Saintes: sorodniki in prijatelji prinašajo najnujnejše potrebščine tistim, ki jih je vodna stihija odrezala od sveta.

globus

NEW YORK — Prvič v zadnjih dvajsetih letih je začelo število turistov v ZDA upadati in kaže, da se bo delež te države v svetovnem turizmu zmanjšal od približno 8 na 6 odstotkov.

MADRID — Ob tragični aferi zastupitve z oljem, ki je zahtevalo 381 mrtvih in 19 tisoč težko bolnih je v sodnem postopku doslej pričalo že preko deset tisoč obolevih. V zaporu je 16 lastnikov in voditeljev podjetij, ki so vpleteni v to afero, medtem ko so trije še na begu.

BUKAREŠTA — Romunija je predlagala naj bi oba bloka znižala svoje vojaške proračune za petino. To pomeni 96 milijard dolarjev.

PEKING — Kitajska namerava do konca tega stoletja podvojiti proizvodnjo nafte.

BRASILIA — Brazilska vlada se je z mednarodnim denarnim skladom dogovorila za 4,5 milijarde dolarjev posojila.

TEL AVIV — Enaintridesletna učiteljica Malka Glazel je rodila petorke, ki so skupaj tehtali 8,3 kilograma.

Obnovitev pogovorov

Takoj v začetku prihodnjega leta bodo Kitajci obnovili pogovore s Sovjetsko zvezo in z ZDA. Februarja bo v Peking prispel ameriški državni sekretar Shultz, kmalu zatem pa naj bi namestnik kitajskega ministra za zunanje zadeve Qian odpotoval v Moskvo, kjer naj bi se nadaljevalo posvetovanje o izboljšanju kitajsko-sovjetskih odnosov.

Shultz je najvišja ameriška osebnost, ki bo obiskala Kitajsko, potem ko so avgusta podpisali skupno sporočilo, ki predvideva postopno reševanje tajvanskega vprašanja. Komunikacije, ki so ga takrat sprejeli, je vsaka stran razlagala po svoje. Ameriška vlada se ni odpovedala vojaškim aranžmajem s tajvanskim režimom in ob tem zahteva še kitajsko poročilo, da si ne bo Tajvana nasilno priključila.

V minulih mesecih v Pekingu niso bili zadovoljni z ameriško tajvansko politiko in so vse ostreje kritizirali tudi celotno zunanjo politiko ZDA.

Nekateri tuji opazovalci v Pekingu povezujejo Shultzov prihod z drugo rundo kitajsko-sovjetskih posvetovanj. Menijo, da je tudi to eden od razlogov zaradi katerih bo namestnik ministra Qian odpotoval v Moskvo šele februarja, ne pa, kakor so pričakovali, že januarja. Visoki kitajski funkcionar je te dni izjavil, da bi bil čas od začetka januarja do kitajskega novega leta, to je 13. februarja, prekratek za posvetovanja. Zato pričakujejo kitajski obisk šele po tem prazniku in torej tudi po obisku ameriškega sekretarja v Pekingu. Kitajci vztrajno zatrjujejo, da kitajsko-ameriški odnosi nimajo nobene zveze s kitajsko-sovjetskimi.

Slovensko javno mnenje o zunanji politiki

Raziskava slovenskega javnega mnenja o mednarodnem življenju se je omejila le na temeljna vprašanja naših mednarodnih odnosov (neuvrčenost; odnosi med socialističnimi državami in med komunističnimi partijami; problem varnosti naše države).

Slovensko javno mnenje izrazito pritrjuje naši neuvrčenosti zunanje-politični naravnosti. Približno dve tretjini anketirancev namreč kot našim interesom najbolj ustrezno mednarodno politično naravnost izrazito postavlja prav neuvrčenost, tj. dosledno, načelno borbo za mir in enakopravnost med narodi, kar je bistvo politike neuvrčenosti. Tem kaže prišleci še tiste, ki so v bistvu vendarle tudi za neuvrčeno zunanjo politiko, kar pomeni, da skupaj nad tri četrtine Slovencev (79,3 odst.) pritrjuje neuvrčenosti kot temelju naših mednarodnih odnosov. Resnejše pomisleke do neuvrčene zunanje politike ima manj kot desetina Slovencev, manj kot odstotek pa jih je izrazito blokovo opredeljenih.

Taka podoba našega javnega mnenja je izredno verodostojna, saj je dobljena ne le na osnovi indirektnega vrednotenja vprašanja, temveč je docela potrjena tudi s vprašanjem o tem, koliko prav neuvrčenosti prispeva k varnosti SFRJ. Več kot tri četrtine anketirancev namreč meni, da prav neuvrčenosti pomembno ali vsaj delno prispeva k naši varnosti. Komaj dober en odstotek pa je tistih, ki menijo, da neuvrčenost ni v funkciji naše varnosti, in je torej zgrešena zunanje-politična naravnost, saj je prav zagotovitev varnosti države bistvena funkcija zunanje politike. Značilno je morda tudi to, da je neuvrčenost najbolj sprejeta med izobraženci, med družbenopolitično angažiranimi in med mladimi do 24. leta starosti, najmanj pa — čeprav še vedno izrazito sprejeta — med nekvalificiranimi delavci, kmeti in gospodinjami, med starimi nad 61 let in med tistimi, ki sami menijo, da niso člani družbenopolitičnih organizacij.

Medletne primerjave — od 1968 do 1982 — kažejo stalen in jasn trend krepitve pritrjevanja naši neuvrčenosti zunanje-politični na-

ravnosti v slovenskem javnem mnenju.

Po letošnji raziskavi — ista slika je bila tudi 1980/81 — bi mogli soditi, da pogled Slovencev na odnose med socialističnimi državami oziroma komunističnimi partijami, tj. na vprašanje odnosov znotraj mednarodnega delavskega gibanja ni jasen do iste mere, kot je pogled na neuvrčenost. Res se več kot tri četrtine anketirancev popolnoma ali vsaj v glavnem strinja s tem, da je vsaka komunistična partija odgovorna za svojo politiko predvsem lastnemu delavskemu razredu in lastnemu narodu, in res je komaj dobre tri odstotke tistih, ki se z tako naravnostjo sploh ne strinjajo ali se v glavnem ne strinjajo.

Zanimivo je, da se več kot tretjina Slovencev strinja ali v glavnem strinja, da gre večji socialistični državi ali partiji več odgovornosti in zato tudi več pravic pri določanju politike mednarodnega komunističnega gibanja. Le slaba tretjina jih tako gledanje, ki more voditi do pristajanja na „vodilni center“ delavskega gibanja — v celoti ali vsaj v glavnem zavrača, kaka tretjina pa jih o tem nima mnenja. To neprijetno usledilo v našem javnem mnenju je moči pripisati ne dovolj jasnemu vprašanju, ki dopušča, da anketiranci v pritrilnih odgovorih izražajo preprosto pristajanje na dejstvo, da imajo dejansko v mednarodnih večji tudi večjo vlogo (ne pa tudi večjih pravic) in marsikaj tudi večjo odgovornost.

Tudi pri naših ljudeh, kot drugje po svetu, prav v letu 1982 izraziteje kot prej upada občutek varnosti v mednarodni skupnosti. Le še dobra četrtina je namreč tistih, ki menijo, da nam ne grozi nevarnost s katerekoli strani. Takih je še leta 1980 bila skoraj polovica. Prej ko slej je občutek ogroženosti s strani Vzhoda bistveno večji kot enak občutek ogroženosti s strani Zahoda, seveda pa je največ anketirancev mnenja, da smo potencialno

ogroženi z obeh strani. Ne prese- neča tudi, da je med tistimi, ki ne- posredno ogrožajo našo varnost (tj. ozemeljsko celovitost) na prvem mestu Albanija; seveda pa ogromna večina Slovencev (86,1 odst.) trenutno ne čuti, da bi nam pretila neposredna vojaška nevar- nost. Kot oblika pritiskov, ki smo jim izpostavljeni, najbolj izstopa v našem javnem mnenju pritisk z uporabo sovražne emigracije. Sle- dijo pa ekonomski pritiski politični in propagandni. Vojaški pritisk kot aktualna oblika ogrožanja pa je po mnenju anketirancev mnogo manj pomemben.

Glede razorožitvenih prizade- vanj je povprečen Slovenec močno skeptičen. Več od polovice anketi- rancev namreč nič ugodnega ne pričakuje od raznih razorožitvenih prizadevanj. Glede „poljskih dogodkov“ 16,6 odst. Slovencev o tem „nič ne ve“, nadaljnjih 34 odst. pa je le „nekaj“ slišalo ali bralo. Manj kot polovica Sloven- cev je torej dobro seznanjenih „s poljskimi dogodki“. Če je res tako ob širokem odmevanju teh dogod- kov v naših medijih, se lahko vprašamo, kaj pomeni povprečen Slovenec ve o manj spektakular- nih, a pomembnih mednarodnih dogodkih, kot so dialog Sever — Jug, priprave na vrh neuvrčenih itd.

Slovensko javno mnenje se tudi nagiba k stališču, da je bil vojaški pokop „manjše zlo“ glede na nered in anarhijo in zlasti glede na mo- žen vojaški poseg varšavskega pakta.

Če bi na podlagi letošnje raz- iskave slovenskega javnega mne- nja sodili o odnosu Slovencev do naše zunanje politike, bi vsekakor veljalo, da je politično in informa- tivno dejavnost potrebno usmeriti zlasti k problemom odnosov znot- raj mednarodnega delavskega gi- banja. In k tistim slojem naše družbe, ki so — tudi zaradi eko- nomске nuje — najbolj ob robu tokov našega družbenega in poli- tičnega življenja: nekvalificirani in polkvalificirani delavci, gospodi- nje, kmetje, nečlani družbenopoli- tičnih organizacij, najstarejši in najmlajši.

(po NR)

Zgodilo se je 13. maja 1981 kmalu po peti uri popoldne na Petrovem trgu v Vatikanu. Odjeknili so strelji. Papež Janez Pavel II. se je zgrudil, vendar ne smrtno zadet. Atentatorja, turškega državljana Mehmeta Ali Agco so zgrabili in obsodili na dosmrtno ječo. Toda skoraj leto kasneje se je začel klobčič okrog atentata zapletati, ker Italija — doslej brez trdnih dokazov — krivi za sodelovanje pri atentatu Bolgarijo. Zadeva je zavzela tolikšne razsežnosti, da je le za las manjkalo do prekinitve diplomatskih odnosov med obema državama. Začelo pa naj bi se s tihotapljenjem mamil in orožja.

V zgodovini mednarodnih afer jih je le malo, ki bi bile tako zapletene in ki bi po- njale toliko gradiva za medsebojno obtoževanje in pravo propagandno vojno.

Začelo naj bi se pri bivšem turškem ministru za državni monopol in carine Tucayju Mataraci (sedaj zaprt), ki naj bi ob sodelovanju turških carinikov poslal tovornjak mamil v Italijo. Ob Mataraci-ju je treba omeniti še Turka Bekirja Celenka, tihotapca mednarodnega ranga prve vrste, ki je tihotapil vse: od ročnih ur do tankov. Ko je v jeseni 1980 prišlov v Turčijo do vojaškega udara, je Celenk pobegnil v Bolgarijo.

Mamila, ki v surovem stanju prispejo v Italijo, na Siciliji skrivaj predelajo in nato v glavnem pošiljajo v ZDA. Precej jih razpečavajo tudi v Italiji, predvsem se- verni, kjer velja mesto Ve- rona kot žalostni rekord v potrošnji mamil. In kolikšne so te kupčije? V Trentu, kjer trenutno teče sodna obra-

vna proti 212 osebam, obtoženim zaradi sodelova- nja pri tihotapljenju z ma- mili, je eden od obtoženih priznal, da je samo v enem letu — in to za milansko „tržišče“ — pretihotapil 4 tisoč kilogramov mamil, en sam kilogram heroína na primer pastane milijardo lir!

Ob dobro opravljenem poslu stopi v igro nova oseba. To je 70-letni poslovnež si- rijske narodnosti Henri Ar- san, lastnik izvožno-uvo- znega podjetja »Stibam« v Milanu. Arsanu pripada ve- lik del iztržka pri mamilih. Z njim kupuje orožje in ga prodaja, predvsem v Turčijo in na Bližnji vzhod. »Blago« je opremljeno z vsemi po- trebnimi carinskimi papirji, v zabojih z napisi »indu- strijski stroji«, potuje pa po suhem prek Jugoslavije, Bolgarije do Turčije. Večje »stroje«, kot so helikopterji, tanki in oklopniki, ki jih ni mogoče spraviti v zaboje, je pošiljal Arsan svojim kup- cem z lastno ladjo, ki je vo- zila na progi med Genova in

bližnjevzhodnimi pristani- šči. Šamo v zadnji pošiljki, preden so Arsana aretirali, je bilo 25 helikopterjev, deset tankov tipa »leopard« in prav toliko oklopnikov. Pred dnevi je italijanski sociali- stični poslanec Ealco Acca- me obrazložil primer ladje »Sirius«, ki je leta 1976 iz- pula iz pristanišča La Spezia. V svojem trebuhu je ladja nosila dvajset »leopardov«, ki so bili namenjeni v Mar- seille, prispeli pa so v Libijo. Iz istega pristanišča je od- plula tudi neka druga ladja, natovorjena z oklopniki za Pirej. Toda tja nikoli ni pri- spela. Pošiljka orožja — menda za neko latinsko-ameriško državo — je kon- čala svojo pot v Južni Afriki. V Južno Afriko naj bi pri- spela tudi pošiljka torpedov, ki so bili prodani Izraelu. Za vse te kupčije naj ne bi bila kriva samo Arsanova firma. S podobnimi posli se ukva- rjajo tudi drugi.

Italija je peti največji proizvajalec in izvoznik orožja, ki je močno iskano blago. Kako je mogoče, da so italijanske oblasti tako ma- lomarno poslovale. Ampak, to je že druga zgodba ... Na prizorišče te anatomije

stopi spet Ali Agca, ki so ga italijanske sodne oblasti ob- sodile na dosmrtno ječo. Agca je — da malo spomni- mo — kot pripadnik turške desničarske organizacije »Sivi volkovi« ubil nekega naprednega novinarja, bil obsojen na smrt, toda »Sivi volkovi« so mu pomagali, da je pobegnil in se potem po- tepal po Evropi, v glavnem v ZR Nemčiji.

Agca se je pokesal — kot je zapisal v svojem pismu — napisanem v zaporu, naslo- vljenem pa na vatikanskega državnega sekretarja Casa- rolia in nekatere italijanske politike. Preiskovalnemu sodniku Martelliju je Agca povedal, da je v svojih pote- panjih prispel v Sofijo, kjer se je spoznal z nam že zna- nim tihotapcem Celenko, ki naj bi mu predlagal: »Ubij papeža, pa dobiš tri milijone zahodnonemških mark!« O tem sta se Agca in Celenko dogovorila v sofijskem ho- telu »Vitoša«. Tu naj bi Ce- lenko Agca spoznal tudi s tremi agenti bolgarske ob- veščevalne službe s psevd- nimi »Kolev«, »Petrov« in »Bajramić«. Ti naj bi mu, kot je povedal Agca, pomagali pri izvedbi atentata in mu

dali tudi revolver s katerim je streljal na Janeza Pavla II. V Rimu se je Agca z omenje- nimi tremi še enkrat srečal. Skupaj naj bi si ogledali prizorišče nameravanega atentata in Agca naj bi tudi izvedel, kje bo stal bolgarski tovarnjak, v katerega bi se po atentatu skril.

Ko so Agci po njegovi »izpovedi« v zaporu poka- zali neke slike, je na njih prepoznal vse tri Bolgare: »Kolev« je bil v resnici Aj- vazov, blagajnik bolgarske ambasade. »Petrov« Vasi- ljev, sekretar bolgarskega vojaškega atašaja in »Bajra- mić« Sergej Ivanov Anto- nov, uslužbenec bolgarskega turističnega letalskega pred- stavništva v Rimu.

Vasiljev je zapustil Rim že lani, ker mu je potekel mandat. Ajvazov je v začeti- ku prejšnjega meseca odpoto- val v Sofijo. Antonova pa so 25. novembra aretirali v njegovi pisarni v Rimu. Anto- nov zavrača vse obtožbe in ponuja prepričljive alibije. Bolgarija je Italiji ponudila za Antonova zamenjavo dveh Italijanov, ki so jih obtožili vohunstva, toda Italija je ponudbo odbila.

Sofija v svojih uradnih in poluradnih izjavah trdi, da je vse to »drzna provokacija zahodnih imperialističnih centrov«, obstajajo pa tudi »elementi, ki kažejo na ne- posredno zvezo ameriške centralne obveščevalne službe s primerom Anto- nov.« V Sofiji so storili še en korak: pod nadzor bolgar- skih oblasti so dali tihotap- skega mojstra Turka Bekirja Celenka.

Iz vsega tega se na Zahodu razvija trditev o tako ime- novani »veliki zaroti.« Bol- garija igra pomembno vlogo pri destabilizaciji Zahodne Evrope in zahodnih zave- znikov, predvsem Turčije.

Naročilo za atentat na pa- peža, ki je Poljak in zaveznik poljskih sindikatov »Soli- darnost«, ima lahko svojo težo. Destabilizacija zahod- nih zaveznikov naj bi imela trojni učinek: najprej ma- mila, potem tihotapljenje orožja v tiste dele sveta, ki imajo glede odnosov do za- hodnih zaveznikov nekoliko zvišano temperaturo, in končno smrt papeža.

Vse to so ob sedanjem položaju le predvidevanja.

ANATOMIJA NEKEGA ATENTATA

Naše moči za prihodnje naloge

„So tudi taki, ki v sedanjih težavah stalno zahtevajo, da najdemo krivca zanje. Zdi se jim, da bi tako lažje premagali sedanje težave. Če bi krenili po tej poti, brskali po preteklosti, ne bi imeli moči začeti sedanji bojni vse, ki so se pred nami. Zato naj vsak izpraša samega sebe, da se bo videlo, ali bi lahko dal več. Iz preteklosti povlecimo nauke za delo v čas, ki je pred nami. Zakaj

OGLEDALO TEDNA

OGLEDALO TEDNA

Zelo trdo o devizah

Zvezni izvršni svet je predlagal, da naj bi pri dotoku deviz dobila najprej svoj delež „država“ in sicer za odplačevanje svojih obveznosti v tujini, preostanek pa naj bi ostal združenemu delu. O njihovi delitvi bi odločalo delno samostojno, delno pa v okviru republiških samoupravnih interesnih skupnosti ali v interesni skupnosti SFRJ za ekonomske odnose s tujino. Organizacije združenega dela so pri tem dolžne poskrbeti za odplačilo tujih dolgov in zagotoviti uvoza za lastne reprodukcijske potrebe. To zajema tudi devize za nakup energijskih surovin, uvoz izdelkov posebnega pomena za preskrbo prebivalstva ter za najne reproducirajoče potrebe tistih organizacij združenega dela, ki morajo uvažati, pa same ne izvažajo. Po mnenju ZIS je to pogoj za normalen potek vse reprodukcije, za to bi interesna skupnost Jugoslavije odredila (samoupravno, poudarja ZIS), koliko deviz bo šlo v ta namen. Pravica organizacij združenega dela, da „obdržijo“ devize, ki so jih zaslužile, pa ne pomeni, da jih lahko obdržijo zase, temveč so dolžne skrbeti za svojo družbeno reprodukcijo. Od takšnih sklepov je odvisno, če se bo ohranila dosedanja teritorializacija deviz, je poudaril Suković.

Po besedah slovenskega delegata Mirka Zlenderja je jasno, da obstajata dva osnutka tega zakona ali boljše povedano dve zamisli deviznega sistema. Ena predlaga ZIS, drugo pa zagovarjata Hrvaška in Slovenija. Soglasal je, da je nemara potrebno po enotnih kriterijih objektivizirati ravnanje republiških samoupravnih interesnih skupnosti za ekonomske odnose s tujino, vendar je poudaril, da pri odločanju o tem, koliko deviz komu pripada, to ne more biti merilo. Individualne pravice gospodarskih subjektov do uvoza je mogoče odrediti le s sporazumevanjem v republiških samoupravnih interesnih skupnostih. V tem se dosedanja sistem ne bi smel spreminjati.

Za podobna stališča se je zavzela tudi hrvaška delegacija, ki je vztrajala, da je treba v deviznem sistemu pustiti prostor za neposredno sporazumevanje med organizacijami združenega dela. Njen delegat Ivo Vrandečić je poudaril, da osnutek, ki ga predlaga ZIS, deviz objektivno ne priznava kot nečesa, s čimer lahko razpolaga združeno delo, temveč to pravico omejuje na simbolične možnosti. Izvornik s tem, ko ima praktično enako pravico do deviz, kot vsi drugi, z ničemer ni stimuliran, da bi izvoz povečeval.

Slovenski delegat Boris Šnuderl se je zanimal, kako bomo urejali druga pomembna vprašanja, povezana s stabilizacijo, če bomo morali pod pritiskom sprejemati takšne dolgoročne sistemske sklepe, ki ne bodo izražali naših že sprejetih opredelitev. Kot je poudaril, bi lahko iz tako imenovane „rdeče knjige“ stabilizacijske komisije izluščili tudi model, ki ga zagovarjata omenjeni dve republiki. Delegaciji Slovenije in Hrvaške ne moreta sodelovati pri usklajevanju teh zakonskih določil, dokler jih ponovno ne obravnava njuni republiški skupščini.

Mirko Suković je poudaril, da so bili prav ti amandmaji Hrvaške in Slovenije predstavljeni tudi v medrepubliškem komiteju, na obeh straneh komisije za stabilizacijo, trikrat pa jih je obravnaval tudi ZIS. Zvezna vlada tudi trdi, da je ta zamisel povsem drugačna, zato je ni mogoče vzeti kot podlago za usklajevanje tega zakona. Meni, da je osnutek, ki ga je sama predlagala v skladu s stabilizacijo, ker brani združeno delo, tudi pred državo in dosedanja neodgovornostjo nosilcev samoupravnih funkcij, ki se je kazala v posamičnih interesih in zanemarjanju interesov vsega združenega dela.

dosti je problemov, ki jih bomo šele morali rešiti,“ je rekel predsednik predsedstva SR Srbije Nikola Ljubičić, ki je odpiral v Boru rudnik.

„Dovolj moči imamo, da premagamo sedanje gospodarske težave, toda morali se bomo bolje organizirati in naše sile pravilno usmeriti. Jugoslavija, in v okviru nje SR Srbije, je, ne glede na zapletene gospodarske razmere, izpolnila svoje obveznosti na osnovi tujih kreditov. V tem pogledu jih bomo izpolnjevali tudi v prihodnje. Znanost smo izboljšali pokritost uvoza z izvozom. To priča, da smo v zunanjo trgovino izmenjivali začeli praktično izvažati načelo, širitve po lastnih možnostih.“ Tega preobrata ni bilo preprosto doseči.

Naša prednostna naloga za leto 1983 je zagotoviti pogoje za normalno proizvodnjo in njeno postopno rasti. Tej nalogi moramo prilagoditi našo investicijsko kre-

ditno in censo politiko. Prizadevamo si najti ustrezne rešitve, da bi organizacijam združenega dela ostalo čim več deviz za uvoz reproductivnih materialov.

Naša usmeritev je, da se v gospodarskem razvoju opiramo na lastne sile. Iz tega izhajajo naloge: hitrejša prilagajanje sedanjim gospodarskim razmeram, aktiviranje notranjih rezerv, odločneje preusmerjanje investicij v strateške smeri razvoja. Nimamo sredstev, da bi jih lahko razmetavali. Zato moramo tisto, s čimer razpolagamo, usmeriti v razvoj surovinske baze, energije in gospodarstva.

Zdajšnji čas zahteva znanje in sposobnost, zahteva jasno idejno, politično opredeljenost v smeri socialističnega samoupravljanja in odločnost v akciji. V bitki, ki jo bomo zdaj, je dovolj prostora za vsakogar, ki je pripravljen zaviti si roke in se lotiti dela ter stvarno prispevati v skupnem prizadevanju naše družbe. Za posameznike, ki dvomi, lakizirajo ali nekaj pričakujejo, za tiste, ki govorijo eno, delajo pa drugo, ki vedno valijo krivdo na nekoga drugega, za tiste, ki ne glede na vse težave še vedno dobro živijo in jim nihče in nič v družbi ne pomeni — za takšne v tej bitki ni prostora,“ je dejal Nikola Ljubičić.

Kako zaposliti tovarne?

Tale nenavaden naslov se mi je utrl med razpravo na skupščini gospodarske zbornice, ko je vodničarja zanimalo, ali planerji letos sodijo, da so republike planirale napak, ko so se izjasnile za skoraj tridesetno povečanje proizvodnje, ki naj v Jugoslaviji ne bi bila večja od enega samega odstotka v skupnem planu razvoja dežele. Iz teh opažanj je namreč zastavljeno vprašanje, kako pa bi potem lahko povečevali zaposlenosti po dvakratno večjem odstotku rasti zaposlenosti, če proizvodnja ne bo takšna, da bi z njo zaposlili vse zmogljivosti organizacij združenega dela oziroma vse proizvodne zmogljivosti, ki jih premoremo v naših tovarnah in drugih organizacijah dela.

Gospodarska zbornica je pač asociacija združenega dela, interes združenega dela pa je, da več in boljše dela in da bo to delo sposobno v tekmi z gospodarstvi zunaj naše dežele. Zatorej se je skupščina GZJ zavzemala za razbremenitev stroškov, ki zidajo cene, tako da bi bilo čim manj dajatev, ki delajo našo

PISMO IZ BEOGRADA

proizvodnjo premalo ali že povsem nekonkurenčno. Drugače so temu rekli tudi: uveljavljanje vseh pravic iz dohodka in deviz, ki so že dane združenemu delu po ustavi in zakonu o združenem delu, pa še niso uresničene v vsakdanji praksi. Menijo so tudi, da je proizvodnja pravzaprav za skrbjo za plačevanje dolgov, ki jih moramo poravnati v skladu s sprejetimi obveznostmi in da je ta velika skrb države povzročila zanemarjanje ekonomske logike gospodarjenja s takšnim planiranjem, kakršno je zdaj zastavljeno.

Seveda imajo vsi planerji razloge za svoje postavke o gospodarjenju v prihodnjem letu, ki bo stabilizacijsko najbolj zahtevno in bo o njih še veliko razgovorov in polemik tudi v skupščini SFRJ, kjer bodo tudi delegati združenega dela odločno zastopali stališča, ki jih je to delo zavzelo v splošnih združenjih in drugih telesih gospodarske zbornice Jugoslavije.

Največ razprav se bo kajpak vrtele okrog izvoza in prilaganja deviznega sistema potrebam združenega dela, ker je sedanje gospodarjenje z devizami preveč državno in so zato tudi samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino vse prej kot pa samoupravne interesne skupnosti. To seveda niti ni kaka nova tema razpravljanja o gospodarjenju. Nova je samo vest, da je v pripravi organiziranje teh skupnosti na način, ki ga v gospodarski zbornici ne pozdravljajo, ker je predsedstvo GZJ svojčas že pojasnilo stališče združenega dela glede teh SISEOT, kakor skrajšano imenujejo to interesno skupnost. Stališče združenega dela pa je, naj bi te skupnosti hile uvrščene v zbornično organizacijo, kjer bi se po dejavnostih in v skladu s samoupravnimi sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem krojilo ravnanje z devizami na spodbudno zanesljivejši način.

Primer takšnega snovanja je program izvoznih aktivnosti tekstilne industrije, ki ugotavlja, da je 30-odstotni delež za lastno uporabo deviz iz izvoza prenašen in da bi z nekoliko večjim deležem, za 5-odstotkom večjim, lahko ustvarili mnogo večji izvoz in bi bil volk sit in koza cela, saj bi v 65 odstotkih ostalo družbi več kot ostane zdaj, sicer pa se zna zgoditi, da bo izvoz tekstilcev pešal. Tistih 35 odstotkov pa ni za vse enakih, ker finalisti dobijo najmanjši delež, pa zaradi tega, ker bodo raje pokrivali potrebe po devizah predilnicam in drugim sodelavcem v proizvodnji za izvoz, ker bi sicer morali ti proizvajalci zopet izvažati surovino, ki jo potem finalisti uvažajo. Podobno pa snujejo svoje izvozne programe tudi v strojni industriji in drugod, in to je pot, po kateri bi lahko brez velikih zapletov prišli najhitreje do polne zaposlitve vseh proizvodnih zmogljivosti, pa tudi do povečanja odpiranja novih delovnih mest in s tem do aktiviranja zdaj nezaposlenih mladih ljudi.

Seveda je snovanje takšnega načina delovanja izvoznega gospodarstva še vedno v povojih in nihče ta trenutek še ne more odgovoriti na vprašanje, kako bo vse to izpeljano, vendar se s tem kaže prizadevanje, da združeno delo samo rešuje svoje probleme in da telesa zbornic ne bodo samo objekti kritike drugih.

Viktor Širec

NA ROB PODATKOM SDK

Preveč razdrobljeno pomursko

investiranje

Do začetka letošnjega oktobra (natančneje 30. septembra) je imelo v Pomurju 98 investitorjev v izgradnji skupno 148 objektov. Predračunska vrednost teh investicij znaša s povečanjem vred 3,96 milijarde dinarjev, pri čemer se je povečanje začele predračunske vrednosti povzpelo na 352,51 milijona dinarjev, zmanjšanje pa 3,86 milijona dinarjev. V primerjavi s stanjem 31. marca 1982 se je na ta način število investicij v teku povečalo za 28 ali 23 odstotkov, njihova celotna predračunska vrednost pa za 554,03 milijona dinarjev ali 16 odstotkov.

Teh nekaj podatkov o investicijskih objektih v gradnji — poleg tega pa gre še za dokončane objekte in gradnje objektov za trg — ki jih je zbrala služba družbenega knjigovodstva, kaže poleg nekaj dobrih strani tudi vrsto slabosti. Predvsem imamo pred očmi dejstvo, da je v praksi marsikdaj prihajalo do časovnih in finančnih preokolištev in do nesvarno načrtovanih poslovnih rezultatov. Značilno je, da so v tem obdobju v Pomurju vlagali manj v različnih, posodobitev, rekonstrukcije in vzdrževanje obstoječih zmogljivosti, manj v negospodarstvo in več v gospodarstvo.

V zadnjem šestmesečnem obdobju (od 1. aprila do 30. septembra letos) so investitorji začeli graditi 54 novih objektov, katerih predračunska vrednost se je povzpela čez 596,39 milijona dinarjev. V glavnem so to gospodarske investicije, saj jih je skupno kar 45 s predračunsko vrednostjo 549,28 milijona dinarjev oziroma celo 92,1 odstotni delež v celotni strukturi novo začetih investicij v regiji. Med največje

objekte štejejo dograditev proizvodno-skladišnih prostorov in nakup opreme v TOZD Kartonaža in TOZD Tiskarna ZGEP Pomurski tisk, ureditev pogojev dela in tehnologije v TOZD Ženska oblačila Mura, začetek nekaterih melioracij Motvarjevci—Tekanovci, stanovanjski blok na ulicah Staneta Rozmana in Cvetkove v Murski Soboti, sušilnico zrnja v Črncih, melioracije Lendava—Žitkovci, proizvodno halo v Gorenje-Varstroju TOZD Montaža, čistilno napravo v Konusu TOZD Usnjarna ter izgradnjo vodovoda v severovzhodnem delu mesta Ljutomer. Investicij na področju družbenih dejavnosti je potencialno samo devet, njihova predračunska vrednost pa je nekaj čez 47,1 milijona dinarjev.

Od vseh investicij v teku je največ začeti v letu 1982, in sicer 63, vendar z manjšimi predračunskimi vrednostmi, ki dosegajo skupno 670,68 milijona dinarjev. Pri tem se kažejo tudi precejšnja odstopanja od načrtov, saj so največje nedokončane investicije še iz leta 1981. Teh je celo 45, njihova predračunska vrednost pa znaša 1,81 milijarde dinarjev. Hkrati pa je treba povedati, da je bila večina omenjenih naložb v glavnem dokončanih, ker je vrednost opravljenih del bila že 91,7 odstotka predračunske vrednosti.

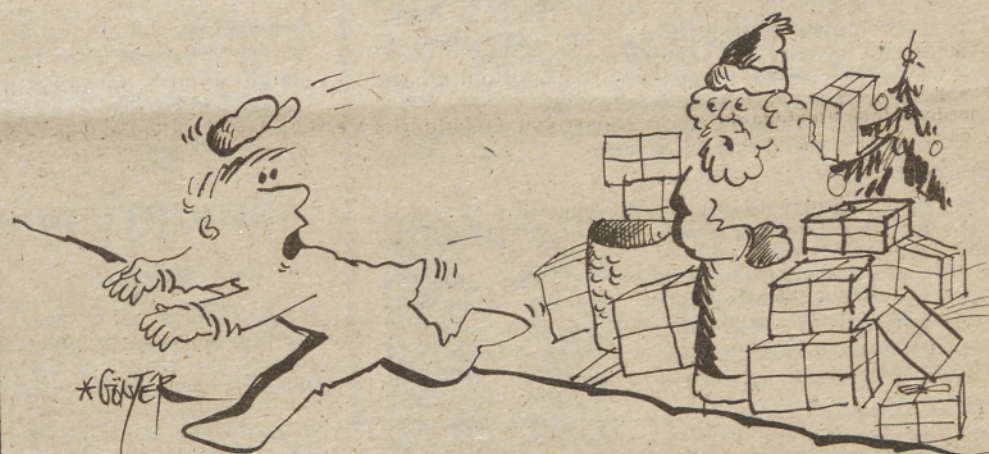
Zanimivi so tudi podatki, po katerih v pomurski regiji prevladujejo objekti v vrednosti do 50 milijonov dinarjev, saj jih je 131 ali 88,6 odstotka, čeprav je njihov delež v celotni predračunski

vrednosti komajda 33,9-odstoten. Po številu objektov prednjači industrija, po predračunski vrednosti pa področje zdravstva in socialnega varstva (gradnja bolnišničnega kompleksa v Rakičanu). In če še pogledamo, kakšna je usmeritev prednostnih naložb, vidimo, da v regiji prevladujejo objekti za proizvodnjo hrane (hlevi, silosi, skladišča, vinogradi), za prometno infrastrukturo (telefonijo, parkirišča) in vodno gospodarstvo (regulacije, melioracije). V prednostne naložbe je razvrščenih 83 objektov ali 56,1 odstotka vseh objektov v izgradnji, njihova predračunska vrednost pa znaša 2,64 milijarde dinarjev oziroma 66,6 odstotka celotne predračunske vrednosti vseh tekočih naložb. V pomurski regiji pa je v izvozno usmeritev naravnanih 6 objektov (največji je hotel v Moravcih) s predračunsko vrednostjo 488,66 milijonov dinarjev ali 12,3 odstotka celotne predračunske vrednosti.

Velja tudi omeniti, da so navzlic dokajšnjemu zagotavljanju sredstev še vedno v veliki meri prisotni krediti pri financiranju tekočih investicij, in sicer 43,4 odstotka, katerih vrednost pa se je v primerjavi s prejšnjim obdobjem nekoliko znižala. Po drugi strani pa so se za 23 odstotkov povečala celotne pogodbene investicije. Stopnja dograjenosti investicij v teku je 30. septembra 1982 znašala 66 odstotkov. Ob vsem pa se ne moremo znebiti občutka, da je v Pomurju še zmeraj prisotna velika razdrobljenost investicijske graditve, čemur bo treba v prihodnje nameniti znatno več pozornosti kot doslej.

Milan Jerše

• PAKETI • PAKETI • PAKETI • PAKETI • PAKETI •

• PAKETI • PAKETI • PAKETI • PAKETI • PAKETI •

Zakoličena cestno-komunalna dejavnost

Očitno se kažejo zaostrene razmere gospodarjenja tudi na področju cestne in komunalne dejavnosti v murskosoboški občini. To namreč jasno izhaja iz sprejetih sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o temeljih plana samoupravne interesne skupnosti za cestno in komunalno dejavnost za srednjeročno obdobje 1981—1985, ki so ga potrdili delegati na svoji zadnji seji v tem sestavnem. Po novem bosta namreč skupnosti za ceste in komunalno deloval posebej, kar je v skladu z zakonom.

Tako bi do leta 1985 izvedli asfaltno ureditev kategoriziranih lokalnih makadamskih cest z manjšimi rekonstrukcijami v skupni dolžini 34,10 kilometra, vrednost teh del pa bi znašala nekaj čez 120,39 milijona dinarjev. Gre za odseke cest: Gornji Petrovci—Križevci, Sebeborci—Andrejci—Panovci, Salovci—Markovci—Čepinci, Cankova—Gerlinčiči—Fikšinci—Rogaševci, Križevci—Domanjševci, Salovci—Dolenčiči, Moravci—Gornji Moravci in Pertoča od regionalne ceste na hrib. Zaradi delno opravljenih posodobitev lokalnih kategoriziranih cest pa bodo ojačile z asfaltno prevleko opravili med Skakovci, Strukovci in Puževci, nadalje na odsekih Pucovci—Križevci ceste B 355 in Bakovci—Mali Bakovci. Na vrsti so tudi popravila mostov na Mlinšči v Strakovcih, v Ropočju, dveh mostov v Krogu ter zavarovanja ob potokih in popravila

manjših mostov in propustov. Sem pa je treba prišteti še sredstva za odplačilo kreditov, za upravljanje cest — financiranje strokovne službe, za sofinanciranje mladinskih delovnih brigad, za izdelavo študij in projektnih dokumentacij, za kar bodo porabili v tem srednjeročnem obdobju 258,86 milijona dinarjev.

Podobno velja tudi za komunalno področje, kjer bi naj zagotovili nekaj nad 262,44 milijona dinarjev. Ta sredstva bi v glavnem namenili za vzdrževanje komunalnih objektov in naprav, izgradnjo kanalskih kolektorjev, predvsem severnega do Černelavca, za čistilno napravo v Murski Soboti, kjer bo treba tudi razširiti vodovodno žepališče, poskrbeti za kanalsko omrežje v Murski Soboti in Belincih, ne gre pa pozabiti tudi na obnovo mestnih ulic. Okrog 322 milijonov dinarjev pa bo „požrlo“ upravljanje in razpolaganje s stavbnimi zemljišči v murskosoboški občini. Največji delež odpadla na lokacije za organizirano individualno stanovanjsko gradnjo. Računajo na ureditev prihižno sto parcel leino ali skupno 500 parcel v Murski Soboti, Černelavcih, Belincih, Krogu, Moravcih in drugih krajevnih skupnostih, kjer naselja urejajo z zadanimi načrtom. Hkrati gre za 800 stanovanj v petih letih, namenjenih za družbeno usmerje-

no stanovanjsko gradnjo (blokovo) ter za pripravo in opremo stavbnih zemljišč za gospodarsko dejavnost v novi industrijski coni in ostalih predelih.

Vse to bo terjalo veliko finančno pomoč, ki se po samoupravnem sporazumu zagotavlja iz združenih sredstev temeljnih organizacij združenega dela in drugih organizacij ter delovnih skupnosti iz dohodka po stopnji 0,50 odstotka. Pomemben delež predstavljajo tudi sredstva od prodane goriva, takse na motorna vozila, sredstva krajevnih skupnosti za sofinanciranje asfaltnih ureditev makadamskih cest itd. To velja seveda za cestno področje, kajti na komunalnem področju se združena sredstva TOZD in drugih organizacij ter delovnih skupnosti zbirajo iz dohodka po 1-odstotni stopnji. Poleg sofinanciranja krajevnih skupnosti pa se sem ste-kajo tudi prispevek območne vodne skupnosti, sredstva investitorjev, amortizacija kanalizacije in vodovoda. Gre pa tudi za nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča, kredite in ostale prihodke za sofinanciranje razvijane komunalne dejavnosti v murskosoboški občini. V kolikšni meri bo to dejansko uresničeno, bo pokazala praksa zbiranja in trošenja finančnih sredstev za najbolj nujna dela na cestnem in komunalnem področju v naslednjih treh letih.

Milan Jerše

od tedna

GORNJA RADGONA — Na zadnji seji IS SO so se člani ponovno spoprijeli s precej obširnimi dnevnimi redom. Tako je beseda tekla od poročila o realizaciji jesenske setve do problematike odlaganja odpadnih snovi. Ob tem pa so obravnavali še kopico osnutkov aktov, med katerimi naj omenimo osnutek odloka o organizaciji, delovanju in nalogah OZD, drugih samoupravnih organizacij in skupnosti ter SIS v izrednih razmerah, osnutek družbenega dogovora o izvajanju politike na področju splošne porabe v republiki, osnutek pravilnika o organizaciji in delu uprave inšpekcijskih služb pomurskih občin...

LJUTOMER — Koordinacijski odbor za SLO in DS pri OK SZDL Ljutomer je na svoji seji pregledal realizacijo letošnjih akcij v okviru NNNP 82. Ugotovili so, da je večina akcij bila realizirana, in sicer zelo uspešno. Tudi pomanjkljivosti, ki so se pojavljale, so kašipot, kaj vse je potrebno še storiti. Pri tem pa so ugotovili, da večina dejavnikov (TO, GD, RK, CZ, NZ...) pripravlja oblike vzgoje, ki se večkrat podvajajo, zato bi bilo potrebno takšno vzgojo koordinirati. Že januarja naj bi vsi udeleženci SLO predložili programe dela in se sestrili ter programe uskladili. Namen te uskladitve je predvsem varčevanje z materialnimi sredstvi in časom, ki je pri vzgoji kadrov potreben.

LJUTOMER — Občinski svet zveze sindikatov Ljutomer je na svoji seji obravnaval program dela v prihodnjem letu in resolucijo družbenoekonomskega razvoja občine v prihodnjem letu. Plan dela je pri občinskem svetu zastavljen akcijsko in je usmerjen predvsem k zaščiti delavčevih pravic, povečevanju odgovornosti in utrjevanju socialne varnosti delavcev v OZD. Seveda pa je za izvedbo takega obširnega programa (obširnega vsebinsko) potrebno angažiranje predvsem osnovnih organizacij ZS in posameznikov, kajti le povezovalje je porok za uspešno izvedbo programa dela.

HOTIZA — Na območju krajevne skupnosti v zadnjem času odpirajo veliko »divjih gramoznic« predvsem na poljih in travnikih, s čimer uničujejo kmetijska zemljišča. Ker občani pri gradnji rabijo pesek, bi bilo potrebno, da komunalno podjetje organizira gramoznico in separacijo, sicer bo zasebnih gramoznic še več. Že odprte gramoznice pa bi bilo potrebno zasuti z rodovitno zemljo. Problem naj bi analizirale tudi inšpekcijske službe.

DOBOVNIK — Krajanji bi želeli imeti novo trgovino, vendar bo zaradi pomanjkanja naložbenega denarja to težko izvedljivo. Trgovsko podjetje Merkator — Univerzal je sicer v svojem srednjeročnem programu predvidelo gradnjo trgovine, vendar pa je problem z zagotovitvijo sredstev. Vse kaže, da se bo gradnja trgovine prenesla v novo srednjeročno obdobje, saj imajo sedaj prednost naložbe v proizvodnjo, predvsem tisto, ki je izvozno usmerjena.

do tedna

SVET VZGOJNO VARSTVENE ORGANIZACIJE LENDAVALA

razpisuje dela in naloge

~ RAVNATELJA TOZD

Kandidat mora poleg pogojev iz 511. čl. ZZD izpolnjevati še naslednje pogoje:

- pogoje za opravljanje del vzgojitelja ali strokovnega delavca po določenih 38 in 39 čl. Zakona o vzgoji in varstvu predšolskih otrok ali izpolnjevati pogoje za opravljanje del učitelja po določenih 96 čl. Zakona o osnovni šoli.
- imeti pet let delovnih izkušenj, od tega najmanj dve leti dela pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok
- ustrezne moralno-politične in organizacijske sposobnosti
- zaželeno je znanje madžarskega jezika

Kandidat bo imenovan za štiri leta.

Poleg zgoraj naštetih pogojev morajo izpolnjevati še pogoje iz Družbenega dogovora o temeljnih kadrovske politike občine Lendava.

Kandidati naj pošljejo prijavo z dokazili v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: TOZD Vzgojno varstvena organizacija Lendava Mohorjeva 1 (razpisni komisiji).

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po izteku razpisnega roka.

GOSTILNA NAD, Bakovci, telefon (069) 76-087, želi vsem cenjenim gostom, sovaščanom in poslovnim partnerjem

SREČNO, ZDRAVO NOVO LETO 1983

ter se za obisk v novem letu toplo priporoča. Sprejemamo naročila za zaključene družbe, poroke, kosila, večerje in jedi po naročilu. Cene ugodne.

TOVARNA OLJA SLOVENSKA BISTRICA

ODKUP VSEH VRST OLJARIC

Odkupujemo oljno repico, sončnice in bučnice-golice po ugodnih cenah in dajemo strokovne nasvete proizvajalcem olja.

Naša poslovalnica za odkup v Sl. Bistrici je odprta v ponedeljek, sredo in petek od 8.30 do 13. ure. Odkup večjih količin oljaric tudi pri proizvajalcu. Prodaja olja vsak dan od 8.00 do 15.30, v soboto od 8. do 12. ure. Na zalogi rafinirano jedilno olje in vedno sveže prvovrstno bučno olje Special, odprto in v steklenicah, olje za solate v poslovalnici ob vhodu v tovarno.

SOZD ZVIJEZDA — ZAGREB
TOVARNA OLJA, 62310 Slovenska Bistrica
Trg svobode 30, p. p. 22, tel (062) 811-111

Srečno in zadovoljstva polno Novo leto 1983!

Več izvoziti na konvertibilno območje

To je osnovna naloga resolucije o razvoju občine Gornja Radgona, ki so jo sprejeli delegati vseh treh zborov skupščine občine na zadnjem skupnem zasedanju. S sprejetjem tega izjemno važnega planskega akta sta bili sklenjeni aktivnost in javna razprava, ki je potekala do 5. t. m. Se ta mesec pa so o tem razpravljali še v vseh vodstvih DPO v občini. Ti so se zavzeli za dosledno uresničevanje resolucije, kar bodo preverjali vsake tri mesece.

Sicer pa je osnovno vodilo resolucije, da morajo biti vsi začetni rezultati posledica še bolj poglobljenih samoupravnih odnosov in naslonitve na lastne sile. Za-

to sta še toliko bolj upravičena pobuda komunistov o potrebi razbremenitve energetskega sistema in plinifikaciji ter izkoriščanjem vseh notranjih energetskih rezerv v OZD ter predlog po ponovni oživitvi potniškega železniškega prometa.

Sicer pa sama resolucija daje poudarek krepitvi materialne osnove združenega dela, saj bo pri delitvi dohodka odslej več namenjeno akumulaciji. Materialni okvirji razvoja, predvidevajo za prihodnje leto 2-odstotno realno rast družbenega proizvoda; prav tolikšno rast industrijskega proizvoda, rast kmetijskega pa kar za 5 odstotkov. Še smelejše je 20-odstotno povečanje izvoza — v

primerjavi z letošnjim seveda — na konvertibilno področje. Vse vrste porabe bodo kot povsod za polovico zaostajale za rastjo dohodka, tokrat so tudi manj optimistične za pozitivne zmožnosti, še vnaprej pa je omejena investicijska poraba.

Te značilnosti pa veljajo tudi za sprejete spremembe in dopolnitve dogovora o temeljnih družbenega plana občine za obdobje 1981—1985, katerega so delegati prav tako izglasovali. Ta je spjelan v realne okvire, sprejet pa je bil z amandmajem, ki zahteva višje kmetijske hektarske donose, kot so bili zapisani v predlogu dokumenta.

V. Paveo

Zlata plaketa z Japonske v Bakovcih

Pred kratkim je prispela na osnovno šolo v Bakovce nadvse vesela novica: Stanko Donša, učenec 8. razreda, je na mednarodni razstavi likovnih izdelkov v Tokiu na Japonskem osvojil za svojo risbo zlato plaketo! To je bilo seveda tudi za njegovega mentorja učitelja likovnega pouka Hajrullah Zajmija, veliko priznanje. Niti eden niti drugi se žal nista mogla udeležiti slovesne podelitve priznanj na Japonskem, ampak je bila za nagradene učence iz Jugoslavije priložnostna slovesnost v Mariboru.

Stanko je ob pomoči mentorja našel motiv, ki prikazuje bitko med narodnoosvobodilno borbo. „Se na misel mi ni prihajalo, da bom ravno s to risbo osvojil tako veliko priznanje,“ nam je dejal, ko smo ga pred dnevi obiskali na šoli. Dodal pa je, da je v delo vložil veliko truda, saj je trajalo več kot mesec dni, preden je bila risba gotova. Slikal je v šoli in doma.

Stanko Donša, dobitnik zlate plakete, in Hajrullah Zajmija, njegov učitelj likovnega pouka. (Foto: J. G.)

To je sicer tudi njegov največji konjček, čeravno ga mika tudi modelarstvo.

Na priznanje je seveda zelo ponosen, a nikakor ne prevzet. Če bo šlo po njegovih načrtih, bo študiral medicino, slikanje pa mu

bo še naprej samo kot razvedrilo v prostem času. Morda pa bo kdaj postal tudi pravi slikarski umetnik, četudi bo imel drugi poklic. Zaenkrat je to še skrivnost.

J. Graj

BOGOJINA

Referendum za samoprispevek

Krajanji Bogojine se bodo v nedeljo, 9. januarja 1983, na referendumu odločali za sprejem samoprispevka za dobo petih let.

Samoprispevek je predviden v denarju in delu, in sicer 3 odstotke od neto osebnih dohodkov zaposlenih, 10 odstotkov od katastrskega dohodka, 1 odstotek od pokojnin brez varstvenega dodatka in 1.500 dinarjev letno od zaposlenih v tujini. Poleg tega pa bo vsako gospodarstvo prispevalo po 2 delovna dneva. S samoprispevkom bi v naslednjih petih letih zbrali okrog 4.500.000 dinarjev. Sredstva pa nameravajo uporabiti za ureditev asfaltnih prevleke, vaških cest, dograditev podaljška kanalizacije in vzdrževanje poljskih poti.

Že doslej so krajanji Bogojine vselej pokazali razumevanje pri raznih akcijah za napredek kraja. Zato je pričakovati, da bodo tudi tokrat na referendumu izkazali pripravljenost in glasovali za hitrejši napredek kraja. Tega si brez samoprispevka v današnjem času ni mogoče predstavljati.

F. Maučec

Praznovanje 40-letnice pionirske organizacije

V torek so pionirji na osnovni šoli Ivan Cankar v Ljutomeru praznovali 40-letnico svoje organizacije. Uvodno proslavo so imeli kar po internem radiu, saj se na šoli še vedno otepajo s prostorskimi težavami, kljub temu pa je ta proslava bila uspešna. V uvodnem govoru so spregovorili o pomenu in zgodovini te množične organizacije mladih, v kulturnem programu pa so sodelovali člani pionirskega kulturno-umetniškega društva. Po proslavi pa se je začel verjetno bolj zanimiv del torkovega dne, saj je 671 učenec, od teh 587 pionirjev, vključenih v 36 interesnih dejavnosti. Najbolj množične so vsekako športne, uspešno pa delujejo tudi zgodovinska literarna... Pionirji so na praznovanje povabili tudi nekaj gostov, ki so jim pripovedovali o svojih bogatih izkušnjah, o svojem delu in o narodnoosvobodilni borbi. Istočasno pa so člani novinarskega krožka pripravili posebno izdajo biltena, ki je v celoti posvečen dnevu pionirjev.

D. L.

INVALIDSKA DELAVNICA „SOLIDARNOST“ MURSKA SOBOTA Titova ul. 5

Vsem poslovnim partnerjem in občanom želimo uspešno 1983. leto in se priporočamo s svojimi storitvami grafične dejavnosti in domače obrti.

V lastni trgovini na Titovi 5 (dvorišče) si lahko kupite izdelke domače obrti, kot so: tople rute, predpasniki, krila, igrače, modni dodatki, pasovi, brezrokavniki za otroke, ženske in moške.

Pričakujemo vas!

ZAHVALA

Sekcija operacijskih medicinskih sester iz Murske Sobotice se zahvaljuje vsem, ki so nam z nasveti in materialno pomagali pri organizaciji strokovnega seminarja, ki je bil 17. 12. 1982 v Moravskih Toplicah.

Posebej se zahvaljujemo delovnim organizacijam: Pomurskemu zdravstvenemu centru, TOZD Splošna bolnišnica M. Sobota, TOZD Zdravstvenemu domu M. Sobota, Pomurski založbi, Pomurskemu tisku, Kartonazi, Ljubljanski banki, Tovarni oblačil in perila Mura ter Ernestu Novaku — plastika, Jožetu Korošcu — kamnoseštvo, Greti Šafarič — plastika, Alojzu Kerčmarju — kleparstvo, Horvatovim — Lovenjakovim — gostilna, Jožetu Špilaku — plastika, Mirku Hanžekoviču — mesarstvo, Ivo Djurineku — elektroinstalaterstvo, Majdi Kolbi — plastika, Slavici Špilak — Sijarto — gostilna, Viliju Žižeku — TV laboratorij, Veri Gregor — bife Gril, Ani Tkalc — frizerstvo, Jožetu Pavlinjeku — strojno ključavničarstvo, Štefanu Pavlinjeku — kovinoplastika, Štefanu Klemenčiču — gostilna, Tereziji Sever — plastika in Mariji Babič — krizerstvo.

Obenem jim želimo srečno in uspehov polno novo leto 1983!

Sekcija operacijskih medicinskih sester
Murska Sobota

Še več mladih nezaposlenih

Problemska konferenca, ki jo je organizirala OK ZSMS Ljutomer, je nakazala nekatere pretresljive napovedi za mlade, predvsem nezaposlene, v prihodnjem letu. Konec letošnjega leta bo zaposlitev iskalo okrog 190 ljudi, od tega jih je več kot 60 odstotkov mladih. 60 odstotkov pomeni 114 mladih, od katerih ima polovica strokovno izobrazbo.

Toliko v tem letu. Prihodnje leto bo priliv mladih iz srednjih, višjih in visokih šol povišal to število vsaj na 300. Če k temu še prištejemo delavce, ki se bodo vrtili z začasnega dela v tujini, so možnosti mladih, da se vklopijo v normalno življenje, precej nične. To pa zato, ker združeno delo v občini Ljutomer nikakor ne zmore povečati zaposlovanja in njegove rasti. Mladi so se na tej problemski konferenci zavzeli predvsem zato, naj se pri zaposlovanju upoštevajo predvsem tisti nezaposleni, ki izhajajo iz mlajše generacije.

Organizacija združenega dela bi morale čimprej ukiniti ali vsaj zmanjšati honorarno in pogodbeno delo in namesto tega pričeti zaposlovati mlade.

Tudi dogovorov o zaposlovanju pripravnikov ne izvajajo dosledno. Delno bi verjetno kazalo spremeniti tudi štipendijsko politiko, saj takšna kot je, ni zmožna prispevati k usmerjenemu izobraževanju, in zato se na določeni področjih pojavlja višek strokovnega kadra (medicinski tehniki, ekonomisti...). Bolj pa bi bilo potrebno stimulirati šolanje za deficitarne poklice.

Pravzaprav je problematika zaposlovanja mladih zelo kompleksen problem, ki se ga ne bo dalo rešiti na en mah. Zato bi kazalo k problemu pristopiti dolgoročneje in kontinuirano. Le tako bo na tem področju možno doseči izboljšanje.

D. L.

KOMENTIRAMO

Na potezi je SDK

Naložena komisija pomurske gospodarske zbornice je sklenila, da mora služba družbenega knjigovodstva v Murski Soboti čimprej izdelati primerjavo analizo naložb za regijo in delež teh naložb v republiki. Za ta korak se je komisija odločila, ker sodi, da je Pomurje v tem pogledu zapostavljeno, kar lahko samo še poslabša likvidnostni položaj, v kakršnem se nahajajo nekatere organizacije združenega dela.

Zna se celo primeriti, da pride do stečaja katere od organizacij združenega dela, saj ni nikakršna skrivnost, da se pri bančnih okencih čisto oglašajo predstavniki posameznih kolektivov, da bi si sposodili denar za sanacijske programe in menda ne tako redko za izplačila osebnih dohodkov delavcem. Mimogrede naj omenimo tole: „če organizacije združenega dela na svojem bančnem računu ne bodo imele dovolj denarja, da bi poravnale vse svoje denarne obveznosti, potem pri bančnih izplačilih osebnih dohodkov ne bodo imele več prednosti pred drugimi finančnimi obveznostmi, ki jih imajo“ ozidi, predvideva osnutek sprememb zakona o SDK, ki ga je pravkar pripravil zvezni izvršni svet. (Delo, 21. december 1982)

Vsekakor je to poglavje zase, ki pa ima — kot kaže — še kako opraviti z naložbeno politiko. Zborniško komisijo namreč zaskrbljuje dejstvo, da le v redkih primerih tisti, ki vlagajo zahteve, računajo na združena sredstva, več na lastna in največ na bančne kredite. Novi predpisi razmere dodatno napenajo in ni čudno, da se pomurski kolektivi zlepa ne odločijo za značajša, zahtevnejša vlaganja, kvečjemu za manjša, tako za par milijonov dinarjev. Po mnenju komisije je dozidavanja ali obnove tovarniških hal in nakupi strojev ter opreme do 500 tisoč dinarjev, dražje obstoječo proizvodnjo. Ker je takih investicij vse več, so se na zbornici — kot že zapisano odločili, da SDK v Murski Soboti čimprej izdela investicijsko analizo stanja za regijo in primerjavo oziroma delež regijskih investicij v republiki.

Prvi moramo do zanesljivih podatkov, preseči stihijo v prijavljanju investicijskih zahtevkov, več strokovne pomoči nuditi pristojnim in ubrati selektivni pristop, posebej na področjih kmetijstva in družbenih dejavnosti. Ni namreč sprejemljivo, da bi Pomurje še naprej plakevalo davek manj razviti in poprečnosti, pravijo na zborniški komisiji za naložbe v Murski Soboti.

Branko Žunec

GORNJA RADGONA

Kam z odpadnimi snovmi in kako čim boljše začeti naravno okolje, so vprašanja, s katerimi se vse bolj spopadajo tudi v občini Gornja Radgona. To velja tako za

Nova občinska skupnost za ceste

V skladu z novim zakonom o cestah, ki začne veljati 1. januarja 1983, so v Murski Soboti na pobudo iniciativnega odbora ustanovili občinsko samoupravno interesno skupnost za ceste. Na prvi seji skupščine so delegati najprej sprejeli začasni statut skupnosti in poslovnik o delu skupščine za ceste, ki podrobneje opredeljuje samoupravno organiziranost in naloge na tem pomembnem področju v naslednjih štirih letih, kolikor traja mandat skupščine. Novi predsednik občinske samoupravne interesne skupnosti za ceste je postal Jože Tomec, delegat krajevnih skupnosti Beltinci in Lipa, zaposlen v TOZD Veleprodaja veletrgovine Potrošnik, njegov namestnik pa je Janez Mataj iz Pomurskega tiska. Delegati so opravili tudi volitve za predsednika zbora uporabnikov, nalogo so zaupali Francu Koscu iz Mačkovec (namestnik Stefan Jambor iz PZC), predsednik zbora izvajalcev pa je Stefan Žekš iz TOZD Komunala Sobotica (name-

stnik Jože Črnko iz Cestnega podjetja TOZD Vzdrževanje). Po novem šteje zbor uporabnikov 50, zbor izvajalcev pa 10 delegatov. Opravili pa so tudi volitve štirih odborov, in sicer za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito, samoupravno delavsko kontrolo, za pripravo predlogov planskih aktov in samoupravne zadeve ter za organizacijske, kadrovske in finančne zadeve.

Zatem so delegati prisluhnili poročilu predsednika iniciativnega odbora Rudija Horvata, člana murskosoboškega izvršnega sveta, ki je zlasti omenil dolgotrajne priprave na ustanovitev občinske skupnosti za ceste, kjer pa je vendarle prišlo do določene zamude. Do nje je prišlo tudi na republiškem nivoju, zato so rok premaknili na kasnejši datum. V imenu družbenopolitičnih organizacij murskosoboške občine pa je delegat novoustanovljene skupščine pozdravil sekretar občinskega sve-

ta zveze sindikatov Anton Ošljaj, ki je poudaril veliko angažiranost iniciativnega odbora in izredno pomembne naloge skupnosti pri usklajevanju interesov in dogovarjanju.

Na skupščini so tudi sprejeli samoupravni sporazum o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za ceste Slovenije ter za delegata izvolili Ludvika Fila in Stefana Žekša. V razpravi pa so bili izraženi nekateri pomisleki glede bodočega vzdrževanja cest v občini, ki je po številu lokalnih in magistralnih cest prav gotovo v specifičnem položaju v primerjavi z drugimi predeli naše republike. Ker bo največji problem zaradi zagotavljanja potrebnih gmotnih sredstev, so sklenili, da bodo strokovne službe siva skupno z izvršnim svetom pripravile obširnejše gradivo o cestni problematiki v murskosoboški občini. O tem nameravajo seznaniti tudi odgovorne dejavnike v republiki.

Milan Jerše

Z manjšimi koraki do večjega telefonskega prometa

Veliko delegatskih vprašanj na skupščini območne samoupravne interesne skupnosti za PTT promet Murska Sobotica nedvoumno potrjuje precejšnje zanimanje delovnih ljudi in občanov Pomurja za čim hitrejšo reševanje problematike poštne dejavnosti. To še zlasti velja za telefonsko omrežje, za čigar izgradnjo združujejo dokajšnja gmotna sredstva tudi v krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela. Prav gotovo je zelo zanimiva informacija, da se bo namesto novega telekomunikacijskega centra v Murski Soboti že takoj po novem letu začela gradnja prizidka in medkrajevnega dela glavne centrale, kar bo stalo blizu 50 milijonov dinarjev. Stavba bi naj bila po pogodbi s TOZD

Gradbeništvo Pomurje, ki je bil najugodnejši ponudnik na licitaciji, končana do meseca julija, potem pa bodo na vrsti obsežna montažna dela. Pri tem bo kranjska Iskra zagotovila 380 novih medkrajevnih telefonskih povezav za celotno Pomurje, uvedena pa bo tudi kvalitetnejša sodobna tehnologija. V novem prizidku, kjer bo okrog 640 kvadratnih metrov uporabljen površin, bo spodnji del namenjen poštnemu prometu, zgoraj pa bosta dve veliki dvorani; v eni bodo najmodernejše elektronske naprave.

Hkrati je približno 10 milijonov dinarjev na republiškem nivoju odobrenih za manj razvite krajeve skupnosti v Pomurju. Največji delež teh sredstev bo šel za

izgradnjo telefonske centrale v zdraviliško turističnem središču Moravske toplice, ki so v pretežni meri izvozno usmerjene, sovlagatelj pa je tudi kranjska Iskra. V Pomurju pa sofinancirajo tudi 960 novih telefonskih zvez proti Mariboru in Ljubljani ter koaksialni kabel od Radencev. Čeprav se v poštnem podjetju nenehno soočajo s težavami pri dobavi kablov, prenosnih zvez in opreme, pa so za zdaj uspehi uresničiti planske cilje. V razpravi je bilo rečeno, da bo poskusna centrala v Moravcih omogočila boljše telefonske povezave tudi v dveh sosednjih krajevnih skupnostih: Martjancih in Tešanovcih.

V tem srednjoročnem obdobju pa bo postavljenih tudi 24 novih javnih telefonskih govornic; od tega 5 v lendavski, 8 v murskosoboški, 6 v gornjeradgonski in 5 v ljutomerski občini. Prav tako smo slišali, da se bo opravila zamenjava telefonskih central iz Beltincev na Grad in Turnišče, iz Moravcev v Razkrižje, Kuzmo in Pucence, z Grada pa v Spodnjo Ščavnico. Tudi v otroškem vrtcu na Jančevem vrhu in na Ormoški ulici v Ljutomeru bodo kaj kmalu zavezani telefoni.

Na skupščini pa so delegati sprejeli tudi predlog samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah samoupravnega sporazuma o temeljih plana razvoja poštne dejavnosti in zagotavljanja sredstev za realizacijo srednjoročnega plana SIS, plan razvoja delovne organizacije za PTT promet in spremenjen finančni plan. Upoštevajoč zaostrene gospodarske razmere, so investicije skržene, pri čemer pa bo kar 91 odstotkov sredstev odpadlo na povečanje zmogljivosti telefonskega prometa v Pomurju. Dogovorili pa so se tudi o poenotenju višine in pogojev združevanja sredstev uporabnikov poštnih storitev.

Milan Jerše

PROSLAVILI 40. OBLETNICO PIONIRSKÉ ORGANIZACIJE

PIONIRSKI PRISPEVEK ZA STABILIZACIJO

Na občinski pionirski programski konferenci na temo Pionir v krajevni skupnosti so v Lendavi najprej počastili 40. obletnico Zveze pionirjev Jugoslavije s skromnim kulturnim programom. Na konferenci so sodelovali tudi predstavniki vseh družbenopolitičnih organizacij in mentorji pionirskih odredov. V lendavski občini deluje 10 pionirskih odredov, v katerih je 2443 pionirjev, delujejo pa v skoraj 30. interesnih dejavnostih. Še posebej so razvite kulturne in športne dejavnosti. Pionirji lendavske občine so v letošnjem letu zbrali skoraj 50 ton papirja, nekaj železa in drugih odpadnih surovin, pridno pa varčujejo tudi v šolskih hranilnicah, saj je v občini 2210 varčevalcev. Aktivni so tudi pri delu podmladkarjev Rdečega kriza, zlasti pa pri akciji Očistimo našo krajevno skupnost. Na svoji konferenci so povedali, da so in bodo tudi v prihodnje prispevali svoj delež k stabilizaciji, zlasti z zbiranjem odpadnih surovin in varčevanjem, njihova osnovna dolžnost pa bo seveda učenje.

Jani D.

KAM Z ODPADKI?

komunalne kot tudi industrijske odpadke, pri čemer se posebej še pri prvih širijo divja odlagališča.

Zato je vse bolj v ospredju vprašanje, kje najti primeren prostor za

odlaganje komunalnih odpadkov. Predlaganih je bilo več mest, pa nobeno ne ustreza. Prav tako pa tudi ne ustrežata več obeh dosedanjih odlagališč: v Apačah je bilo zanj

izdano le začasno dovoljenje, vendar je odlagalšče že napolnjeno, prav tako je tudi v Hrašnje-Moti, kjer ga ne morejo poglabljati zaradi visoke talne vode. Zato je še najverjetneje, da bo ostalo odlagalšče pri Apačah, čeprav je tudi to neprimerno zaradi bližine naselja. Vprašanje, ki se ob teh težavah logično vsiljuje, je poizgaj: ta pa za manjše kraje ni ekonomičen.

Podobno velja za industrijske odpadke, saj je v občini najbolj pereč problem mulj iz galvanske čistilne naprave pri DO Gorenje Elrad. Tega se letno ustvari okrog sto ton, vsebuje pa mnogo za okolje nevarnih težkih kovin. Zato sedanja rešitev, deponacija mulja v plastičnih vrečah na industrijskem dvorišču Elrada, ni najprimernejša, ker predstavlja potencialno nevarnost za onesnaževanje reke Mure v primeru požoda. Podoben problem pa predstavljajo še odpadki lakirnice.

Seveda so rešitve le v večji angažiranosti vseh odgovornih, predvsem pa bi se morali s tem resneje soočiti sami „proizvajalci“. Dokončno rešitev pa je mogoče najti le v okviru celotne regije. vp

mala anketa

Kaj bomo izbrali?

Poprečen človek ima dovolj časa in priložnosti, da marsikaj postori, a tudi, da marsikaj zamudi in zapase. Že na prvi pogled so njegova leta kaj različna. Tista prva so taka, da še poganja, se razgleduje in tista zadnja taka, da počasi sklanja glavo in spravljen z usodo čaka, da ga zastre minljivost. Med enim in drugim pa človek gradi in podira, prestavlja reke in premika gore. Polni in prazni razsežne votline duha in poslikava donebna platna z iluzijami vseh vrst. Vse kajpada ne gre po merilih lepega in velikega, ničkoliko je hudega in zoprnega, nizkotnega in nemarnega.

Že v starih knjigah je zapisano, da so se menjavala leta debelih krav in leta suhih krav. Da so vsa leta nenovljiva. Da je eno leto osnovna mera bivanja in spreminjanja na zemeljski skorji. Da ... Več znamenj priča o našem prazničnem razpoloženju: veselih, požrešnih, radoživih, smešnih, objestnih, ničevih pa spet ganljivih in radostnih. Kaj smo ali bomo izbrali?

očka in mamico. Vsi v vrtcu tudi letos čakamo, da pride med nas dedek Mraz. Povedal nam bo veliko lepega, da bomo v novem letu še bolj pridni. Tudi darila nam bo prinesel.

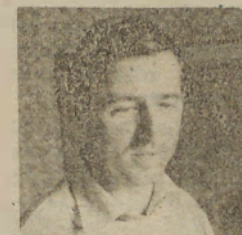
s pristno, človeško toplino. Za one, ki jim je skaljena družinska sreča, naj postane šola drugi dom. Osebo si želimo, da bi načela o posodabljanju vzgoje in izobraževanja hitreje in smejeje uveljavljali in da bi napsloh dosegali boljše uspehe.

saj se moramo nenehno prilagajati tržnim modnim razmeram in zahtevam. V posodabljanje obstoječe proizvodnje ne bomo krenili, saj imamo dovolj sodobno strojno opremo, dobavljeno z nemškega tržišča. Sem vsekakor za izvozno in delovno leto 1983.

naše delo še vedno preskromno vrednoteno, da se že leta in leta ubadamo s prešibko kadrovsko zasedbo in da nimamo — kot marsikdo — večjih možnosti, da si ob osebnem dohodku še kaj več pridobimo. Leto 1983 bo hudo, prav tako 1984, a hiti nam mora jasno, da brez ustrezne deleža sredstev za zdravstvo ne bo mogoče.

pregradnih in fasadnih sten, v Italijo in Avstrijo pa kioske in jadrane deske. Ob tem se bomo prilagajali potrebam trgov, posodabljali proizvodnjo in skrbili, da bo tekla brez večjih motenj in zastojev. Tu bo moral vidno vlogo odigrati sindikat, kakor tudi samoupravni organi in družbenopolitične organizacije nasploh.

Branko ŽUNEC

Zveza kulturnih organizacij občine Murska Sobotica bo organizirala

PLESNI TEČAJ

za odrasle občane. Obsegal bo ples iz svetovnega plesnega programa in bo predvidoma ob torkih od 19. do 21.30 ure.

Pismene prijave s točnim naslovom pošljite do 10. 1. 1983 na naslov: Zveza kulturnih organizacij Murska Sobotica, Trubarjev dvorced 4, ali se prijavite telefonično na št. 21-957, kjer dobite tudi vse informacije.

Stanovanjski labirint v Avtoradgoni

PO SLEDIVIH PRIMERU MARICE ŠKET

Vse skupaj se je začelo 13. aprila letos, ko je Marica Šket, kmetijski tehnik, zaposlena na delih in nalogah analitika trga (reklama in propaganda) v Avtoradgoni, kjer sicer dela že 12 let, vložila prošnjo za zamenjavo stanovanja. Njena tričlanska družina — ona, leto dni star otrok in mož, ki se vozi v službo v Mursko Soboto (dela na IBM v sozdu ABC Pomurka) — stanuje v enosobnem stanovanju s 27 kvadratnimi metri na Trgu svobode 9 v Gornji Radgoni. Vloženo prošnjo je mesec dni kasneje pretresala komisija za družbeni standard in sprejela naslednji sklep: »Delavskemu svetu delovne organizacije se predlaga, da se dovoli zamenjavo stanovanja Jožetu Kolblu in Marici Šket. Sketova dobi pravico uporabe na trisobno stanovanje na Tratah 1 v Gornji Radgoni; Jože Kolbl dobi pravico uporabe nad enosobnim stanovanjem na Trgu svobode 9 v Gornji Radgoni.«

Sledili sta dve seji delavskega sveta delovne organizacije — 24. junija in 2. avgusta — vendar na nobeni niso obravnavali vloge Marice Šket, kljub temu, da so sicer imeli na dnevnem redu stanovanjsko problematiko. Tako je denimo 24. junija odobril nakup dveh trin-poslobnih stanovanj v Radencih, 2. avgusta pa so imeli člani delavskega sveta na dnevnem redu osnutek samoupravnega sporazuma za delitev združenih sredstev tozdev in delovnih skupnosti za zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev Avtoradgone.

„V istem obdobju je zasedala komisija za družbeni standard, ki je ta sklep razveljavila, ga ponovno potrdila in zopet razveljavila. O teh zasedanjih ni zapisnikov niti nisem prejela drugačnega pismenega obvestila. Resničnost tega lahko dokazem s pričevanjem članov komisije za družbeni standard, ki so mi celo povedali, da na teh sejah niso bili sklepni. Na eni od teh sej komisije za družbeni standard je bil sprejet sklep, da se zamenjava kadrovskega Kolblovega stanovanja razpiše in s tem omogoči prijavo vsem delavcem, ki že imajo stanovanje delovne organizacije in so za zamenjavo zainteresirani,“ se pritožuje Marica Šket.

„Ko je bil razpis objavljen, sem — ker mi ni bilo povsem jasno — povprašala, za kakšno stanovanje sploh gre: ali družbeno najemno ali kadrovske. Šlo mi je namreč za to, da lahko potem članom komisije povem, kdo se pravzaprav lahko prijavi za to stanovanje,“ je vse, kar pravi na to Špela Koler, namestnik predsednika komisije za družbeni standard v Avtoradgoni.

Predsednik delavskega sveta delovne organizacije Rado Vindiš k vsemu preprosto prebere sklep, sprejet na seji 4. septembra: „Razpiše se trisobno stanovanje (sledijo podrobni podatki — op. pis.) zaradi zamenjave. Prijavijo se lahko kandidati, ki imajo že pravico do uporabe nad stanovanjem, ki je last Avtoradgone. Ob zamenjavi stanovanj naj se Jožetu Kolblu iz tozda Proizvodnja nadgrajen izplača razlika med soudeležbo, ki jo je vplačal ob vstopu za manjše stanovanje. Razlika soudeležbe se mu lahko izplača šele ob vstopu v novo, manjše stanovanje.“ (Na seji delavskega sveta 19. oktobra je bilo potrjeno, da se mu razlika soudeležbe v celoti izplača!)

Marica Šket ugotavlja: „7. septembra je bilo stanovanje dano v razpis, na katerega sem se prijavila 14. septembra (se pravi še enkrat — op. pis.) in priložila potrebne dokumente. Na razpis sta prispeli še dve vlozi. Po razpisnem roku je komisija za družbeni standard vloga obravnavala in stanovanje dodelila tovarišu Skotniku, ki ima petčlansko družino in zelo nizke osebne dohodke. Glede na to, je pri točkovanju dobil največ točk.“

Špela Koler teh ugotovitev ne komentira, pač pa jih pojasnjuje Anka Rebrica, ki je član komisije za družbeni standard: „Komisija za družbeni standard je takrat pripravila predlog prednostne liste, to da razpis je bil za kadrovske stanovanje, lista pa se pripravila po prednostni listi za družbeno najemno stanovanje. Takrat smo tudi opozorili, da tak način ni pravilen, ker gre za kadrovske stanovanje in naj se upoštevajo kriteriji kadrovskega stanovanja. Ta predlog — če bi ga lahko tako imenovala — je bil zavrnjen kot neutemeljen in se dejali, da se bo na delavskem svetu povedalo, kakšno je stanovanje. Delavski svet je to res potrdil. Cela stvar je bila torej zavlečena v nedogled po nepravilnem predlogu.“

Šketova pristavlja: „Moja pritožba temelji na namernem zavlačenju postopka in na sami nepravilni izvedbi postopka. Točkovanje ni izvedeno po obstoječem pravilniku o ocenjevanju kadrovskih stanovanj. Kot je razvidno iz celotnega postopka od maja naprej, gre za zamenjavo kadrovskega stanovanja.“

Karel Osojnik, predstavnik pravnih služb v Avtoradgoni, priznava in pojasnjuje: „V tem celotnem postopku je bilo več pravno-formalnih pomanjklivosti; tako že na samem začetku, ko odbor za družbeni standard ni takoj predlagal, da se razpiše zamenjava, kar bi po pravilniku moral, ampak je enostavno predlagal delavskemu svetu, da zamenjavo stanovanj odobri. To pa ni mogoče. Tudi predlog odbora, ki je bil na delavskem svetu 4. septembra, ni bil dodelan, ker ni iz njega izhajalo, da gre za kadrovske stanovanje in se potemtaka ne more točkovati po enakih kriterijih kot za kadrovske stanovanja. Zaradi tega je moral delavski svet na svoji naslednji seji sklep spremeniti in zadolžiti odbor, da razpis sicer obvelja, da pa se mora točkovanje izvesti po kriterijih, ki veljajo za kadrovske stanovanja. To je bilo opravljeno, vendar je v tem času prišlo do sprejetja novih samoupravnih aktov, ki urejajo področje stanovanj in stanovanjskih posojil. Ker postopek dotlej ni bil končan, ga je bilo treba končati po novem aktu (gre za Pravilnik o dodeljevanju stanovanj in stanovanjskih posojil delavcem DSSS DO Avtoradgone, sprejet na referendumu 26. novembra letos — op. pis.), ki pa nekoliko razširja krog

samoupravnih organov pri odločanju o teh vprašanjih. Zdaj smo tako daleč, da so vsi organi dali svoja mnenja in se lahko o zadevi dokončno odloči.“

Kaj meni samoupravna delavska kontrola? „S tem problemom ni bila seznanjena oziroma je bilo o tem govorja na izrednih sejah delavskega sveta, zato nanj nismo reagirali. Mislim, da je že osnovna napaka in to dolgoletna, da ne obstajajo pravilnik in prednostne liste za celo leto naprej za dodeljevanje stanovanj, ampak se vsako stanovanje, ko se sprost, šele takrat razpisuje. Potem pa prihaja do pritožb, zlasti pa kasnije v postopkih,“ izjavlja Marjan Vrtnjak, predsednik delavske kontrole DO Avtoradgone.

Marica Šket vztraja: „Prepričana sem, da izpolnjujem pogoje za dodelitev tega stanovanja in s tem ne izsiljujem nečesa, kar mi ne pripada. Že v celotnem postopku sem se počutila kot predmet izigravanja in tudi sedaj nisem več prepričana v pošten razplet moje pritožbe.“

P. S. V Avtoradgoni smo se mudili v sredo, 22. tega meseca. Navedene izjave so zabeležene na magnetofonski trak, posnetke pa so sogovorniki po snemanju tudi poslali. Poleg omenjenih sogovornikov, smo hoteli dobiti izjave še od Marije Albert, tajnice samoupravnih organov in Jožeta Kovarja, predsednika komisije za družbeni standard, vendar sta bila na dopustu, medtem ko je Marjan Neuvirt, vodja pravnih služb dobesedno izjavil, da „je izključen iz te igre“. Dodajmo še, da je samoupravna stanovanjska skupnost Gornja Radgona uradno obvestila Avtoradgono o „sproščenem“ stanovanju 15. novembra. Našega komentarja se za zdaj vzdržimo.

Branko ŽUNEC

V PREMISLEK

Komu in za koga privilegiji?

Prednosti, ugodnosti, privilegiji, kakorkoli jih pač kdo imenuje ali pojmuje, so kaj raznoliki in pravzaprav ta njihova raznolikost niti ne preseneča. Bolj presenetljiva, če ne že kar osupljiva, je številčnost le-teh, ki te malone primora, da si ne moreš kaj, da ne bi povprašal: kako jih (spre)jemati in zlasti, kako jih presojudi? Vendar — pojdemo lepo po vrsti!

V soboški tovarni oblačil in perila Mura znaša popust pri nakupu oblačil in perila za zaposlene 40 oziroma 45 odstotkov. Delavci imajo možnost dobiti tekstilne ostanke, pri čemer dajejo prednost socialno ogroženim, upokojenecem in invalidnim Mure. Podobno velja za ljutomerski tozdr mariborske tekstilne tovarne. Delavcem Mesne industrije je zagotovljeno, da dobijo v mesnicah sveže meso. Fizično poškodovane konzerve, ki ne smejo v promet, lahko kupijo po proizvodnih cenah. V Tovarni mlečnega prahu delavcu pri nakupu masla in mleka v prahu ni treba plačati marže, to je razlike med proizvodno in prodajno ceno. Zaposleni v Radenski dobijo slatino na bone: tisti iz proizvodnih tozdev 6 oziroma 8 zabojev, oni iz neproizvodnih pa po 3 zaboje slatine mesečno. Vsak lahko dobi zastoj letno kartico, ki omogoča brezplačen vstop v vse zdraviliško-rekreacijske objekte.

Posebnih ugodnosti so deležni železničarji, saj imajo letno dve brezplačni in deset voženj z 9-odstotnim popustom. Za njihove družinske člane velja polovičen popust. Delavci PTT, ki imajo telefon doma, dobijo stroške za službene telefonske pogovore v celoti poravnane. Zaposleni na Petrolu imajo prednost pri dobavi kurilnega olja in nafnih drvotov. In tako bi lahko še dolgo naštevati, saj seznani, ugodnosti, prednosti, in privilegijev še zdaleč ni

popoln. Kljub temu se ti že ob navedenem porodi pomislek: koliko nas sploh in v resnici vse to stane? Ali — če vprašanje obrnemo — koliko in v resnici je vse to bolj poceni? Na račun koga? Do otipljivega odgovora se takorekoč ni mogoče dokopati, nekatere izkušnje pa svarijo, da je marsikje prišlo do zlorab, saj — to kar priznamo! — smo vsi pod kožo krvavi. Zgodilo se je skratka tisto, kar se sicer rado dogaja: Delavci so ugodnosti izglasovali, našle so se v samoupravnih aktih in našli so se tudi taki, ki so znali najti luknje in korist zase ali zveze in poznanstva za druge.

Tako je samoumevno, da so ponekod, kjer so se zlorabe očitno razbohotile, šli v striženje ali celo ukinjanje določenih prednosti. V Muri denimo že prihodnje leto načrtujejo izgradnjo industrijske trgovine — mimogrede v Raščinem tozdu Belinka v Beltincih jo že imajo — v Radenski je odvzelo množičnemu, nenadzorovanemu odnašanju škarta, v Mesni industriji so proti tistim, ki so si pod roko zagotavljali drobovino, svinjske nogice, boljše kose mesa in podobne dobrote, disciplinsko ukrepali in še bi se kaj našlo.

Vsekakor so prav ravnali, kajti ne ravno naklonjeni nam časi terjajo, da smo tudi do ugodnosti, prednosti in privilegijev občutljivejši in predvsem doslednejši.

Branko Žunec

DELEGATSKI VODNIK

POSLANSTVO MANDATA

Bremenita nas najmanj dve tradiciji: ljudski poslanec in vaški sljak. Naš delegat je komajda shodil, letos aprila končal osemletko in že bi radi, da ima univerzitetno izobrazbo.

Koliko je v resnici naš delegat oborožen z znanjem, da bi bil lažje kos vse zahtevnejšim nalogam, ki jih nalaga poslanstvo delegatskega mandata? Na to vprašanje smo poiskali odgovor(e) po vseh štirih občinskih konferencah SZDL in delavskih univerzah v Pomurju. Številka, do katere smo prišli, je dobesedno impozantna in zato zbuja tem večjo pozornost: prvi dve leti mandata bo usposabljanja deležnih blizu 1400 vodij delegacij in kar 11.700 delegatov (to je vsak tretji zaposlen v regiji), ob teh pa še večina predsednikov delavskih svetov, skupščin in svetov krajevnih skupnosti. Za posamezne občine velja naslednja (bolj okvirna) preglednica:

Občina	Število vodij delegacij	Število članov delegacij
Murska Sobota	560	4850
Gornja Radgona	286	2843
Lendava	301	2500
Ljutomer	240	1500
Skupaj:	1387	11693

Resnici na ljubo imajo v Gornji Radgoni, Ljutomeru in Lendavi prvi ciklus seminarjev za vodje delegacij (predsednike delavskih svetov, svetov skupnosti in skupščin) že za sabo, medtem ko se bo v Murski Soboti začel te dni. Nad udeležbo resda niso navdušeni — v poprečju 70-odstotna — pritožujejo pa se tudi ne.

Delavske univerze, ki se pri vsebini pridržujejo programskih smernic koordinacijskega odbora za družbenopolitično izobraževanje pri republiški konferenci socialistične zveze in brošurice Program družbenopolitičnega usposabljanja članov delegacij 1982—1986 (Delegat v samoupravni družbi), so ali še bodo slušateljem prvega kroga ponudile več zaokroženih tem. Gre za metode in načine političnega delovanja in odločanja — vzemimo le organizacijo in vodenje sestankov — informiranje v družbenopolitičnih skupnostih, v Ljutomeru so vodje delegacij seznanili z opravljenimi volitvami in sistemom povezovanja delegacij in konferenc delegacij, v Lendavi jim predstavili družbenoekonomske položaje občine in programe interesnih skupnosti, nekaj podobnega pa velja za Gornjo Radgono. Tu so jim najprej predstavili politični sistem socialističnega samoupravljanja, uresničevanje svobodne menjave dela in subjektivni faktor kot ustvarjalno silo družbe. Za tem so sledili napotki za vodenje in sklice delegacij ter naloge za vodje delegacij in pred razpravo še ugotovitve na osnovi izpolnjenih vprašalnikov vodij delegacij in določena vprašanja o metodah, vsebini in delu delegacij.

(Naj mimogrede dodamo, da bodo na lendavski delavski univerzi opravili prvi del usposabljanja za člane delegacij v

18 slovenskih in 11 madžarskih skupinah, pri čemer se soočajo s prevajalskimi težavami naše terminologije v madžarsko.)

„Poudarek je predvsem na metodah političnega delovanja in odločanja. Naloga organizatorjev in predavateljev je, da iz tega programa črpajo konkretno programsko vsebino, prilagojeno živi družbeni stvarnosti, razvojnim zahtevam, potrebam okolja, novim nalogam ter interesom delegatov.“ Tako je med drugim zapisano v uvodnem delu prej imenovane brošurice.

Sicer pa program, katerega vsebino naj bi spoznali člani delegacij, vsebuje 5 tematskih področij:

1. Politični sistem socialističnega samoupravljanja

„Ti nisi poslanec, ti si delegat! Si razumel?“

2. Uresničevanje svobodne menjave dela
3. Uresničevanje samoupravnega družbenega planiranja
4. Nacionalno vprašanje in graditev jugoslovanske federacije

vztrajati na izrazito delovno naravnanih razgovorih, okroglih mizah in razpravah, saj bo le v tem primeru dosežen namen delegatskega usposabljanja.

Branko ŽUNEC

Vrsta nalog pred sindikati

Člani občinskega sveta zveze sindikatov v Murski Soboti so na zadnji seji v tem letu obravnavali osnutek programa dela občinskega sveta in njegovih organov za leto 1983. Konkretnije ga bodo oblikovali in tudi sprejeli še sveti, komisije in odbori sindikatov dejavnosti, do konca februarja prihodnjega leta pa OO ZSS, konference in koordinacijski odbori SOZD. Kot je bilo poudarjeno na seji, bo aktivnost sindikatov v murskosoboški občini v prihodnje usmerjena zlasti v uresničevanje sklepov in stališč 10. kongresa ZSS in 9. kongresa ZSJ v praksi. Pri tem pa so v osnutek programa dela vnesli tudi pet področij, kjer bo potrebno izjemno prizadevanje sindikatov. To so: graditev notranje enotnosti poglobljeno in učinkovito množično politično delovanje, uveljavljanje socialističnih samoupravnih odnosov, odločnejše in celovitejše uresničevanje načela delitve po rezultatih dela ter utrjevanje zakonitosti, varstva družbene lastnine

in samoupravnih pravic delavcev. Seveda pa jih čakajo nič manjše in pomembne naloge na ostalih področjih, zlasti glede gospodarske in kadrovske politike, zaposlovanja, družbenopolitičnega usposabljanja, obveščanja, kulture in drugje. To je tudi okvirno opredeljeno v operativnem načrtu dela, ki je razdeljen na prvo in drugo tromesečje. V razpravi so člani OS ZSS načeli vrsto vprašanj, ki jih kaže upoštevati v programu dela za prihodnje leto. Tako bi naj s problematiko usmerjenega izobraževanja seznanili čim širši krog delavcev, še posebej glede vpisovanja in šolanja bodočih kadrov. Veliko govora je bilo tudi o metodah dela, kjer je velikega pomena večje vključevanje članov občinskega sveta v svoji bazi in prenašanje mnenj navzgor. Spregovorili so tudi o učinkih prehoda na nov delovni čas in njegovi izkoriščenosti, delavskih tekmovalnih in podobnih. Sklenili so, da bo predsedstvo občinskega sindikalnega sveta

temeljiteje opredelilo naloge sindikatov v murskosoboški občini.

Le-ta pa se vse bolj zavzema tudi za širše aktiviranje samoupravnih delavskih kontrol v vseh delovnih sredinah. Tu se namreč pojavljajo nekatere pomanjklivosti, ki onemogočajo učinkovitejšo kontrolo funkcije, ko gre, denimo, za varovanje družbene lastnine, pojave gospodarskega kriminala itd. Če hočemo dati samoupravni delavski kontroli ustreznostjo družbeno vlogo, so menili v razpravi, bo treba povsod sprožiti razprave o nujnosti njenega nadaljnjega poudarjanja. O tem bo potrebno podrobneje spregovoriti tudi na bližnjih članskih sestankih OO ZSS, za člane samoupravnih delavskih kontrol — posebej na področjih gospodarstva in negotovnosti — v zimskih počitnicah pa tudi za področje vzgoje in izobraževanja — pa bodo že januarja organizirali seminarje.

Milan Jerše

BOBNI V NOČI

V grajski dvorani je gledališka skupina Ml Kluba mladih iz Murske Sobotice postavila na oder Bertolta Brechta Bobne v noči. Kar na začetku je treba seči v jedro: šlo naj bi. vsaj po vtisu o mnenju izvajalcev, za nekaj »novega«, provocirajočega, nekaj, kar naj zato hlo mrtvilo province zbistri, jo z preizkušenim sredstvom šoka knokautira in tako očiščenim srečnikom s kvaliteto predstave (saj je vendarle Brecht) odpre oči. Hipokrizija in polovičarstvo je že ob prvi eksplikaciji neizbrisno tu: Brecht, porok kvalitete, je tudi porok pravovernosti šoka, ki seveda sploh ni to, kar naj bi bil-odkrit udarec v obraz, odrešujoči način ovedenja. Prav v tem osirju lahko poiščemo temelj zgrešenosti dramaturga in režijske zasnove. Pa najsi gre vse skupaj na rovaš naivnosti, »neznanja, diletantstva ali česar koli drugega že, rezultat je, kar je, in ker je v danem miljeju pomemben in zaresen, ga je treba tudi resno obravnavati, kar je bil nedvomno tudi namen stvariteljev z Brechtom vred. A še preden konkretiziramo, če smo že pri Brechtu in prav zato nujno je polovičarstvo, zgodovinska stranpot in hipokrizija je zgodovinska laž. Ali je kdo ob tej postavitvi zares razmišljal o zgodovini in razrednosti, čemur se ob Spartakovcih, Rosi Luxemburg ter celotni karakterni osebnosti jukstapoziciji zares ne da izogniti. Ali se Bobne v noči sploh da brati in interpretirati drugače kot spopad želje po izživetju zadnje človeškega (čutnega in čustvenega) ter na drugi strani na koncu koncev (še)vedno represivne zgodovine, pa čeprav je njen cilj osvoboditev. Ali je kadarkoli bilo zgodovini dovoljeno spregovoriti v svojem antagonizmu-na eni strani Karl Belicke ter Friedrich F. Murk, na drugi borci z barikad Časopisne četrti. Kaj je bilo buržujskega v prvi dvojici (Belicke bi ustrežal vlogi histeričnega vaškega notarja recimo v Bakovcih, naj mi Bakovčani oprostite) in kaj protislovnega v množici zvrvoj. Ali nam nista le logika in poznavanje teksta razkrila, kaj ta vrh sploh je, ni pa tega storila sugestija dramaturško-režijskega koncepta ter seveda igre. Ali ni več kot verjetno, da prav iz kaosa nerazumevanja puhti megla, ki z uporabo enega samega skrajnega glasovnega sredstva-kričanja prekrije in popolnoma razvodenj bistvo, da je prav tu načelni manjko, ki ne dovoljuje ritma, kontrasta različnosti sploh. Če ni različnosti, kje je konflikt in kje šele Brecht.

Vrnimo se k »novemu«, k šoku, k nenavadnosti. Koga še togotijo dražestna bedra brhkih mladenk in koga po hektolitrih prelite krvi ter udarcih v mednožje v dnevni sobi prav vsakega doma še razburi nekaj klofit in neurejenega topotanja po odru, če seveda ne gre za smiselno uporabo.

Toda krivde pravgotovo ne gre pripisovati vsem sodelujočim. Vsekakor je potrebno izdvojiti nosilca glavnih vlog Dušana Novaka v vlogi Andreasa Kraglerja in Natašo Matjašec kot Ano Belicke ter Andreja Horvata ki mu je kljub vsemu na trenutke uspelo prepričljivo izoblikovati fašistoidnega Friedricha F. Murka. Izpričali so, da premorejo igralski potencial, ki ga ob primernem vodstvu ne bi bilo treba izkopavati izpod zgrešenosti zadrževanja.

Pa saj o vsem skupaj res ne bi veljalo povedati toliko slabega, če ne bi šlo za-res(nico), zgodovinsko in človeško, in če ne bi šlo za prav nepotrebno izgubljanje moči, kar pa je največje, rjetneje kronična bolezen amaterizma tipa: »ničesar ni svetega, za nas ni nič nerazumljivega in za naše zmognosti neobvladljivega«. To je tista potuhnjena volja po eksponiranju, ki je vsak blebet pripravljena videti kot izkazovanje svobode; njej oporekati pa je zares bogoskrunstvo.

Ignac Meden

Andreas Kragler — Dušan Novak v ospredju slike in predstave gledališča Ml soboškega kluba mladih. Foto: D. Antolin

PRIPIS UREDNIŠTVA:

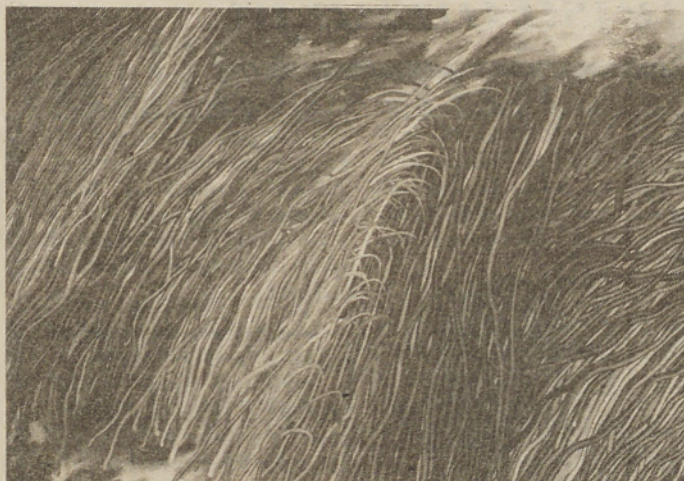
Ocena je brezhibna, nekulikanj manj je bila predstava, k vsemu zgoraj zapisanemu pa še dve vrstici: v pohvalo, da gledališče Ml deluje in traja, da za delavnost mladih (četrti premiera v dveh nepolnih letih) ob slednji ni bila izrečena niti besedica zahvale.

Uspešno kulturno društvo v Dolini

Pred dvema letoma so tudi v tej obmejni vasi ustanovili kulturno društvo, da bi oživili gledališko dejavnost in z živo besedo ohranili in razvijali madžarski jezik med krajanji madžarske narodnosti. Pobudnik za ustanovitev društva je bila mladina, ki je aktivna tudi danes. V začetku so se omejevali le na predstave amaterske dejavnosti, lani pa so ustanovili tudi pevski zbor. Kulturno delovanje v vasi se odvija v stari šoli, kjer so si za sile uredili tudi dvorano. Pri začetnem delu, pa tudi sedaj jim pomagata kulturna skupnost in zveza kulturnih organizacij. Kulturno društvo, ki nosi ime največjega madžarskega pesnika Šandorja Petőfija, je v minulih dveh letih svoje vrste pritegnilo veliko mladih, dela pa se ne otepa jo tudi starejši občani. Pred nedavnim so uspešno sodelovali tudi na prireditvi v Lendavi, kjer so tudi v nekaterih vasih, kjer so poželi veliko uspeha, zlasti si, da bi v bodoče tesneje sodelovali z drugimi društvi v Centibi, Lendavi in Dolgi vasi, saj bi jim to koristilo pri delu.

Jani D.

TRAVE Štefana Hauka

V galeriji soboškega kulturnega centra je od četrta na ogled pregledna razstava del akademkega slikarja Štefana Hauka, ki izvira iz Prekmurja, živi in ustvarja pa v Ljubljani. Retrospektiva zajema dela od leta 1970 dalje, da so lepa, velika platna (na katerih izstopa predvsem panonska širina trav in figure) prvotno razstavljeni predvsem v Murski Soboti ali naključje.

Umetnik je vezan na svojo rodno pokrajino ob Muri saj se je prav to prvič predstavil v skupini štirih — akademskih slikarjev: Franca Mesariča, pokojnega Ladislava Danča in Lojzeta Logarja. Razstava, ki v prostorni galeriji prihaja posebej do izraza, bo odprta do 23. januarja. bh

Veliko časa in dobre volje

Kulturno-umetniško društvo Ludvik Rogan je med najbolj dejavnimi v soboški občini in Pomurju: zasluže za to pa ima poleg zavzetih ljubiteljev tudi njegova predsednica Nataša Domjan. Želci smo jo predstavili v novoletni številki Vestnika, pa je zmanjkalo prostora in tudi slika ni bila takoj nared, tako da ji zdaj odmerjamo več prostora, obenem pa podrobneje predstavljamo tudi prizadevno tišinsko kulturno društvo. To ima priznani in večkrat slišni oktet, dramsko skupino, ki

često uprizarja veseloigre, v ustanavljanju pa je tudi folklorna skupina.

Nataša Domjan, ki je zaposelena na krajevnem uradu na Tišini, je predsednica društva že drugo mandatno obdobje, in to ne naključno. »Do kulturne dejavnosti imam nagnenje še iz časov, ko sem bila mladinska predsednica na vasi, z leti pa me ljubitelstvo vedno bolj priteguje. Sama ne bi vsega zmogla, ker pa je v društvu Ludvik Rogan še nekaj aktivnih članov, pa kar gre« je skromna sogovornica, ki kar zaživi, ko je beseda o novi prireditveni dvorani.

»Dokončno smo jo uredili letos, in to z veliko prizadevnostjo članov našega društva, ki so se izkazali s prostovoljnimi delom, krajevna skupnost pa s sredstvi, h katerim je nekaj primaknila tudi občinska zveza kulturnih organizacij. Slednja je tudi pomagala, da smo dobili stole iz soboške dvorane kina

osvobodilne fronte.

»Priznanja so ena,« pravi predsednica društva Ludvik Rogan, »lepa pa bi bilo še to, če bi vaščani cenili naše delo. To izpostavljam zato, ker se mi zdi obisk na prireditvah še vedno pre slab. Če gre za

Nataša Domjan.

Poročil se bom s svojo ženo, je naslov veseloigre, s katero so se predstavili člani dramske skupine kulturno-umetniškega društva Ludvik Rogan na sliki.

Park, ko so jo obnavljali. To je bila za nas velika pridobitev in tudi pocenitev stroškov nove dvorane v združnem domu na Tišini,« poudarja Nataša Domjan, ki potih pristavlja tudi, da je srečno naključje njena prisotnost na krajevnem uradu, saj se tako lahko o vseh problemih društva pa tudi drugih dogovorih in jih s skupnimi močmi potem lažje rešujejo. Pohvaliti pa kaže tudi sodelovanje z osnovno šolo, ki se prav tako imenuje Ludvik Rogan, poleg imena pa so skupna tudi ljubiteljska kulturna prizadevanja.

Kulturno-umetniško društvo Ludvik Rogan bo v naslednjem letu praznovalo 10-letnico obstoja, že letos pa je ob prazniku republike, 29. novembra, prejelo priznanje za delo. Sam oktet je dobitnik bronaste značke, ki mu je bila podeljena 27. aprila na dan

domače nastopajoče sicer še gre, ko pa pridejo kulturniki od drugod, je obisk pičel. Blagajna ostane prazna, gostovanje pa je treba plačati,« negoduje, obenem pa opozarja na zadnji primer, ko je gostujoči ansambel iz Maribora »pokusira« vstopnino, katero so pobrali člani domačega društva, obenem pa so le-ti poskrbeli tudi, da je bila dvorana zakurjena; od pobranega jim ni ostalo nič.

Pravzaprav jim mariborski gledališčniki niso rekli niti hvala lepa, ker so jim omogočili gostovanje in postorili še vse ostale »malenkosti.« Izkušnja bo ostala slaba, ni kaj, pa kaj, ko se sčasoma slabo k sreči pozabi. Ne bo pa prvič, da je šlo poleg dobre volje tudi veliko časa za to, da je kulturno življenje na Tišini bogatejše.

Brigita Bavčar

Sobota in Pomurje v Ingolstadtu

Ingolstadtski novinar Hans-Joachim Werner je pri založbi Adam v Ingolstadtu (v zbirki Ingolstadt — pobratena mesta) izdal lično knjižico Murska Sobota — Stadt in Slowenien (Murska Sobota — mesto v Sloveniji). Na 104 straneh besedila, z mnogimi barvnimi in črno-belimi reprodukcijami, ki jih je prispeval Walter Schneeweis, je Werner za svoje bralce pripravil kulturnozgodovinski presek Murske Sobotice in Pomurja, začenši s kratkim zgodovinskim orisom pokrajine. Po poglavjih obravnava samoupravo v občini, krajevni skupnosti in gospodarstvu, kar daje knjižici nekoliko večjo težo, kot jo imajo običajni turistični prospekti. Obravnava običajne in navade pri nas, umetnostnozgodovinske spomenike, podaja pejzaž pokrajine ob Muri, poseben poudarek pa je dal tudi našim zdravilnim vodam. Čisto na koncu seznanja bralca z našimi gostinskimi zmogljivostmi ter opisom potovalnih možnosti od Ingolstadta do Murske Sobotice.

Prvi stiki med Ingolstadtom in Mursko Sobotico segajo v leto 1964, ko se je v tovarni Audi NSU Auto Union AG

500 mark — to je dobljen del honorarja, ki ga je prejel za pričujočo knjižico, je avtor Hans-Joachim Werner nakazal za izgradnjo soboške bolnišnice. Posnemanja vredno!

zaposlili nekaj sto delavcev iz soboške občine. Po številnih medsebojnih obiskih sindikalnih delavcev sta ingolstadtski nadžupan Peter Schnell in predsednik skupščine občine Murska Sobota Karel Sukič 30. marca 1979 podpisala listino o pobratenju. Od takrat gojita obe mesti precej intenzivne medsebojne stike, katerih odraz je tudi omenjena knjižica.

— jm

Nagrada za življenjsko delo

Med dobitniki Severjevih nagrad, ki so jih (ob 12-letnici smrti priznanega gledališkega igralca Staneta Severja) prejšnji petek podelili v Škofji Loki je tudi Julka Bezjak iz Ljutomer. Igralka, režiserka in mentorica mlajšim v gledaliških skupinah je priznanje prejela za 50-letno ljubiteljsko gledališko delo.

bb

SPET OČI IN SRCE

V gornjeradgorskem Gorenje-Elradu se kulturniki spet pripravljajo na izdajo literarne publikacije Oči in srce, ki jo bodo tokrat izdali s pomočjo zveze kulturnih organizacij.

To bo že šesta številka te prikupne brošure, v kateri so svoje literarne izdelke objavljali doslej le literati radgonske občine. Sedaj pa so se odločili, da bodo k sodelovanju povabili tudi literate vseh štirih pomurskih občin in na ta način publikacijo tudi vsebinsko obogatili, vsekakor pa bo tak pristop gotovo poglobil sodelovanje tudi na literarnem področju. Kot doslej v petih številkah, bodo tudi v tej za likovno opremo uporabili dela, ki so nastala v letošnji, že

šesti likovni koloniji Elrad-Avtoradgona. Delavsko-prosvetno društvo »Svoboda« v Gorenju-Elradu v Gornji Radgoni bo prispevke zbiralo do petnajstega januarja prihodnje leto, nato pa jih bo obdelal in izbral za objavo eden vidnejših slovenskih književnikov ali književnih kritikov. Od vsakega avtorja zbirajo po tri do pet proznih besedil ali pesmi, seveda pa bo objavljena le ena ali največ dve pesmi, oziroma eno krajše prozno besedilo.

Kot rečeno, prizadevni kulturniki že zbirajo prispevke in pričakujejo precejšen odziv literatov, zato bo dobrho, da tisti, ki mislijo posredovati svoje izdelke za objavo, to storijo čim prej.

A. C.

Z delom svetlejša obzorja

V gornjeradgonski občini ostaja med desetimi krajevnimi skupnostmi osem še vedno manj razvitih. Med temi pa je že leta na repu dogajanj prav gotovo krajevna skupnost Spodnja Ščavnica, to je šest vasi z nekaj manj kot 2000 prebivalci, ki živijo na robu, tako po svoji legi kot tudi po razvojnih dosežkih te občine. Tako so prav krajan tamkaj zadnji pridobili prve kilometre asfaltne prevleke na krajevno cesto, zadnji še vnaprej ostajajo brez telefonske povezave, pa tudi edina trgovina, ki jo premorejo, »gosti« v tesnih in neprimernih prostorih... To je bil še vzrok več, da smo o vsem tem spregovorili s predsednikom sveta KS Ivanom Merčnikom.

KDAJ BO ZAZVONIL TELEFON?

O izgradnji telefonskega omrežja, ki bo povežalo Spodnjo Ščavnico in ostale vasi te krajevne skupnosti z občinskimi središčem in ostalim prostorom, smo že pisali. Zanj so se odločili krajanji sami in v ta namen že žrtvovali tisoče ur prostovoljnega dela.

»Žal moram reči«, pravi tovariš Merčnik, »da se je dokončna izgradnja precej zapletla, predvsem zaradi neizpolnitve dogovorjenih del s strani izvajalca — Podjetja za avtomatizacijo prometa iz Ljubljane. Mi, krajanji, smo s prostovoljnim delom že izkopali jarek za osnovni voz od Podgrada do Lomanoš, pa tudi naprej vzpostavili zračno linijo do Spodnje Ščavnice, vendar je rov, v katerega bi moral izvajalec položiti še okrog 50 metrov kabla, odprt že osmi teden. Rok za končanje del

na osnovnem vožu je sicer do konca leta, zdaj imamo zagotovila, da bo zamuda trajala sicer le mesec dni. Naslednji problem pa je v zvezi z izdajo gradbenega dovoljenja za A drog na Plitvičkem vrhu, čeprav so sredstva zagotovljena«.

Vse krajanje pa še čaka obilica dela po dokončni položitvi glavnega voda, ko bo potrebno omrežje razvezati do slehernega naročnika. Teh je zaenkrat v Spodnji Ščavnici in na Plitvičkem vrhu že trideset, kljub temu, da bo centrala zaenkrat zmogla le 19 priključkov. Centrala bo locirana v domu občanov, od podjetja za PTT promet pa imajo zagotovila, da bi jo v dveh letih povečali na 40 naročnikov.

»Kljub prostovoljnemu delu krajanov in zbranim sredstvom pa je težko govoriti o tem, kdaj bo telefon v Spodnji Ščavnici zares pozvonil. Ne vemo še, kdaj bo položen osnovni kabel med

Podgradom in Gornjo Radgono, ki bi se razcepil še v Apaško dolino. Prvotno smo upali, da bo to že letošnjo jesen, vendar ne kaže, da bo prav kmalu. Mi smo pripra-

Ivan Merčnik: »Krajanji se trudimo...«

vljeni plačati svoj delež, samo da bi prišli čimprej do telefona. Ker se zavedamo, da bo za to potreben še določen čas, si želimo vsaj za začetek javno govorilnico. Na PTT Murska Sobota so nam obljubili, da jo bodo priklopili takoj, ko bo glavni vod do Spodnje Ščavnice položen.«

PRIČETEK NOVE TRGOVINE ZGODAJ SPOMLADI

Upajmo, da bodo imeli v spodnji Ščavnici manj za-

pletov z gradnjo nove trgovine, objekta, ki so ga bili krajanji zares nujno potrebni. Zdajšnja poslovalnica Mercator Sloga je prav na tesnem v že skoraj dotrajanem objektu radgonske kmetijske zadruge.

»Pričetek gradnje nove hi naj bil zgodaj spomladi«, se je razvedril obraz Ivanu Merčniku. »Kot smo se dogovorili z investitorjem DO Mercator Sloga, bomo šli v izgradnjo montažnega objekta, v katerem bo na 180 prostornih metrih trgovina, skladišče in biše. Krajevna skupnost bo prispevala lokacijo, ta bo med domom občanov in cerkvico, sami bomo uredili kurilnico in priključek sanitarni na že obstoječo greznico, pomagali pri zemeljskih delih, nekaj pa tudi z zbiralnno akcijo prispevali sredstev.«

Ker gre za montažno gradnjo, krajanji pričakujejo, da se bodo lahko odpravili po nakupih v novo trgovino že pred poletjem prihodnjega leta. Rokave bodo zavijali kot vedno tudi tokrat. Tako se vsaj večina bori za razvoj krajevne skupnosti; eni pa še vnaprej ostajajo ob strani. To se je pokazalo, kot je zaključil Ivan Merčnik, pri gradnji trafa postaje za del vaščanov Plitvičkega vrha.

V. Paveo

V Dolnih Slavečih so doma delovni ljudje

Največ novic na vasi se izve v gostilni in prav vanjo je vodila pot tudi zato, ker je središče Dolnih Slaveč. Pred gostilno je avtobusna postaja in veliko jih je, ki se pridejo pogret ali pa na silce krepkega v mrzlih dneh. »Dalj časa se vaščani redko zadržujejo«, pravi gostilničarka Marija. Morda jih bo zdaj te dni več, ko pridejo naši delovni ljudje iz tujine, ki bodo imeli več časa med prazniki. Po kmetijah so tako ostali le starejši, njene besede pa potrjujejo tudi podatki, da je med 157 hišnimi stevniki praznihih kar dvajset domačij. Vseh prebivalcev je v Dolnih Slavečih okoli 420, vas pa je znana tudi kot rojstni kraj dr. Antona Vratuše.

Njegov brat Franc je po naključju ravno prišel v gostilno, ko smo odhajali in med prago in pogovoru živahno pripomnil, da je od zadnjega »novinarskega« obiska vnučka Brigita zrastle, postaja pa prav zgovorna.

Tudi pri Potočnikih so bili veseli obiska in poleg gospodarja Franca so se v kuhinji zbrali njegovi priletni oče, gospodinja Liličija, sestra Olga in vnuček Boštjan. Slednji je bil nekoliko prehlajen, kar pa ga ni motilo, da ne bi živahno posegel po mikro-

»Sodar sem že od 1960. leta, moj oče pa je delal sode od 1921. leta dalje, kar pomeni, da gre obrt iz roda v rod,« pravi gospodar Ignac, ki mu pri delu pomaga žena Marija. Delo jima gre dobro od rok, oba pa skrbita tudi za 4 hektarje obdelovalne zemlje in kmetije.

Usmerjenih kmetij je v Dolnih Slavečih kar veliko, prav vsi vaščani pa so ponosni na delovne pridobitve v tem letu. Med njimi je v ospredju nov gasilski dom,

Pred gostilno Forjanič se je z gostilničarko Marijo pogovarjal Franc Vratuš, ki ga je na požirek pripeljal sosed Bela Ivanič.

temu in fotografskem aparatu ter nekaj svojemu pradedu. Po potetih pa je vseeno prav rad priskočil na pomoč in se razdaljal z pibolki, tako kot gospodinja z dobro hrano v opoldanskem času, ko je želodec bolj prazen.

»Čeprav časi več niso tako rožnati, kot so bili, bo za v usta vedno dovolj, pa tudi zdrave domače kapijice, če so pridne roke pri hiši,« je dejal gospodar. Nekoliko slabše je s steno, posebej, ker jih v naši krizi »zeja«. Žal pa so po njegovem mnenju vsi bolj žejni tudi mladi, ki drugega razvedrila kot gostilne na vasi nimajo, to pa ni najbolj spodbudno.

»Svoječasno kakšno zaigrali na odru in bile nam je lepo, bolj kot zdaj tistim za sankom ali pa na delu zunaj, saj jih doma ostaja le malo. Tudi v Dolnih Slavečih je namreč veliko zdomcev, ki si na

Ignac Sadl je znani sodar, o njegovi obrti pa pričajo tudi v »turen« zložene dore na dvorišču.

Franc Rac z ženo Hildo in sosedo Elizabeto Benko je v valjni mlin in oljarno Forjanič-Frumen pripeljal mlet moko iz Gornjih Slaveč.

začasnem delu v tujini služijo kruh pa tudi denar za nove domačije, ki rastejo na dvoriščih in izpodirajo starijše.

Pri Sadlovih je dela dovolj tudi doma, saj je sodarstvo družinska tradicija. Ignac Sadl je bil do nedavnega predsednik vaškega odbora in ker sedanjega (Franca Šalamana, ki je zaposlen v tovarni orodja in opreme postojanskega LIT v Rogoševih) ni bilo doma, smo se zaustavili pri njem v Dolnih Slavečih 147. Že od daleč je videti, da je Sadlova hiša sodarjeva, saj so za sode zložene deske — dore visoke, sodov pa tudi ne manjka, čeprav je povpraševanje večje od ponudbe, glavna sodarska sezona pa se je šele pred kratkim iztekla.

osemenjevalnica, telovnica in skladišče za trgovino.

V letu, ki je pred nami, bo najpomembnejša ureditev telefonije. Med vaščani je dvaindvajset telefonskih naročnikov, ki bi radi imeli priključke čim prej.

S pomočjo krajevne skupnosti in pošte ter lastne prizadevnosti jim bo to gotovo uspelo, tako kot mu bo uspelo z lastnimi in skupnimi močmi narediti nov most prek vaškega potoka, ker je stari pretesen. Če bo dovolj sredstev, pa bodo poskrbeli tudi za ceste. Dela bo takšna dovolj, pripravljenosti pa je med vaščani očitno tudi veliko.

Brigita Bavčar
Foto: Stefan Celc

NAJMLAJŠA IN NAJMANJŠA VAS V OBČINI

V Benico se lahko pripelješ po dveh cestah, skozi Petišovce ali skozi Pince in Pince-Marof. Obe cesti sta v slabem stanju, pa je zavoljo tega veliko delegatskih vprašanj na skupščini, pa tudi v krajevni skupnosti. Nekoč sta Benico zalivali Mura in Ledava hkrati, sedaj beniško območje varuje napis ob Muri pa tudi Ledava je regulirana in ukročena. Če potujete v Benico iz Petišovcev, se vam odpre pogled na »malo Vojvodino«, tako namreč v šali pravijo največjemu strnjene-mu kmetijskemu kompleksu družbenega kmetijstva v lendavski občini.

Spoznajmo поблиže ta kraj, ki je letos star 60 let, kraj, ki je tudi po številu prebivalstva najmanjši v občini. Benica šteje po zadnjem popisu prebivalstva 94 ljudi, površina naselja meri 13,5 hektarov, 20 vaščanov pa je zaposlenih v lendavskih delovnih organizacijah.

Rafael Kolenc je starosta vasi, ta še vedno čili 83-letnik s spominja na dni, ko so leta 1922 prišli v ta kraj Istrijani in na nekdanji grofovski zemlji zgradili svoje naselje. Komaj so se dodo-bra spoznali in začeli delati, jih je okupator interniral v Sarvar, kjer je veliko Beničanov za vedno ostalo. Po vojni se je šele začelo življenje. Tu so kmetje prvi v občini ustanovili kmetijsko obdelovalno zadruzo, skupaj z vaščani Pince - Marofa pa so zgradili tudi vaški dom.

Mladi so se tudi v tej vasi odločili za izselitev, tako jih je največ v Lendavi, nekateri pa so se vrnili Istro. Danes tod najdeš le malo pravih kmetovalcev, kar je za delo sposobnega, se je zaposlilo.

ostali pa so le starejši ljudje. Največ problemov imajo s preskrbo, ta namreč ni ure-

vsaj dobro vzdrževane? Gre seveda za to, da njihovi otroci obiskujejo osnovno šolo v Lendavi, kamor jih prevažajo z avtobusi. Avtobusno podjetje pa preti, da bo ukinilo progo zaradi izredno slabih cest, še zlasti v jesensko — zimski sezoni.

Prvi sneg je pobelil tudi Benico najmanjšo in najmlajšo vas v lendavski občini. Slabe ceste so največji problem vasi, ki je stara 60 let.

jena. Po vse je potrebno iti v Petišovce ali v Pince. Vaščani so to vprašanje načeli že pred desetimi leti, a še vedno ni rešitve. Morda bi kazalo, da ta problem odpravi kakšen zasebnik, saj menda trgovsko podjetje nima interesa za gradnjo trgovine. Ceste so drugi problem, ki jih tare. Kdaj bodo asfaltirane ali

vsaj dobro vzdrževane? Gre seveda za to, da njihovi otroci obiskujejo osnovno šolo v Lendavi, kamor jih prevažajo z avtobusi. Avtobusno podjetje pa preti, da bo ukinilo progo zaradi izredno slabih cest, še zlasti v jesensko — zimski sezoni.

V zadnjih nekaj letih se, kot kaže, nekateri mladi vračajo, gradijo nove stanovanjske hiše, obudili so tudi nekatere aktivnosti. Ali je to

je poročstvo, da se bo vas ponovno in hitreje razvila? Mladi bodo storili vse, da vas ne izumre, pri tem pa bi jim bilo potrebno pomagati, najprej pa seveda urediti ceste, da bi ta lep kraj postal privlačen tudi za druge.

Jani D.

Gasilci in miličniki z lopato v roki

V gasilskem domu v Beltincih, kjer ima poleg gasilcev svoje prostore tudi oddelk milice, so pred kratkim začeli urejati centralno kurjavo. Ta bo priključena na centralno kurjavo sosednje tovarne Beltinca, na katero je že priključena tudi centralna kurjava trgovine Kolesar. Dela, ki jih izvajajo delovna organizacija Blisk iz Murske Sobote naj bi bila končana že v teh dneh. Naložba bo veljala okrog 700.000 dinarjev, sredstva pa so zagotovili Uprava za notranje zadeve Murska Sobota, gasilsko društvo in krajevna skupnost Beltinci. Investicija bi bila večja, če se beltinski gasilci in miličniki ne bi odločili, da bodo nekatera težka dela opravili prostovoljno. Tako so izkopali 50 metrov jarkov za položitev cevi in jih kasneje tudi zasuli od tovarne do gasilskega doma. S tem so prihranili okrog 40.000 dinarjev.

Ureditev centralne kurjave v gasilskem domu v Beltincih je bila nujno potrebna, saj imajo v garažah poleg ostale gasilske opreme tudi cisterne z vodo, ki bi lahko ob hujši zimi zamrznila, s čimer bi bila onemogočena uporaba cisterne v primeru potrebe. S tem bodo torej rešili ta problem, hkrati pa vprašanje kurjave tako za gasilce kakor delavce oddelka milice. Pri tem pa gre tudi pozdraviti pobudo gasilcev in miličnikov, ki so prispevali svoj delež s prostovoljnim delom, kar bi lahko posnemali tudi drugi, zlasti sedaj v času stabilizacijskih prizadevanj.

F. Maučec

Svobodnejše oblikovanje cen

Komisija zveznih družbenih svetov je pripravila Dolgoročni program razvoja agroindustrijske proizvodnje. Vse bolj namreč prihajamo do spoznanja, da imamo v kmetijstvu in njegovih vejah niz možnosti, ki jih je treba začeti čimprej izkoriščati. Omogočile nam bodo trdnjšo gospodarsko stabilizacijo.

• NAPREDEK IN ZASTAJANJE

V jugoslovanskem kmetijstvu smo nedvomno dosegli velik napredek. Ta se ne kaže le v povečani družbeni proizvodnji, ampak tudi v zasebnem sektorju. Količina proizvedene hrane na prebivalca se je v primerjavi s predvojnimi obdobji podvojila. Zboljšala se je tehnologija proizvodnje in predelave, v selekciji rastlin in živali, doseženi so veliki hektarski donosi poljščin itd.

Ob takih ugotovitvah bi lahko bili zadovoljni. Pa ne moremo in ne smemo biti, kajti ugotavljamo, da postaja razvoj kmetijstva v zadnjem petletnem obdobju počasnejši. Ponudba hrane na domačem trgu ni zadostna, zato narašča uvoz hrane. To pa stopnjuje nesorazmerja v gospodarstvu in povzroča nestabilnost in motnje na trgu, dražitev hrane z negativnimi vplivi na življenjske stroške in standard prebivalstva. Tudi ugotovitev, da je imelo jugoslovansko kmetijstvo v letih 1966-70 vsako leto skoraj 100 milijonov dolarjev izvoznega presežka oziroma suficita, v letih 1976-80 pa skoraj 200 milijonov dolarjev deficita v poprečju na leto, zaskrbljuje. Nezadostna domača proizvodnja je počasi spreminjala Jugoslavijo sedemdesetih let v agrarno-uvozno državo.

Analiza nazadovanja kmetijske proizvodnje v naši državi opozarja na tele važnejše vzroke zaostajanja kmetijske proizvodnje:

- nerazumevanje vloge, funkcije in pomena kmetijstva v razvoju gospodarstva;
- nedoslednost pri urešničevanju zasnov socialistične preobrazbe kmetijstva na vasi;
- programi, zastavljeni za razširitev družbenega sektorja, se praviloma niso uresničevali;
- nedosledna zemljiška politika je prav tako vzrok, da je kmetijski razvoj zastal;
- neučinkovite oziroma nesmotne investicije;
- nenehne organizacijske in ekonomske težave združništva in kooperacije;
- industrija za predelavo kmetijskih pridelkov ni dovolj spodbujala razvoja kmetijske proizvodnje;
- spremembe v obsegu, sestavi in naravi delovne sile;
- počasnejši razvoj družbenega kmetijstva;
- pomanjkljivosti v šolanju kmetijskega strokovnega kadra ...

* S tem izvor vzrokov, ki so

neugodno delovali na razvoj kmetijstva v zadnjih nekaj letih, še ni izčrpan.

KAKO NAPREJ?

Velika pomanjkljivost dosedanjih prizadevanj za razvoj kmetijstva in celotnega agroživilstva, pa tudi novih družbenih odnosov, je pomanjkanje jasne in dolgoročne strategije razvoja. V prihodnje je treba v praksi uveljaviti ustavni status osebnega dela kmetov kot sestavne prvine socialističnega dela ter njegovega združevanja in povezovanja, jasno proizvodno usmeritev in razvojne programe, ki naj bi jih podprli z ukrepi ekonomske politike, na podlagi tega pa je treba uveljaviti združevanje na temelju ekonomskega interesa. Ker družbeni kmetijski sektor ponekod stagnira (zaposlavlja na primer razvoj živinoreje), se mora v prihodnje hitreje širiti, zlasti na področju živinoreje, sicer pa naj bi v praksi še bolj uveljavil znanstveno tehnološke dosežke.

Ker je doslej politika cen neugodno vplivala na razmah kmetijske proizvodnje, je nujno poslej obravnavati kmetijstvo v gospodarskem sistemu in ekonomski politiki kot gospodarsko dejavnost, ki ustvarja dohodek in v kateri je dohodek izključni motiv proizvodnje. Treba je zagotoviti hitrejši razvoj primarne kmetijske proizvodnje kot globalno strategijo Jugoslavije z naslednjim vrstnim redom prioritet:

1. Pridelovanje žit, s čimer naj bi zagotovili dovolj kruha in možnosti za razvoj živinoreje in splošno stabilizacijo trga s hrano. Potemtakem so v ospredju: kruh, krma, meso, mleko, jajca in maslo.
2. Pridelovanje industrijskih rastlin — oljnic in sladkorne pese oziroma proizvodnja rastlinskih olj in sladkorne pese.
3. Pridelovanje sadja in zelenjave ter grozdja.

Poleg tega naj bi imeli absolutno prednost vsi pridelki, ki jih lahko izvažamo na svetovni trg. Na podlagi teh prioritet naj bi usmerjali celotno ekonomsko politiko.

DELITEV DELA

Da bi v prihodnje dosegli večje proizvodne dosežke v kmetijstvu in njegovih dejavnostih, je treba izvršiti delitev dela. Upoštevaje komparativno prednost proizvodnje na velikih zemljiških kompleksih, naj bi pridelovanje žit, industrijskih rastlin ter industrijsko visokoproduktivno proizvodnjo oziroma predelavo teh pridelkov za trg usmerili na

družbena gospodarstva in večje zemljiške komplekse združenih kmetovalcev in naj bi se uveljavila kot velika proizvodnja v ekonomskem pomenu besede, torej taka proizvodnja naj bi bila visoko produktivna.

V okoliščinah, ko bi družbeni sektor in družbeno organizirana proizvodnja na kmečkih posestvih zagotovila dovolj pšenice za prehrano prebivalstva in tržne zaloge koruze za okoli 600 tisoč ton mesa, bi se lahko kmetje v celoti, načrtno in trajno usmerili predvsem v razvoj živinoreje, zlasti ovčereje, prašičereje in perutinarstva. Na svojih površinah naj bi pridelovali predvsem krmne rastline: koruzo, sojo, stročnice in drugo zrnato in zeleno maso, pa tudi sadje, zelenjavo in grozdje. To naj bi bila podlaga za dolgoročni program razvoja kooperacije in združevanja v teh panogah, kar naj bi zagotovilo stabilnost proizvodnje in dohodka.

Usmeritev kmetov predvsem v živinorejo je gospodarsko in družbeno upravičena iz več razlogov. Naj jih nekaj naštejemo:

1. Živinoreja je bila že od nekdaj v precejšnji meri tržni del kmetovanja. V živinoreji lahko delajo vsi družinski člani ne glede na starost in spol. Na kmetijah so številni gospodarski objekti, razpolagajo z dovolj krme itd.
2. Prašičereja je prav tako v precejšnji meri vezana na drage objekte. Kmetje jih imajo oziroma jih lahko z malo denarja razširijo, ne manjka tudi delovne sile in tudi izkušenj ne.
3. Velika stroškovna postavka v živinoreji, prašičereji, perutinarstvu ... je krma. Kmete naj bi usmerili tako, da bi pridelovali krmo za lastno živinorejo, pridelovali naj bi sojo in še v večji meri silirali koruzo. Pitanje »iz vreče« je drago!
4. V dobro organizirani družbeni delitvi dela se kmetovalci pri živinoreji najraje odločajo za združevanje z družbenimi posestvi na trajni podlagi. Prek živinoreje poteka tudi podružbljanje zemljišč oziroma njihove celotne proizvodnje, življenja in dela, zemljišča pa prek živinoreje vključujemo v programe načrtnega razvoja. V takšnih razmerah seveda lastniški odnos do zemljišča izgublja svoj nekdanji pomen.

ZEMLJIŠKA POLITIKA

Maksimum 10 hektarjev ostaja še naprej. Za doseg zastavljenih ciljev je treba smotno izkoriščati obdelovalno zemljo, urediti je zemljiški teritorij zaradi ustvarjanja večjih kompleksov (arondacije, komasacije), spremeniti predpise o dedovanju zemlje, in sicer tako, da bi zemljo dosledno podedoval tisti, ki bo ostal na posestvu, hkrati pa bi odpravili pravico, da lahko zemljo (po sedanjih predpisih pač) podedujejo tudi oni,

ki so posestvo zapustili. S takšnimi spremembami bi občutno zadržali nadaljnje drobljenje parcel, prispevali k uveljavljanju kmečkega poklica ter pritegnili kmete k razvoju in izboljšanju poljedelstva. Ustvariti bo treba tudi večje možnosti, da bodo lahko združeni kmetovalci in stalni kooperanti kupovali obdelovalno zemljo in dobili v ta namen posojila.

Dokument komisije zveznih družbenih svetov pa ne zanemarija tudi politike cen kmetijskih proizvodov. V prihodnje politika cen ne bi mogla (in smela) več reševati zaščite standarda občanov, socialne politike in zaščite določene ravni porabe. Svobodnejše oblikovanje cen, upoštevajoč razmere na trgu, ni le pogoj za vzpostavitev ekonomskih razmerij, temveč bistveni pogoj za uresničitev predlagane proizvodne usmeritve, povečanja porabe in izvoza. Pretehtati je treba tudi davčno politiko in jo naravnati tako, da bo postalo lastništvo zemlje drago za tistega, ki jo slabo ali pa sploh ne obdeluje, in donosno za produktivne kmete. Z oprostitvijo davka ali zmanjšanjem davčnih obveznosti naj bi zavarovali standard starčevskih kmetij in tudi zemljiške lastnike, ki vlagajo v izboljšanje zemlje, ki združujejo delo in sredstva.

OSTALE NALOGE

Nalog, ki jih je treba čimprej uresničiti, ni malo. Tako moramo v prihodnje povečati porabo umetnih gnojil, zato pa bo treba zgraditi še kako tovarno mineralnih gnojil. V bodoče naj bi zmanjšali število tipov oziroma vrst traktorjev, posojila za njihov nakup pa naj bi dajali samo združenim proizvajalcem.

Zvezni dokument seveda ni zaobšel tudi nalog, ki jih mora narediti naš šolski sistem in poudarja, da je treba pretehtati učne načrte in programe fakultet in višjih šol ter jih prilagoditi stvarnim potrebam kmetijstva. Z njegovim razvojem se namreč odpirajo večje možnosti zaposlovanja neposredno v proizvodnji hrane, kakor tudi v njegovih »pomožnih« dejavnostih. Večja kmetijska proizvodnja, tako na družbenih kot zasebnih posestvih, bi zmanjšala tudi pritisk na zaposlitev v mestih in tudi pripomogla, da ne bi bilo tolikšno povpraševanje po družbenih stanovanjih. Ljudje z vasi imajo pač stanovanje doma.

Sprejetje predlagane strategije dolgoročnega razvoja, izbiranje prioritet, družbene delitve dela med posameznimi področji in dejavniki ter tržna gospodarska politika predvideva, da bi jugoslovansko kmetijstvo do približno 1990. leta zagotovilo zadovoljevanje vseh potreb v državi, pozneje pa bi moralo postati stalni in pomemben izvoznik hrane ter trajni dejavnik pospešenega gospodarskega razvoja.

Priredil:
Š. SOBOČAN

LUDVIK KEREK IZ MAČKOVEC PRAVI

Na kmetiji se da živeti ...

»Na kmetiji se da živeti,« pravi kmetovalec Ludvik Kerek iz Mačkovec in dodaja: »Treba je le prijeti za delo.«

Da, delajo, to je tisti, edino pošten način pridobivanja dobrin, ki prinaša človeku ugodje. Našim kmetovalcem, pa tako tudi Kerecu, ni treba govoriti, naj več in bolj delajo, ker to že zdavnaj delajo. Morda se nekateri celo preveč naprezajo. Taki se ne počutijo ravno lagodno, ko tolikokrat slišijo, da nekateri hodijo v službe, kjer nič ne delajo. Da, tudi taki so! Res pa je, da jih je vse manj in že kmalu naj bi jih ne bilo več.

»Življenje na kmetih je lahko lepo, samo veselje moraš imeti do — dela.« nadaljuje svojo pripoved naš

Tudi veliko dela je vloženo, saj si kmetovalec ne more privoščiti gradnje ne da bi tudi sam poprijel za lopato, samokolnico, ponekod tudi za židarsko žlico.

Na kmetiji se torej da živeti, le dela se ne smeš otrepati. To starejši ljudje stalno trdijo, mlajši (sinovi in hčere) pa žal kaj prida ne reagoirajo. Tako si je Ludvikov sin poiskal službo, tudi snaha je zaposlena. No, ja, ko pa prideta domov, tedaj pač poprimeta, kolikor se le da. Zdag, pozimi, ko je dan kratek, česar velikega popoldne ni moč storiti.

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

Ludvik Kerek je skromen mož. Saj tudi on še nima vsega, kar bi bilo treba. Med drugim bi mu bila dobrodošla asfaltirana pot do kmetije, morda tudi nova hiša, večja lopa za stroje in tako naprej. Ludvik prav nič ne dvomi, da vse to (in še marsikaj drugo) v doglednem času ne bo izpolnjeno, kajti trdno je odločen, da bo še naprej delal, kolikor mu bodo dopuščale moči, na tihem pa tudi upa, da se bo morda sin naposled le povsem posvetil kmetiji. Pridelovanje hrane je naša osnovna naloga, tudi cene so vse bolj spodbudne, le zakaj bi torej človek bežal z zemlje.

Zemlja, na goriških poljih ni ravno primerna za poljščice, zato pa kot nalašč za sadjarsko proizvodnjo, travništvo ... Velika škoda je, da je poleti in na jesen zanemarjena paša. Položiti gorički svet bi lahko dajal več, zlasti pa v proizvodnji mleka.

Veselilo bi nas, ko bi s podobnim navdušenjem, kot to store starejši ljudje, o kmetijstvu govorilo vse več mladih ljudi.

Š. SOBOČAN

TURNIŠČE: cene pujskov

Pretekli četrtek (23. dec.) je v jutranjih urah snežilo in deževalo, zato na sejmišču ni bilo običajnega vrveža. Rejci so namreč pripeljali samo 14 pujskov in jih kmalu vse prodali. Več kupcev pa je ostalo praznih rok. Prodajne cene so se gibale od 4.000,00 do 5.000,00 dinarjev za par.

Ze nekaj let znova in znova krenem s tem hrenom, a nikakor ne prispem do cilja.

„GINEKOLOGIJA“ za moške

Povedati je treba, da je moški velik nevednež v vsem, kar se tiče njegove anatomije in spolne psihologije, medtem ko sodobna ženska že obvladuje svoje telo in vse bolj odkriva skrivnosti njegovega delovanja. Marsikdo se, predvsem seveda moški, ne bo strinjal s takšnimi trditvami, vanje pa trdno verjame nekdanji kirurg dr. Fonti, eden prvih andrologov na svetu.

Andrologija je mlada veja medicine, zato je ne boste našli v slovarjih. Še najlažje bi

jo opisali kot ginekologijo za moške, saj gre za podobno dejavnost, le da je v središču moški. Dr. Fonti sicer pravi, da je andrologija nekaj čisto vsakdanjega, če gledamo na to vejo medicine brez predsodkov in tabujev, ki jih je menda med moškimi veliko več kot med ženskami, vsaj kar se spolnosti in vsega tiče. Moški že po tradiciji ne govori o spolnih težavah, če pa je že kaj resnega, poišče splošnega zdravnika, ki ga

napoti bodisi k urologu ali dermatologu. Pri tem je moški seveda prikrajšan v primerjavi z ženskami, ki imajo medicinske strokovnjake za vse izrazito ženske zadeve, od kontracepcije, plodnosti in zanositve do nosečnosti, poroka, spolnih bolezni itd. Zakaj bi moški ne imel strokovnjaka za svoje moške zadeve?

Androloška služba, ki jo dr. Fonti vodi v pariški bolnišnici Beclere, je v razmeroma kratkem času upravičila svoj obstoj. Kljub nerazumevanju mnogih pa ni malo moških iz vseh slojev prebivalstva, ki se pridejo posvetovati in pregledati k dr. Fontiju. Impotenca, neplodnost, rak na prostati, težave različnih vrst s spolnimi organi vse to moške pripelje k strokovnjaku zanje — andrologu.

Najvažnejše, tako meni androlog Fonti, je to, da začne moški odkrito misliti o sebi kot moškem in da se, kadar je potrebno, odkrito pogovori s strokovnjakom. Tisti časi, ko je vsega bila kriva ženska, naj je šlo za neplodnost ali občasno spolno nezmožnost moškega, so za vedno minili.

»Znano je, da je za neplodnost v 40 odstotkih primerov kriva ženska, za 40 odst. moški in le za 20 odst. oba skupaj,« pravi androlog in tako razbija tradicionalno moško zaverovanost vase. In ne samo neplodnost, cela vrsta stvari je, ki jih mora moški razkriti, da se bo namesto polakirane podobe pokazal navaden človek. »To bo dolg proces,« menijo andrologi; prvi korak pa je andrologija že naredila.

Dr. Fonti: Sodobna ženska že obvladuje svoje telo in vse bolj odkriva skrivnosti njegovega delovanja ...

Z glivami proti termitom

Termiti uničujejo vse: telefonske droge, lesene dele stavb in mostov, napadajo pa celo kable s plastično izolacijo, jeklo in beton. V tropskih in subtropskih predelih sveta so termiti sovražnik številka ena, ki se ga ni mogoče iznebiti. Pod zemljo gradijo cele sestave hodnikov in legel. S tradicionalnimi uničevalnimi sredstvi jim ni mogoče do živca.

V botaničnem inštitutu »J. W. Goethe« v Frankfurtu pa so odkrili sredstvo, ki bi utegnulo pomagati v boju zoper termite. Poskuse so delali na vrsti termita, ki je razširjena v južni Avstraliji in kjer dela neprecenljivo škodo.

Glivice, vnešene v telo termitov, se izredno hitro razmnožujejo. Njihov strup hitro deluje. Termiti »pokopljejo« vsakega poginulega, pri tem pa se okužijo. V nekaj dneh je tako lahko uničeni manjšo skupino termitov. Dovolj je, če prostor, na katerem se termiti hranijo, zaprašijo z glivicami in smrtonosna snov se razširi sama od sebe. Glivično uničevanje termitov je primerno tudi za naseljene stavbe, saj glivični strup ni nevaren ne človeku ne živalim, ki živijo v njegovem okolju.

KAKO ZELENA JE BILA SAHARA

Ko so proučevali slike, ki jih je ob svojem drugem poletu okoli Zemlje posnela vesoljska ladja »Columbija«, so učenjaki ugotovili, da je bilo današnje območje saharne puščave med Libijo, Egiptom in Sudanom nekoč prepredeno z rekami. Tam, kjer je danes pesek, so se nekoč razprostirale velikanske zelenice in pašniki. Fotografije so presenetile celo tiste, ki so vedeli, da je bila Severna Afrika v antičnih časih žitnica rimskega cesarstva.

V sedanjih neplodnih saharah puščavi so nekoč živel civilizirani ljudstva. Že v tridesetih letih tega stoletja so ob sledovih nekdanjih rek našli slikarje, vrezane v skalovje. Ti saharški umetniki so živeli nekoč pred deset tisoč leti, pred koncem zadnje ledenice dobe.

V Afriki — pravzaprav samo v saharškem delu — je prenehalo zadovoljivo deževati nekoč pred 5 tisoč leti. Danes so v tem delu sveta padavine prava redkost: povprečno vsakih sedem let izdatnejši dež, zato se puščava širi, in sicer proti jugu.

»Zeleni« — pristaši gibanja za ohranitev zdravega naravnega okolja postajajo vse močnejši tudi v ZR Nemčiji. Tako so dosegli, da na otoku Juist v Severnem morju ni avtomobilov. Za prevoz turistov so si omislili omnibus, ki ga vidite na sliki.

KIRURGIJA SE JE RODILA NA BOJIŠČIH

Če so bili že Kentaver Kiron »z večjo roko« in njegovi učenci Herkul, Eskulap, Tezej, Jazon in Ahil med prvimi učenimi zdravilci vojnih ran v bajeslovnih časih obdani z legendo v homerskem izročilu — je res, da je tedaj zdravniška veda uživala zelo velik ugled. Kakšen preplah je nastal samo med bitko, v kateri je bil ranjen kirurg Makaon, kajti »on je vreden več življenj in mu ni para v puljenju strele iz ran in v škropljenju z balzomovimi kapljicami« (Iljada I, 10).

V homerskih poemah so rane in prizadeti deli telesa jasno in natančno opisani, s skoraj točnim anatomsko-kirurškim znanjem. To pa ne velja za zdravljenje, opisi niso natančni ali pa zelo skromni, tako da vidimo, da so zdravlili rane bogov in navadnih smrtnikov z analgetskimi sredstvi.

Od Homerja pa vse do Hipokrata, ki so ga imeli za grškega zdravnika in očeta zdravilstva in je živel približno pred dva tisoč leti, poznamo je malo in dokaj razdrobljenih vesti o naporni poti splošne, a zlasti še vojaške kirurgije. Medtem ko se je medicina razvijala v senci templjev na Epidauru, Kou, Knidu, Kirenah in Rodu, se je kirurgija, ki je nastala iz življenjske potrebe na raznih bojiščih, razvijala sredi najhujših bojev, njeno naravno dopolnilo pa so bila ortopedska zdravljenja, ki so cvetela v palestrah. Asklepijadi, tj. Asklepijevi pristaši bajeslovnega zdravnika iz Tesalije,

ki so ga Grki častili kot boga medicine, masirajo, naravnavaajo zlomljene ude in celijo rane, ki so jih dobili atleti na raznih tekmovanjih.

In v tej zvezi je Hipokrat, sklicujoč se na lokostrelce, izjavil vojaškemu kirurgu, da je »pravilna ugotovitev lege strele, ki so ostale v mesu, najbolj pomemben del praktične medicine na bojnih poljanah.«

Isto je poudaril tudi Galen, še en slovit zdravnik iz rimske antike, v svoji Razpravi o nevarnih ranah.

Aulo Cornelio Celso, ki je uredil zdravniško-kirurška pojmovanja svojega časa, ko je tako v praksi kot v teoriji prevladovala še velika zmeda, trdi z vidika kirurgije na bojiščih, da »ni mogoče rešiti tistih, ki so ranjeni v temeljni del možganov, v srce, v pljuča, želodec in v črevesje.« v vseh drugih primerih pa priporoča previdno umivanje z vinom in z mešanico vina z medom.

Pozneje je važna tudi dietna hrana. Ranjenemu vojaku bomo dali »hrano z najboljšimi sokovi in se izogibali ostrim začimb. Uživanje vina ni dobro za rane, vendar zdravi vročino in vnetja.«

Nato je Galeno, ki so ga cenili Arabci in cerkveni očetje, natančno in čudovito jasno pisal o terapijah na bojiščih. Njegov kirurški instrumentarij je bil že kar dobro založen (Galen je živel v 2. stoletju po n. št.), instrumenti kot pinčete, škarpje, sonde itd. so bili skoraj vsi bakreni, samo rezila zdravniških nožev so bila iz jekla, toda prevlečena z bronom. Ko je Paolo Egineta, zadnji veliki bizantinski kirurg, zbral v svoja dela, dejanja in vse znane vojaške kirurge je iz rimske dobe, ni dodal ničesar. Srednji vek je znan po mrčnjaštvu; do 10. stoletja sta bili

navzlic temu špansko-mušlimanske omike zdravniška veča in praksa v zastoju.

Kako je delovala organizacija vojne medicine v starém Rimu? Zacesarstva in z nastankom stalne vojske so mislili oskrbeti čete tudi z ustreznimi zdravniško službo. V knjigi o taktiki, ki jo je napisal Claudio Aeliano (100—140 po n. št.) so vojaški zdravniki razvrščeni med neborce, večdar pašo na 46 latinskih napisih; omenjeni kot »zdravniki legij«. Germanik in Trajan sta hotela osebno spremljati zdravljenja svojih vojakov. V Hadrijanovem času je imela vsaka legija (tudi vsaka bojna ladja) svojega zdravnika. Taki zdravniki niso nosili orožja, imeli pa so lang oficirja ter so bili podrejeni neposredno poveljniku bojišča ali ladje, v njihovi odsotnosti pa tribunu legije. Dejstvo, da je vojska nosila s seboj sanitetni instrumentarij, dokazuje pasus iz Tacita, ki govori o izgubi tega materiala v bitki med Rimljani in Germani v Tevtoburškem gozdu.

Grški zgodovinar Dion Kastij pa pripoveduje, da je cesar Trajan osebno zdravil ranjence, in kadar mu je zmanjkalo potrebnih obvez, ni prizanesel niti svojim oblačilom, ki jih je trgal na kose in z njimi ovijal rane svojim vojakom.

Rimski vojaški zdravniki so uživali posebno ravnanje in so imeli pravico do odškodnine za vsako materialno škodo, ki bi jih zadela v času odsotnosti od doma za časa bojev. Pomorski zdravniki so imeli naziv duplikarji, ker so prejemali dvojno plačo v primerjavi z drugimi pomorščaki. Justinijanov zakonik poudarja, da je legionarski zdravnik oproščen vseh civilnih obveznosti med službo v vojski.

Odkritje rimskih vojaških bolnic na Dunaju, v Bonnu in v Badnu kaže, da so tudi v provincah vzorno skrbeli za zdravstveno službo. V taboriščih so imeli infirmerije (valetudinariji), skupno šotorov v sredi, kjer so vojaki stregli bolnim tovarišem po navodilih zdravnikov.

(Dalej prihodnjič)

stare koprive najbolj pečejo

„Na pokušino vam ponujamo nekaj starožitnosti, preoblečene v ta nov, zakmašni gvan, zarobljene iskriivo in bodičasto, tu pa tam prav žarko-pekoče. Ko je bil naš Vestnik še Ljudski glas — sem in tja bolj glas vesti iz ljudstva — tam daleč v petdesetih letih (kajne, kako leta minejo in se nabere prah, ki se ga splača otrestiti in pokukati podenj!) ko so po obmurskih vrtovih še cvetoče koprive (beri: prigode) želi, mrežo ribe (beri: špekulante) zajemali in ko se je ponekod (beri: podjetjih in drugih) košatilo „njegovo veličanstvo Sveti Birokracij“, so bolj malo „peglali“, božali in gladili. Nič izza opla, kar naravnost so usekali.“

Tako je naše pero zapisalo 20. januarja 1981 kot predgovor k prvi izdaji kopriv. Da danes smo prelistali vseh 33 letnikov Vestnika, kar je bogme lepa skladosnica branja. Če ne verjamete, se lahko sami prepričate. Priznati vam moramo, da se najde v njej dosti „šinfanija“, modrovanja,

Jutri je staro leto in tudi koprive bomo „pokopali“. Ker vas ne moremo povabiti na pogreb, bomo pokop opravili kar sami. A še prej nam dovolite, da se dokončno izkašljamo in si pretipljemo obisti. „Vsi smo mi krvavi pod kožo, jeli? Če smo, smo taki, da trošimo več in več, to pa zato, da bi si olajšali notranjo praznino, trpnost, osamljenost in strah. V družbi, za katero so značilna ogromna podjetja, velikanske industrijske, vladne in sindikalne birokracije, se človek, ki nima pregleda nad goji svojega dela, počuti slaboten, osamljen, dolgočasen in

Labodji spev

streljanja kozlov (in rac) in breanja v temo, še več pa zadetkov v črno, polemčnih žarov in tonov, brz rokavičenja, leporečenja ali ovinkarjenja.

preplašen. Hkrati ga potreba po dobičku velikih industrij potrošnih predmetov z reklamiranjem spreminja v požrešneža, v večnega dojenčka, ki hoče porabiti več in več, za katerega postane vse potrošni artikeli: cigarete, pijača, spolnost, filmi, televizija, potovanja, vzgoja, knjige, predavanja. Te industrije ustvarjajo nove, umetne potrebe in manipulirajo z okusi ljudi ... Kolikor več moči imamo nad stroji, bolj nemočni smo kot človeška bitja; čim več porabimo, bolj postajamo sužnji stalno naraščajočih potreb ... Napetost in razdražljivost zamenjujeta veselje in srečo, gmočno udobje pa zavestnost; zadovoljevanje pohlepa postaja življenjski smisel ... Čeravno se bo kdo obregnil rekoč, prazne „modrije“, se nam zdi, da tako zlahka pa spet ne gre. Vendar se v to ne kanimo spuščati, ker smo že itak predaleč zašli. Koprive so za kaj drugega, kot da bi v njih (raz)trgali porabništvo.

V prihodnjem letu se bomo brččas še kaj oglasili, vendar precej drugače. Mogoče v stilu „ožmekjenih misli“. Prejmite žarko-pekoč pozdrav od vašega

-brž-

za razvedrilo

POZNA MALICA
— Hočete malico na bon. A ne vidite, da je ura trinajst?
— To vidim, samo lačen sem. Dajte mi za bon kaj drugega.
— Z natakajem se zmenite. On vam bo pojasnil, da dva deci slatine in dva deci vina ni vseeno, malica ob pravem času ali ono drugo, kar hočete, pa tudi ne ...

ZGODI SE

»Tovariš komandir, ti-sto plavo sumljivo osebo sem dobil, vendar mi noče vrniti hlač. Kaj naj naredim?«

BENCINSKA KRIZA 1982

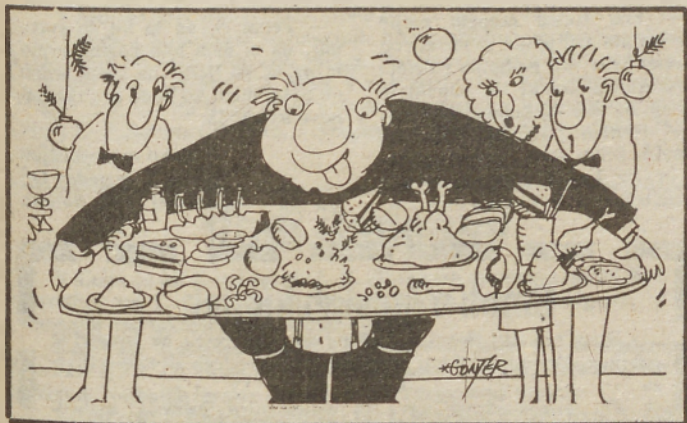
Takoj morava javiti na Mars, da ne zapravljajo čas in denar za tankanje goriva na Zemlji

za vsakogar nekaj

Gostje naj si postrežejo sami

Nov čas in nov tempo življenja postavljata nekatere stare navade na glavo. Namesto njih življenje uvaja nove, ki so za razumnega človeka lahko prav tako privlačne in gostoljubne. Navadili smo se že, da si sami postrežemo v menzi, zakaj si ne bi postregli včasih sami tudi v prijetni družbi prijateljske družine. Tako prijateljsko samopostrežbo doma imenujemo k alko-bife.

Blizajoči se noveletni prazniki nudijo gospodinjam priložnost take oblike pogostitve družinskih članov in drugih gostov. V čem so prednosti bifeja? Gostitelji se lahko bolj sproščeno posvečajo svojim gostom in se z njimi vred veselijo. Večina dela je opravljena že pred prihodom gostov. Za zaposleno ženo in mater je ta oblika gostoljublja privlačna tudi zato, ker porabi manj časa za pripravo take večerje, kot če jo pripravljamo po starem klasičnem načinu.

Ne gre prezreti tudi današnjih stanovanjskih razmer. Malokje je dovolj prostora za veliko mizo in prosto gibanje okrog nje, posebno če bi radi zraven malo zaplesali. Za mlada gospodinjstva pa ima bife še to prednost, da zanj niso potrebni kompletni jedilni servisi. Uporabimo lahko različno posodo in kozarce tako po obliki kot po materialu. Keramična skleda, polna peciva, bo kar dekorativna sosedica porcelanasti ali kromirani plošči z narezkom na belo pogrnjeni podlagi. Potrebna je le spretna roka z okusom in smislom za barve in oblike.

Ob zabavnih samopostrežbi, ko gostje niso vezani samo na svoj sedež, temveč se lahko gibljejo, se veliko lažje razvije razpoloženje in pomenek. Gostje niso vezani na točno uro prihoda. Kadar pridejo, ne motijo, bife jim je na voljo in lahko si postrežejo. V bifeju si vsak izbere, kar si želi. Vsak najde nekaj, kar ima rad. Ker smo ljudje raznih okusov in želja bo tako prav za vse. Po končani zabavi je manj pospravljanja v kuhinji in po stanovanju.

Ogibajmo pa se preveč bogatega bifeja, ki je že bolj podoben kuli-

RUSKI BIFE

narični razstavi. Z njim spravimo v zadrego vse goste, ki nimajo toliko sredstev, da bi lahko tekmovali z nami, pa tudi tiste, ki si tovrstnega tekmovalja ne žele, ampak iščejo v gostitelju le dobre prijatelje.

Če se odločimo za praznični bife, skromen ali bogat, si moramo pripraviti podroben načrt. Natančno določimo število povabljenih in izbor jedi, ki jih bomo ponudili. Preračunajmo, koliko nas bo to stalo, in šele tedaj začnimo nakupovati. Nesmiselno si je narediti tako visoke izdatke, da bi naš gospodinjski proračun bremenili več mesecev in si zagrenili praznike.

Če se družina odloči povabiti goste, si naj delo razdelijo vsi člani,

pogostimo. Kolikšne količine pripravimo, je odvisno od starosti ljudi, ki jih vabimo. Mladi, ki še plešejo, bodo gotovo bolj zadovoljni, če bo več za pod zob, pa čeprav bolj enostavno. Starejšim pa ustrežemo z bolj izbranimi prigrizki v manjših količinah.

Kje in kako naredimo bife? Če imamo prostorno stanovanje, postavimo ob steno dovolj veliko mizo, da je gostom dostopna s treh strani, pa vendar ne bo zavzemala preveč prostora. Nanjo naložimo po skupinah: na začetku mize čiste krožnike, na katere si gostje nalagajo živila, dalje pa plošče, skleda in skledice z živilci, pijske in pribor. V manjših stanovanjih pa je potrebno improvizirati. V poštev pridejo vse ravne pohištvene ploskve, ki so primerno široke in visoke: n. pr.: mizice, komode, police. Tako bife razdelimo, da bodo na enem mestu mesne jedi, na drugem sladice in na tretjem pijske.

Kako pa gost ob bifeju? Obnašanje preveč po domače vendarle ni zaželeno. Ko si hrano jemljemo in nalagamo ne pozabimo, da so tu še drugi gostje. Neolinkano je jemati s plošč in nositi v usta. Zato so desertni krožniki, da nanje položimo, kar vzamemo, četudi so to le obloženi kruhki. Ne pozabimo, da je gospodinja pripravila jedilno orodje in ne jemljimo vilic, ki so namenjene vsem za jemanje jedi s plošč. Obratno pa gostove vilice, s katerimi jemo, ne smemo nikoli v skledo s solato ali na ploščo z mesom. Z njimi tudi ne nabadamo kosov kruha, ko ga jemljemo iz košarice. Preden si vzamemo jedi iz bifeja, si oglejmo prostor, kjer bomo v miru pojedli. Če ga ni, raje malo počakajmo. Ko jemo, pazimo, da ne drobimo po tleh, da nam jed ne pada s krožnika. Če pa nam že kaj pade, pobesimo in položimo k umazani posodi. Poskušajmo si zapomniti, kam položimo svoj kozarec, da ne jemljemo vedno novega. Ko pojemo, odložimo posodo s prtičem vred tja, kamor je določeno. Da bo vedno dovolj čistih krožnikov, bo že poskrbela gospodinja.

Kljub samopostrežnemu načinu spada med pravila lepega vedenja, da imajo ženske prednost pred moškimi, starejši pred mlajšimi. Ne bo huduga, če tu prekršimo načelo samopostrežbe in starejši osebi vljudno ponudimo krožnik, prinesemo kavo, nalijemo kozarec. Cigaretni ogorki spadajo samo v pepelnik ne na krožnike niti v cvetlične lončke. Pepel po tleh in po mizi očitno kaže na nekulturno vedenje. Pri prihodu in odhodu velja naš prvi pozdrav gostiteljem. Žena ima tu prednost. Zato jo najprej pozdravimo, ko pridemo, od nje se najprej poslovimo, ko odhajamo.

Preden se odpravimo v goste, razmislimo, če bomo podarili gospodnji šopek cvetja ali pa morda prispevali steklenico pijske.

CILKA SUKIČ

Za dom in družino

Posteljno perilo

Posteljno perilo naj dobro vpija vlogo in naj bo iz take tkanine, ki jo lahko peremo v pralnem stroju. Najboljše posteljno perilo je iz bombaža ali pa iz mešanice bombaža in lanu — pollaneno platno.

Pollaneno platno, kotenina in flanela so tkanine, primerne za rjuhe in prevleke. Damast je primeren za prevleke blazin in prešitih odej. Inlet uporabljamo za prevleke, ki jih polnimo s puhom. Inlet ne smemo prati, zato ga moramo občasno zamenjati. Gradelj je bombažna ali pollanena tkanina, namenjena izdelavi žimnic.

Poleg klasičnih belih rjuh in prevlek imamo danes na voljo tudi živahno, vzorčasto posteljno perilo, ki je lahko iz naravnih vlaken ali iz mešanice. Mešanica bombaža in sintetične ima to dobro lastnost, da je ni treba likati.

Blago ga rjuhe izdelujejo v določeni širini. Dolžino pa moramo določiti sami, in sicer tako, da k dolžini posteljnega vložka prištejemo toliko, da bomo rjuho lahko pri zglatvu in pri nogah dovolj spodvili. Lahko pa seveda kupimo že konfekcijsko izdelane rjuhe. Praktično so tudi jogi rjuhe, ki jih lahko kupimo že narejene.

Prevleke za prešite odeje, pernice in blazine šivamo danes pogosto v obliki velikega žepa z zavahkom. V trgovini prodajajo, prevleke za prešite odeje, ki imajo v sredini izrez. Take prevleke na roko težko peremo, ker se v njih nabira voda. Pred pranjem v stroju prevleke zavemo v vozel, da med pranjem ne more uhajati v odprtino drobno perilo.

Posteljno perilo ščiti posteljino, ki jo redkeje peremo in čistimo.

Prešite odeje morajo biti dovolj velike. Polnjene so z lahki, toplimi materiali, na primer z volno, bombažem, s sintetičnim regeneratom (kosmičasti ostanki sintetičnih tkanin in pletenin). Med prešite odeje sodijo tudi plumboji, ki so polnjeni s puhom ali z belo sintetično.

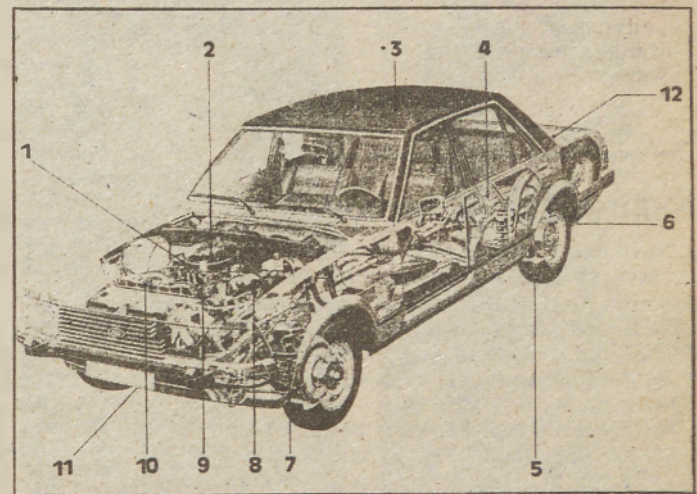
Tudi odeje morajo biti dovolj velike, lahke in pralne. Pri pranju se ne smejo krčiti. Volnene odeje naj bodo impregnirane proti moljem.

Vzglavniki izpolnjuje prostor med ramo in tilnikom. Pri nas smo vajeni mehkih, s perjem ali puhom polnjenih in s prevleko iz inleta. Na voljo pa imamo tudi vzglavnike, polnjene z novimi materiali — s penasto umetno maso. Najbolj zdravo pa je spanje brez vzglavnika.

Avtomobilizem

VZDRŽEVANJE — MANJŠA PORABA

Zdaj, ko smo z bencinom tako na tesnem (zadnje čase pravzaprav bencin na črpalkah imajo, le da avtomobilisti nimamo bonov), moramo storiti vse, da bi zmanjšali porabo bencina. Med te ukrepe vsekakor sodi redna skrb za avtomobil. Nekaj nasvetov:

1. Pravilna nastavitve uplinjača glede na letni čas, pravilna lega lopute za dovod toplega in hladnega zraka v motor.
2. Menjava papirnega vložka (pri „mokrih“ filterih pranje) zračnega filtra v predpisanih intervalih, po daljši vožnji po prašnih cestah pa prej.
3. Snetje strešnega prtljajnika takoj, ko ni več potreben.
4. Ker se gorivo razteza, posoda ne sme biti napolnjena do vrha, če z avtom ne grammo takoj na vožnjo.
5. Vedno predpisani tlak v gumah. Po možnosti radialne gume z jeklenim pasom.
6. Brezhiben, originalen tovarniški izpušni sistem.
7. Pravilno nastavljena geometrija preme, brezhibni blažilniki.
8. Vžigalne svečke s predpisano toplotno vrednostjo, menjava svečk najkasneje po 15 tisoč kilometrih vožnje.
9. Natančna nastavitve vžiga in ventilov.
10. Pravilno delovanje hladilnega sistema.
11. Predpisano olje in pravočasna menjava olja.
12. Avto naj nima v prtljajniku odvečne navlake.

SESTAVIL MARKO NARAST	LAHKO-VERNA ŽENSKA	ZNAČENITA VERIGLOVA PESNITEV	ŽITO NA KORENU	MESTO V JUŽNI FRANCIJI	POSREMOVALEC KOOR KOVA POSREMA	GLAVNO MESTO GVINEJE	HRVAŠKA POPEVKA RICA STEFOK
DIVJA JABLANA							
KRKA KOVINA (ZNAK SO)							
ŽENSKO IME							
KAMAL ZA INSTALACIJO							PIVSKI VZKLIK
PREDLOG			JAPONSKA PLJAJA KAJ NEODTAKLIVEGA				
ELEKTRIČNA MENSKA ENOTA				TRČENJE JEZIKOVNI SVETOVALEC			
AVTOMOBILSKA OZNAKA ŠPANIJE		PISATEL JIRASEK ŠPANSKI DRŽAVNIK					
POBOČJE HRGA OBRONEK						NEKODANJA NAJVIŠJA UPRAVNA ENOTA	SANITETNI MATERIAL (ČIST BOMBAŽ)
POUK NASVET					KILOVOLT FILMSKA IGRAKA MCGRAW		
VEZNIK			TEŽA EMBALAŽE REKA				
SOL CEROTINSKE KISLINE							
DAVNA AZIJSKA ORŽAVA OB TIGRISU							

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: nesreča, ekvator, Slovaki, tori, oj, aga, tla, Ba, bran, I, Nande, Lvov, Ac, nečak, Ot, rana, senenec, triceps.

za razvedrilo

BREZ DENARNICE

— Brez denarnice sem, zato sem tako nemiren.
— Saj ti lahko posodim.
— Ne gre za to, ne gre za denar. V denarnici sta bili dve ljubezenski pismi in ne vem, v čigavih rokah je zdaj ta denarnica. Umiril se bom, če bom ugotovil, da ni doma, da sem jo izgubil kje zunaj...

VSAKDANJA

— No, ko že toliko klepetamo, kako pa ste kaj z oljem?
— Za silo bo. Bučno smo pomešali s sončničnim...
— Za kurilno olje sem hotel vprašati, če pa imate kakšno stekleničko jedilnega za domov... pa kaj bi govoril...

STAREJŠI OBSOJALO

— Nesramneža, kar tu na cesti bi se otipavala!
— Si slišala, Mili, to starejšo občanko. Prav ima. Pojdva raje v mojo sobo.

ČASI SE SPREMINJAJO

»Včasih sem moral moledovati, da sem dobil od očeta kak dinarček za bonbone, zdaj pa je oče hvaležen, če mu dam kaj za tobak... Časi, časi...«

GROŽNJA

— Helena, če me ne ljubiš, če so ti drugi bolj všeč, mi povej, potem se bom ubil.
— Dragi, ti si pa res enkratni!

OD HUDIČA

»Naši ljudje so pa res nesramni. Sosed mi zdaj na začetku zime očita, zakaj sem dobil gorivo za kombajn...«

ZA VSAK PRIMER

— Fantek, imate pri vas psa?
— Bi ga kupili?
— Ne. Inkasant sem, pa me zanima.

BABJA

— Za vruga, pred dve-ma urama sem se odpeljal z dvorišča, vidve pa še vedno klepetata. A ne vidita, da sneži?
— Kaj? Sneži?
— Da, da. Medtem bodo glavne ceste pluzili že drugi...

OBLJUBA

— Draga, obljubim ti, da po poroki ne bom pogledal za nobeno žensko.
— Bolje bo, če ne boš pogledal za kakšnim moškim, ki bo moral v naglici skočiti skozi moje okno.

DOBRE PEČENICE

Pečenice so okusna jed in tudi pretirano drage niso. Imajo pa dve slabi lastnosti: ni jih vedno dobili in med pečenjem maščoba nemarno brizga. Obe slabosti lahko obenem odpravimo. Surove pečenice zložimo v kozico in prilijemo toliko vode, da so pečenice pokrite.

Denemo na ogenj in pustimo toliko časa, da voda zavre. Kozico s pečenicami denemo v koriko in spustimo čez mrzlo vodo. Voda naj teče, dokler niso pečenice popolnoma mrzle. Nato jih stresemo v cedilo in pustimo, da se popolnoma posušijo. Suhe pečenice spravimo v hladilnik ali pa jih zavijemo v sušilnico in zamrznemo. V enem zavijku naj jih bo samo toliko, kolikor jih bomo spekli enkrat. Tako na pol pripravljene pečenice denemo peč v hladno ponev.

Pečemo jih počasi. Ko spodaj porjavijo, jih z lopatico obrnemo in spečemo še po drugi strani. Ne smemo jih peči predolgo, ker bi postale žilave.

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNICA

Samouprava na splošno mi ne sanitna skupnost ra preprija ne je restafala nekaj dnevoj pa moč, ka je te lefko na knanstvenoj godlagi včas ugotolala ali de v idoci jesti lefaj lefko istoj kali go - maso brata v barto shoppinga na v bulet Snack bar v ti sobot. Vmeminanci resti lefaj je nej nikumi na pamet grito, kak bi tou naplaso.

Novoletna

Novo leto — to je čas, ko prihaja dedek Mraz, ko je tukaj botra Zima, ki vsa vesela k nam prikima.

Novo leto — to je čas, ko vsak izmed nas želi si zdravja, sreče in paketov polne vreče.

Anita Žižek, 7. raz.
OŠ Šalovci

Kako pričakujemo novo leto

Novo leto pričakuje vsak po svoje. Nekateri bodo šli kam silvestrovat, drugi pa bodo doma.

Tudi jaz bom pričakala novo leto doma. Gledala bom televizijo. Tudi mamica in očka bosta doma, zato bo še lepše, ker bomo vsi trije skupaj.

Ko bo odbila polnoč, pa si bomo voščili novo leto. Po polnoči bom šla spat. Zjutraj pa bom voščila novo leto še stari mami, staremu očetu in sosedom.

V letu 1983 si želim, da bi bilo več hrane za lačne otroke in mir na svetu. Suzana Perkič
OŠ Krog

Iskrena hvala

Pionirski odred Peöfl Sándor dvojezične OŠ Prosenjakovci se iskreno zahvaljuje tovarišici upokojeni učiteljici Jožefini Zimer iz Murske Sobotice, ki je naši pionirski knjižnici podarila svoje knjige.

Knjiga je največje človekovo bogastvo in mi, pionirji, se tega zavedamo. Je dragocenost, ki bogati misli in plemeniti srce. Podarjene knjige bomo z veseljem prebrali in v njih odkrivali nova spoznanja.

Pionirji dvojezične OŠ Prosenjakovci

PRIČAKOVANJE DEDKA MRAZA

Ko zapade sneg in bela snežna odeja prekrije naravo, se mi, otroci, zelo razveselimo. Nestrpnost pričakujemo tudi dedka Mraza. Čeprav že dolgo več ne verjameva v njegov „obstoj“, je vsako prednovoletno pričakovanje posebno doživetje. Obiskala sva štiriletno cisticane v lendarškem vrtcu pri tovarišici Hildi Adorjanovi. Najprej so naju začudeno gledali. Ko naju je tovarišica predstavila, pa so se hitro razživel. Skupaj z njimi sva poslušala pravljico o dedku Mrazu.

Potem pa so odgovarjali na vprašanja, ki so naju zanimala.

Povedali so nama, da dedek Mraz stanuje v velikem ledenem gradu, kjer sneži (Nina), da je star in ima belo brado (Dragan) ter da je priden (Manuela). Tudi oni se trudijo, da bi bili pridni, ker jim bo prinesel darilo. Povprašala sva jih, kakšno darilo želijo.

Odgovorili so nama:

- avto na baterije (Uroš, Darko, Dragan, Marjetka, Dejan);
- gasilski avto in električno ribo (Boštjan);
- gliser (Peter);
- podmornico (Uroš);
- punčko, lutke in medvedka (Marjetka, Manuela, Silvana, Matejka);
- žvečilne, bonbone, čokolado (skoraj vsi);
- kaseto čebelica Maja (Tina);
- pristan (Manuela, Petra, Matejka);
- električni vlak (Petra, Boštjan);
- mnogo daril (Gordana, Tadej, Monika);
- kronico, ki bi si jo dala na glavo in bi bila za pusta zlata pomlad (Nina, Manuela);
- copate (Metka).

Petra in Matejka pa sta še dodali, da želita, da bi dedek Mraz prinesel majhno žogico še za brata in sestro. Povedali so, da dedku Mrazu pomagajo še ptičke, veveričke in snežinke. Zaželeli so, da bi jim pred svojim prihodom poslal še sneg. Takšno so misli naših malčkov. Nekega dne bodo le spoznali resnico, kadar se bo predstava o dedku Mrazu začela podirati in izginjati v resničnem življenju. Odhajala sva bogatejša za mnoge vtise in z mislimi v preteklosti, ko sva še sama podobno doživljala in razmišljala.

Jutka Kiraly in
Novinarski krožek
Rihard, Kulčar, 6. e
na OŠ Drago Lugarič
Lendava

NOVO LETO

Kmalu bo novo leto. V šoli bomo imeli jelkovanje. Prišel nas bo obiskat dedek Mraz. Razdeli nam bo darila. Naredili bomo tudi načrt, kaj in kako bomo delali v novem letu in pregledali bomo tudi, kar smo naredili v starem letu. Želim si, da bi mi dedek Mraz prinesel trobento.

Darko Kaučič, 4 b
OŠ Kapela

ZIMA

Sneg pokril je polja, travnike, gozdove in vasi... Lepo je kot v pravljici.

Gledam naravo, gledam v sonce in sneg se blešči pred menoj... Lepo je kot v pravljici

Anica Valner
OŠ Spodnja Ščavnica

NOVOLETNE ŽELJE

— Vsem otrokom sveta želim najlepše darilo — **SVOBODO!**

— Dajte vsem otrokom, ki še okušajo grenkobo vojne, dajte jim mir! To je največ, kar jim lahko želim, kajti, če bodo imeli mir, bodo imeli tudi vse ostalo, kar jim bo srce želelo.

— Srečno si želim, da bi lahko dal lačnim otrokom vsaj del vseh dobrot, ki hodo pri nas na mizi ob novem letu.

— Želim si, da bi države ves denar, ki ga dajejo za oborožitev, porabile za gradnjo otroških ustanov — vrtcev in šol, saj so vojne nesmiselne in prinašajo le trpljenje in smrt.

— Bila bi zelo srečna, če bi vedela, da praznujejo novo leto vsi otroci sveta, da vsi nestrpnost pričakujejo dedka Mraza in pričakujejo njegove darove.

— Moje želje so skromne. Želim, da bi uspešno izdelala osnovno šolo, se čimhitreje nekaj izučila in dobila službo.

— Ena izmed mnogih mojih novoletnih želj je, da bi se ves svet otresel krize, mi pa bomo z delom poskušali popraviti vse napake in upam, da nam bo kmalu spet lepo.

— Nimam posebnih želja. Le zdravja želim vsem ljudem na svetu in sebi, kajti le zdravi bomo kos vsem težavam, ki so pred nami.

— Želim si, da bi bil na svetu mir, da bi nam bilo pozimi toplo in da bi vsi ljudje na svetu sedeli ob polni mizi, ko bodo pričakovali novo leto 1983.

Tako so razmišljali učenci 8. razredov OŠ
E. Kardelj — M. Sobota

Smeh v šolskih klopih

Smeh razvedri človeka. Tudi mi smo radi veseli. Še posebej se smejimo, ko se pripeti kaj nepričakovano veselega ali razburljivega.

Ob koncu druge ure sta sedmošolca prinesla matico. Pripravili smo ptičke, slastno jedli ohlajen kruh in pili čaj. Nekaj čaja je ostalo v vedru. Ob zvonjenju sta šla proti vratom. Igor iz 7. c je zamahnil z vedrom, ki mu je v trenutku zletelo iz roke in čaj je pljusnil po steni blizu vrat. Zasmejali smo se. Prišla je tovarišica in ju oba skregala. Tudi nam ni bilo vseeno, saj smo radi v čistem razredu.

Nada Vuković, 4. c
OŠ „Ivan Cankar“ Ljutomer

Paul
Busson

UPORNIK MELHIOR (DNEVNIK IZ FRANCOŠKE REVOLUCIJE)

Prevedel:
Vladimir
Komidar

7

Psica si je zaman prizadevala vstati. Še ohromela je mahala z repom, se plavala proti meni in mi poskušala z rdečim jezikom doseči dlan, da bi jo lizala.

„Pojdi!“

„Pojdi!“ je rekel

„Pojdi!“ je rekel Phöbus Thil. Zapustila sta me z očitnim preziranjem. Sedel sem med trto in del glavo psice v svoje naročje. Iz fino oblikovanega smrkca ji je kapljala kri na mojo svetlo obleko. Oči so ji zrlle vame polne tožbe in prošnje za pomoč. Telo se ji je vilo v drgetajočem krču.

Kolikokrat je počivala bela Aglajina roka na črni svili lepe glave.

„Diana!“ sem vzkliknil, „Diana!“

Pokazala je bele zobe: tako se je smejala. Še enkrat mi je skušala polizati roko, potem pa soji oči osteklenele in telo se ji je stegnilo.

Prestrašen sem jo božal, joklical in vabil. Nič več se ni ganila. S smrkca ji je nepremično visel mehurček. Nič več ni dihala. „Ta žival te bo tožila na dan poslednje sodbe. Tudi njej bo uveljavljena pravica!“ je govoril globok glas.

Ozrl sem se in si zastrl oči.

Poleg mene je stal stari viničar, ki mu je strašen zlat soj obkrožal snežnobelo glavo.

11. MELHIORJEV SPOR Z OČETOM

Oče se je bil vrnil z lova in ostroge so mu ženketale, ko je hodil po sobi. Pod jahalnimi škornji so mu tla škripala. Zazrl sem se mu v zeleno obleko s srebrnimi našivki. Kadar se je obrnil, sem ugledal dolgo, trdo spleteno kito, ki mu je bila črna, toga, gladka, skratka prava podoba njegove narave.

„Tepec, zverina!“ je vzrotil. „Ti si se drznil oklofutati Phöbusa Merentheima v pričo pouličnih zijal in v veselje soderge obrtnikov in podobnih stvorov...“

„Rekel je, da mi je bila mati pred poroko zajkla, ki je grela posteljo vojvodi Stoll-Wessenburgu,“ sem ga zavrnil in mu pogledal v oči.

„Takih stvari se sploh ne posluša, in o njih se nikdar ne poizveduje,“ mi je siknil oče zariplega obraza. „Pomni, da knežja kri ni v sramoto. Fant, prosil boš mladega grofa Merentheima za odpuščanje!“

Nisem ga razumel. Mar je resno mislil?

„Odgovori!“ je zavpil.

„Ne, sem dejal,“ nikoli!“

„Prekleti pes! Prasec! Tako bo zopet kdo drugi vodje knežjega leva, jaz pa se lahko obrišem pod nosom...“ Potrebujem priporočila starega Merentheima. Ali čuješ, negode? Ali me zdaj razumeš? Ali boš ali ne boš prosil odpuščanja?“

„Ne!“

Dvignil je roko, a jo je zopet povesil. Trdih korakov je odšel iz sobe. Popoldne me je pozval k sebi.

Sedel je na istem stolu, na katerem je bil umrl stari oče.

Poleg njega je stala napol prazna steklenica vina. V sobi je bilo kar megleno od tobakovega dima.

„Pridi bližje,“ je dejal in pokazal prdse. „Jutri te bom poslal na vseučilišče, da mi izgineš izpred oči. Sedaj pa čuj resnico. Čeprav ne vem, ali ti je bila mati kdaj ljubica vzvišenega gospoda, moram vendar priznati, da sem dobil svoje premoženje po njej. Kdo ve, ali si mi otrok. Morda te je spečal visoki gospod ali pa celo kake beneške noči v vojvodinem parku dvorni pesnik, ki ga je Heist ustrelil v dvoboju. Poslednje bi najraje verjel, saj na tebi ni niti sledu o plemiču starega kova. Sedaj veš, kaj ti je hotel Merentheim zabrusiti. To razlago sprejmi, kakorkoli že hočeš, kajti za občutke se ne zanimam. Vsaka stvar je takšna, kakršna je, in se je ne da preduragati. Denar, ki ga boš potreboval za raven, primerno tvojemu stanu, boš vsak mesec prejemal od Žida Levija; drugega ti ne pritiče. Če boš zaradi lahkomišelnosti zašel v gmotne težave kakor marsikateri plemiči sin, tedaj te bomo jaz, vojvoda in ustreljeni pesnik smatrali za svojo preteklost. Pisarjenje si lahko prihraniš, ker pisem in tiskovin ne čitam, čeprav sem se jezika in slovnic nekoč učil. Če se boš vrnil kot pravi kavalir, bom smatral, da si iz mojega semena. Sedaj se pa kar poberi!“

Hotel sem nekaj reči, pa mi je beseda zamrla na ustnicah. Počasi sem se obrnil.

Za menoj je priletel kozarec, ki pa me ni zadel. Raztreščil se je ob steni.

Ko sem se ozrl, mi je oče zažugal. Oči so mu bile podplute s krvjo.

Spodaj je stal stari Štefan in zamrmljal:

„Naj mladi gospod ne verjame niti besede. Gospa mati je bila svetnica in sedaj gotovo uživa božjo bližino...“

Vrgel sem se zvestemu služabniku okrog vratu in jokaje klical mater, kakor da bi jo mogel privabiti iz groba.

12. ZVEZA PRIJATELJEV VELIKE PUNTARIJE

Vožnja me je zelo izmučila.

Vsake četrte ure smo morali na svakov ukaz stopiti iz poštne kočije. Pomagali smo porivat voz ali snažiti blatna kolesa. Mule so drhte hrzale in se penile. Enkrat smo se celo prevrnili, tako da smo morali vso prtljago ponovno spraviti na streho voza. Z menoj se je vozil Avstrijec Matija Fink, dobrovoljež olikanega vedenja. Iz obleke in perila sem mu sklepal, da pripada omikani rodbini, čeprav ni bil plemič.

Ko smo se bližali mestu, je obstal voz pred gostilno „Pri pivovarju“. Skozi kočijino okno smo videli, da je bila cesta pregrajena s stoli, klopmi in z dolge mize, za katero so sedeli priujoči študentje divje in zanemarljive zunanosti z umazanimi škornji, opremljenimi z ostrogami, z operesnimi klobuki in bojnimi meči. Sedeli so brezbržno, kadili iz dolgih porcelanastih pip in sploh niso kazali volje, da bi se poštenemu vozu umaknili.

Razmršena, srednje rasla deklica bujnih grudi, skritih pod ovratno ruto, je tekla okrog mize in pred gostilno izmenjavala prazne cinaste vrče s polnimi vrči. Kadarkoli jo je kateri izmed razpoloženih pobratimov vščipnil, kar je morala mimo njega, je pač zavreščala. Svak se je namuznil in dejal:

„Naj gospodje izvolijo izstopiti, da jim izrečejo dobrodošlico!“

„Ti kar vozi!“ je bruhnil Fink, cesta je prosta!“

„Kaj laja smrdljivi lisjak?“ je zagodrnjal globoki glas izza mize.

Spregovoril je silen debeluh, ki je imel trebuh za šest veder in mu je trojna brada mahljala nad zamaščenim telovnikom.

„Pusti ga, Montanus“, je zaklical svetloasi dolgin s krivim nosom.

„Počasi bodo le zlezli iz svoje palače...“

Ko smo sprevideli, da s prigovarjanjem in kljubovanjem ni mogoče ničesar doseči, smo sklenili pametno izstopiti in naročiti vsaku, naj nam odpelje prtljago v mestce k strojarju Nunemannu, kjer so bile za nas sobe že naročene.

Komaj sva se bila splazila iz rumenkaste omare, že so hitro porinili mizo v stran in namignili vsaku, naj požene konjiča v dir, kar mu ni bilo treba posebej prigovarjati. Vsakega izmed naju pa sta povedala po dva člana čudne družine v hišo. Po stopnicah so naju vodili v dolgo in nizko sobo. Na mizi, ki je bila polna neizpitih vrčkov, je ležala sredi dveh prekrizanih mečev od zemlje zamazana rumenkasta mrtvaška lobanja. Urno so prižigali v porcelanasta svečnika zasajeni lojenki, naju razporedili ob krajšem koncu mize, nama sneli klobuka, si preko mize križerna podali roke in z grobimi glasovi zapeli:

„Svečano zvezo smo sklenili,

prigledali plemiči zvestobo, si srca svoja odklonili prijateljstvu plačujemo globo. Ta meč naj vsakega prebode, ki bratu v stiski ne pomaga. Izdajci smrt je lek usode!“

Ko je bilo pesmi konec, je spregovoril Fink, ki me je večkrat začudeno pogledal:

„Gospodje naj mi oprostijo, če bi prav rad izvedel, v kakšno slavno družbo sva pravzaprav zašla?“

„Predrzn, smrdljivi lisjak“, je zopet zagodrnjal trebušnik, ki so ga preje imenovali Montanus.

Med tem smo si zopet nadeli klobuke, pri čemer sem opazil, da nosijo oranžasto karmezinasta, rumena in modra peresa; svetloasec s krivim nosom pa si je nadel še lisičji rep, kar mu je podeljevalo nekakšno divjost. V odgovor na Finkovo vprašanje je izdrl meč in tako silovito udaril po mizi, da je kar zagrmelo, pri čemer sva se midva nemalo ustrašila.

„Tišina!“ je zakričal.

Vsi so utihnili.

Kot poniglavca sta prišla iz materinega okrilja in kot lisjaka ter bodoča nočna strahova filistrov sta stopila v svete dvore reda amicitov. Čeprav sta nevedna in usmrajena, sta vendar deležna naše milosti. Nočemo vaju prepustiti bednim organizacijam deželanov, ki čepa v naslednji gostilni na stolah in pred njo v poštnih kočijah z izrojenim domoljubjem, ne da bi se vaju upali vprašati za vajino temno poreklo. Ali hočeta sama in brez odličnega spremstva stopiti v visoki red, zasmehujoč vse prave fante, ali pa hočeta, da vaju kot pripadnika svečano uvedemo?“

(Nadaljevanje prihodnjici)

TEŽKA ZMAGA

V zadnjem kolu prvega dela tekmovanja MRLZ so Sobočani gostili solidno ekipo Partizana iz Bjelovara ter dosegli težko zmago tudi z veliko mero športne sreče. Verjetno bi srečanje potekalo drugače, če bi Zalaznik uspel v prvi partiji zmagati proti najboljšemu igralcu gostov Grantvergeru, ki je v tretjem setu izpuštil visoko vodstvo 18:13. Tako so pa gostje povedli kar s 3:1, vendar so se potem Sobočani prebudili in s tremi zaporednimi zmagami povedli s 4:3. Odločilna partija dvoboja je bila Vinčec—Valentič, ko je domačinu uspelo po veliki borbi v treh setih premagati gosta. Trije mladi, ki so nastopili v tem dvoboju, so tudi doprinesli svoj delež k zmagi, vendar igrajo vse preveč nezanesljivo in včasih tudi brezglavo. Sobočani so tako po prvem delu tekmovanja pristali na zelo dobrem 3. mestu in lahko brez skrbi pričakujejo drugi del tekmovanja, ki se začne v mesecu marcu.

Rezultati: SOBOTA—PARTIZAN 5:4 (Zalaznik—Grantverger 1:2; Vinčec—Kovačič 2:1; Močan—Valentič 0:2; Vinčec—Grantverger 1:2; Zalaznik—Valentič 2:1; Kovačič 2:1; Vinčec—Valentič 2:1; Kovačič—Grantverger 0:2; Zalaznik—Kovačič 2:0). M. U.

SAMO ENA ZMAGA

Drugi krog moške republiške A lige za uvrstitev od 1. do 4. mesta, ki je bil v M. Soboti je sobočanom prinesel le eno zmago, treba pa je reči, da sta za ekipo igrala dva najboljša pionirja. Igralci so imeli naslednje score: Šercer 6:3, Benkovič 1:3, Veren 1:4 in Benko 0:5.

Rezultati: Sobotič—Fužinar 2:5, Sobotič—Kemičar 3:5 in Sobotič—Ilirija 5:3. Vrstni red: 1. Ilirija (30:10) 12, 2. Fužinar (21:25) 6, 3. Kemičar (20:25) 4 in 4. Sobotič (18:29) 2 točki.

V Murski Soboti so tudi nastopile ženske v A rep. ligi za uvrstitev od 5. do 8. mesta. Sobočanke so nastopile brez najboljših igralke Novakove, kljub temu pa so zabeležile eno zmago. Posamezne igralke pa so dosegle naslednji score: Gregor 5:2, Sinic 4:5, Vogrinec 1:7. Rezultati: Sobotič—Triglav 5:4, Sobotič—Ilirija 2:5 in Sobotič—Olimpija 3:5. Vrstni red: 1. Ilirija (30:9) 12, 2. Sobotič (21:25) 6, 3. Triglav (21:26) 4 in 4. Olimpija (16:28) 2 točki. M. U.

Vodi Radgona

V Celju je bil drugi turnir I. B. slovenske namiznoteniške lige za razvrstitev od 1. do 4. mesta. Najuspešnejša je bila Radgona, ki je premagala vse tekmece in povečala vodstvo.

Rezultati: Radgona—Ingrad 5:0, Radgona—Zalec 5:1 in Radgona—Maribor B 5:3. Za Radgono so igrali: Žurman, Oček, Droždek, Varga in Veren. Najboljši igralec turnirja je bil Varga, brez poraza. Vrstni red: 1. Radgona (30:12) 12, 2. Maribor B (25:16) 8, 3. Zalec (17:22) 4 in 4. Ingrad (8:30) brez točke.

JUDO — MEMORIAL NAGAOKE

Prvo mesto Silvo Kavčiču

Na tradicionalnem 19. mednarodnem tekmovanju Nagaoke v Ljubljani je sodelovalo okrog 400 judoistov iz SZ, Avstrije, Italije in Jugoslavije. Med njimi so bili tudi pomurski tekmovalci in se lepo odrezali. Prijeto presenečenje je pripravil državni mladinski prvak Silvo Kavčič, ki je v močni konkurenci v kategoriji do 71 kg osvojil prvo mesto in premagal svoje nasprotnike z najvišjim možnim rezultatom. Tako je mladi Kavčič zelo uspešno sklenil letošnjo sezono. Drugi mesti sta osvojila Dario Vrdjuka pri mlajših mladincih v kategoriji do 53 kg in Dean Kulčar iz Lendave v kategoriji do 52 kg pri pionirjih. Tretji je bil Branko Meničanin v kategoriji do 62 kg pri mlajših mladincih. Danijel Kisilak, ki je nastopil poškodovan, je osvojil peto mesto. Peta mesta so osvojili še Janez Legen, Jože Šarkež, Tomo Koles iz Murske Sobotice in Lešnjak iz Lendave pri pionirjih ter Tomi Mihalič pri članih. Krajčič in Činč iz Lendave sta pri mlajših mladincih osvojila 7. in 8. mesto, Petkovič in Jarni pa 6. in 7. mesto pri pionirjih. O. S.

JUDO

NAJBOLJŠI SOBOČANI

V Murski Soboti je bil letošnji turnir v judu za mlajše mladince, na katerem je sodelovalo okrog 40 tekmovalcev iz Pomurja. Največ prvih mest so osvojili Sobočani.

Rezultati — do 46 kg: 1. Prinčič (Lj), 2. Škrjanec (Lj), 3. Bogdan in Virag (Lj); do 53 kg: 1. Vrdjuka (MS), 2. Lebar (Lj), 3. Koles in Belovič (MS); do 57 kg: 1. Črnica, 2. Emberšič in 3. Bokan (MS); do 62 kg: 1. Ficko, 2. Šerkež, 3. Vrbnjak (MS); nad 62 kg: 1. Činč, 2. Hunjadi (Lj), 3. Vučko in Horvat (MS). Ekipno: 1. Murska Sobotič 27, 2. Ljutomer 13, 3. Lendava 8 točk. O. S.

POL — MLADINCI

Ljutomer prvak

Pomurska odbojkaška zveza je pripravila mladinski turnir v odbojki, ki je veljal za prvenstvo Pomurja. Tekmovanje je bilo v telovadnici Mure v Murski Soboti. Nastopilo so tri ekipe. Največ uspeha je imela ekipa Ljutomera, ki je premagala oba nasprotnika in osvojila prvo mesto ter pravico, da sodeluje v nadaljnjem tekmovanju. Graje vredno je tudi, da ekipa Pomurja, ki proti Radenski ni nastopila in se je srečanje končalo brez borbe.

Rezultati: Ljutomer—Radenska 2:0, Ljutomer—Pomurje 2:0, Radenska—Pomurje 2:0. Vrstni red: 1. Ljutomer 4, 2. Radenska 2 in 3. Pomurje brez točke.

KOŠARKA

Sobočanke druge

V telovadnici srednješolskega centra v Murski Soboti je bil sklenjen turnir v košarki za prvenstvo Slovenije za mladinke, na katerem so sodelovale štiri ekipe. Največ uspeha je imela ekipa Ježice iz Ljubljane, ki je osvojila prvo mesto prvenstva zaradi izkušenih igralkin iz Bunčeve, članice ekipe, ki tekmuje v zvezni ligi. Uspeh predstavljata tudi drugo mesto ekipe Pomurja, ki je z dobro igro premagala ekipo Marles/Branik iz Maribora. Najboljša strelka pri Pomurju je bila Korenova, ki je na obeh tekmah dosegla 45 košev.

Rezultati: Pomurje—Marles—Branik 74:59, Ježica—Ilirija 82:72, Marles—Branik—Ilirija 76:70 in Ježica—Pomurje 90:43. Vrstni red: 1. Ježica, 2. Pomurje, 3. Marles—Branik in 4. Ilirija.

ZMAGA POMURJA

V prvenstveni tekmi druge slovenske moške košarkarske lige je Pomurje z visokim rezultatom premagalo Kamnik 92:72. Največ košev za Pomurje so dosegli: Sakovič in Rajbar po 20, Juteršnik 16, in Horvat 12.

STRELSTVO

Zmagala Krka

SD Krka Šalovec je pripravila tekmovanje v streljanju z zračno puško, na katerem je sodelovalo 12 ekip z 48 strelci. Zmagala je SD Krka iz Šalovca s 547 krogi pred SD Gramcem Hodoš.

Dva turnirja na Cvenu

Sekcija za namizni tenis pri Partizanu na Cvenu je pripravila dva pregledna turnirja najboljših igralcev društev. Na prvem turnirju je zmagal Nemeč pred Vargazonom in Adamičem, na drugem pa Vargazon pred Nemečem in Sovičem. F. Pihlar

ODBOJKA

PRVO MESTO POLANČANOM

Sportno društvo Velika Polana je pripravilo tradicionalni odbojkaški turnir za memorial Jožka Kolenca. Nastopilo je pet ekip. Rezultati: Polana B—Crenšovec 2:1, Polana A—Nafta 2:1, Hotiza—Polana A 1:2, Polana B—Hotiza 1:2, Polana A—Polana B 2:0. Vrstni red: 1. Polana A, 2. Hotiza, 3. Polana B, 4. Nafta in 5. Crenšovec.

NAMIZNI TENIS

Cven brez poraza

Partizan Ljutomer je bil organizator prvega namiznoteniškega turnirja druge občinske lige Ljutomer, kjer nastopa sedem ekip. Največ uspeha je imela druga ekipa Cvena, ki je brez poraza na prvem mestu. Lestvica po petih kolih:

Cven II.	4 4 0 20:3 8
Grčava II.	5 4 1 22:13 8
Partizan III.	4 3 1 16:13 6
Cven III.	4 2 2 12:15 4
Str. vas	4 1 3 12:17 2
Partizan II.	5 1 4 13:22 2
Podgradje	4 0 4 8:20 0

Tone Ficko

Nogomet

Mura, Bakovci in Beltinka

Tokrat objavljamo lestvice jesenskega dela tekmovanja v prvi in drugi selekciji občine Murska Sobotič ter medobčinski kadetski ligi (III. selekcija).

I. selekcija	
Mura	5 5 0 0 19:4 10
Bakovci	5 3 1 1 17:12 7
Tišina	5 3 0 2 20:8 6
Beltinka	5 2 1 2 9:16 5
Bogojina	5 1 0 4 6:20 2
Puconci	5 0 0 5 2:13 0
II. selekcija	
Bakovci	5 5 0 0 14:2 10
Puconci	5 4 0 1 19:8 8
Tišina	5 3 0 2 11:8 6
Beltinka	5 2 0 3 12:10 4
Mura	5 1 0 4 8:19 2
Bogojina	5 0 0 5 1:18 0
MNL (III. selekcija)	
Beltinka	5 5 0 0 27:3 10
Ljutomer	5 3 1 1 23:12 7
Križevci	5 3 1 1 12:6 7
Turnišče	5 2 0 3 8:11 4
Mura	5 1 0 4 13:13 2
Nafta	5 0 0 5 2:40 0

STRELSTVO

Brez sprememb na vrhu

Odigrano je bilo četrto kolo v vseh treh občinskih strelskih ligah Murska Sobotič. Na vrhu ni prišlo do sprememb.

I. liga	
Mura	(5.567) 8
Noršinci	(5.536) 8
Cankova	(5.534) 8
Panonijska	(5.516) 8
Tišina	(5.497) 8
B. Kidrič	(5.104) 4
Križevci	(4.912) 2
ABC Pomurka	(4.878) 2
Gračičar	(4.310) 0
Tišina II.	(5.097) 0
Bržovci	(5.058) 0
Skakovci	(4.543) 0

II. liga	
Kovinar	(5.419) 8
Noršinci II.	(5.278) 8
Cankova II.	(5.227) 8
Šalovec	(5.088) 6
Gančani	(5.025) 6
Skakovci II.	(4.333) 4
Beltinci	(3.704) 4
Gederovci	(5.166) 2
Kančevci	(4.924) 0
Šalovec II.	(4.524) 0
Mura	(4.230) 0
25. maj	(4.071) 0

III. liga	
Andrejci	(3.455) 6
G. Petrovci	(3.340) 6
Bodonci	(2.841) 2
Cernelavci	(2.838) 2

Tradicionalna telesnokulturna prireditev v Murski Soboti

POKALI, PRIZNANJA IN NAGRADE NAJZASLUŽNEJŠIM

V salonu hotela Diana v Murski Soboti je bila tradicionalna telesnokulturna prireditev, ki so jo ob koncu leta pripravili: telesnokulturna skupnost, občinski sindikalni svet in Zavod za časopisno in radijsko dejavnost. Namen prireditve je bil zaslužnim športnikom, telesnozgodnjim delavcem in organizacijam podeliti pokale, priznanja in nagrade. V kulturnem programu so sodelovali oktet tovarne Mure pod vodstvom Marije Rituper in duet Dragica in Sandor, ki sta se predstavila s starimi ljudskimi pesmi.

Slavnostni govornik je bil predsednik skupščine TKS Murska Sobotič Jože Kovač. V začetku svojega nagovora je izrazil zadovoljstvo nad doseženimi rezultati v letošnjem letu tako na področju tekmovalnega športa kot rekreacije, kar je tudi v bistvu realizacija sprejetega programa aktivnosti TKS. Poudaril je, da smo vse to lahko dosegli zaradi izrednega družbenega posluha za telesnokulturno dejavnost, saj je bilo letos v soboški občini za telesnokulturno dejavnost namenjeno 1,2 milijardi dinarjev. Kljub precejšnjim sredstvom pa je težko usklajevati želje in potrebe, ker je sredstev še zdaleč premalo. Zato bo v sedanjem stabilizacijskem času potrebno težave premagovati, predvsem z nekoliko spremenjenimi pogledi na telesno kulturo in šport ter z drugačnimi oblikami in pristopi. Zavzemati se bo potrebno, da ti spremenjeni pogoji delovanja ne bodo prizadeli športa tako v tekmovalnem kot rekreativnem smislu. Še naprej bodo morali poleg pešice profesionalcev opravljati pomembno delo amaterski kadri. Svoj nagovor je slavnostni govornik končal z najlepšimi čestitkami in željami za nadaljnji razvoj telesne kulture.

Zatem je predsednik skupščine TKS Murska Sobotič Jože Kovač podelil nagrade, priznanja in plakete TKS občine Murska Sobotič. Nagrade so podelili: Dragica Bežot, Janezu Sevrin in Robertu Drvariču. Plakete so prejeli: Majda Bencik, Dragica Vlaovič, Franc Weindorfer, Jože Kovačič, Geza Malacič, Franc Klemenčič, Adalbert Bakoš, Janjo Kardinar, Dane Katalinič, Koloman Horvat, Ludvik Janža, KS Park Murska Sobotič, SD Panonija Murska Sobotič in športni urad okraja Kormend iz Madžarske. Posebno priznanje TKS Murska Sobotič pa je prejel Ferdo Pihlar. Priznanja so bila podeljena: Kolesarskemu klubu Pomurje Beltinci, SD Goričko Kančevci in Zvezi za hokej na travi Murska Sobotič. Praktična darila za tekmovalne dosežke so prejeli športniki: Vito Šiftar, Viktor Cipot, Ludvik Črnko, Vinko Apšner, Silvo Kavčič, Vlado Pfeifer, Jože Vrbancič, Edi Vogrinec, Franc Podlessek, Bojan Božič, Mirko Božič in Drago Božič.

SLAVICA MLINARIČ — ŠPORTNICA POMURJA 1982 — Članica rokometnega kluba Radgona, ki tekmuje v slovenski ligi. Je najzaslužnejša, da je ekipa Radgone osvojila prvo mesto v drugi slovenski ligi in se uvrstila v slovensko ligo. V drugi slovenski ligi je bila s 112 golov najboljša strelka lige, po jesenskem delu tekmovanja v slovenski ligi pa je s 108 goli na drugem mestu.

VINKO APŠNER — ŠPORTNIK POMURJA 1982 — Član judo sekcije Partizana Murska Sobotič. Letos je osvojil naslov republiškega mladinskega prvaka v kat. do 78 kg, zmagal na dveh zveznih pozivnih turnirjih in na kvalifikacijskem turnirju za sestavo državne mladinske reprezentance. Njegov največji uspeh je osvojitve naslova balkanskega mladinskega prvaka.

iz 47 osnovnih sindikalnih organizacij s 1.230 udeleženci. Zlasti je razveseljivo, da se delavskih športnih iger udeležuje vedno več ženskih ekip. Največ uspeha so imeli delavci tovarne Mure, ki so v skupni uvrstitvi osvojili prvo mesto. Ker pa je to bila že njihova tretja zaporedna zmaga, so prehodni pokal osvojili v trajno last. Pokale in priznanja najboljšim ekipam in posameznikom je podelil predsednik občinskega sindikalnega sveta Murska Sobotič Stefan Pintarič.

Vrstni red ekip je naslednji: 1. Mura 306, 2. Panonija 244, 3. Pomurski tisk 216, 4. Potrošnik 214, 5. Mesna industrija 198, 6. Konstruktor—Pomurje 163, 7-8. Pomurski zdravstveni center in KZ Panonka po 157, 9. Slovenija ceste — Tehnika 132, 10. Blisk 114, 11. Splošna bolnica 107, 12.

Predsednik skupščine TKS Murska Sobotič Jože Kovač podeljuje nagrado predsedniku BD Mura iz Kroga Janezu Sevrin.

Foto: A. Abraham

Predsednik občinskega sindikalnega sveta Murska Sobotič Stefan Pintarič podeljuje priznanje predstavniku Panonije Robertu Drvariču. Foto: A. Abraham

MURA OSVOJILA POKAL V TRAJNO LAST

V soboški občini že vrsto let uspešno potekajo delavske športne igre, ki jih organizira komisija za šport in rekreacijo pri občinskem sindikalnem svetu. Prav v letošnjem letu pa je tovrstna rekreacija delavcev dobila največje razsežnosti. V letošnjih igrah, ki so potekale v devetih športnih panogah, je sodelovalo 230 ekip

Društvo za rekreacijo in šport invalidov 97, 13. Certus 83, 14. Skupščina občine 76 in Zvezda 73 točk.

RAZGLASILI POMURSKO ŠPORTNIKE 1982

Na slavnostni prireditvi so nato razglasili najboljše športnike in športnice Pomurja ter športne kolektive. Naslov športnika Pomurja je osvojil judoist

movanja je s 108 goli druga najboljša strelka lige. Druga pomurska športnica je postala judoistka soboškega Partizana Joža Horvat, vice prvakinja Jugoslavije. Tretje mesto pa je osvojila košarkarica Pomurja Nadja Koren, najboljša strelka ekipe. Za najboljši športni kolektiv je bil izbran Konjeniški klub Ljutomer, ki bo čez dve leti praznoval 110-letnico delovanja. Ljutomerski kasaki so letos dosegli izjemne uspehe. Osvojili so kar 35 zmag ali polovice možnih. Najpomembnejše med njimi so jugoslovanski kasakiški derbi in spominska dirka na Brdu (Fegrina), jugoslovanski kasakiški maraton (Dimitrija) in prepričljiva zmaga v krožni dirki za prvenstvo Slovenije. Drugo mesto je pripadlo judo sekciji Partizana Murska Sobotič, ki se ponaša s številnimi republiškimi in državnimi naslovi ter balkanskim prvakom. Tretje mesto pa so anketiranci prisodili mlademu Društvu za šport in rekreacijo invalidov Murska Sobotič, ki se izredno uveljavlja. Pokale in priznanja najboljšim je podelil direktor Zavoda za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobotič Stefan Dravec. Prireditvi, ki jo je uspešno vodila Nevenka Emri, so prisostvovali tudi predstavniki družbenopolitičnih in telesnokulturnih organizacij ter skupščine občine. Feri Maučec

dopisniki so zabeležili

LEDAVA

Pester program izobraževanja

Delavska univerza Lendava je za zimsko sezono pripravila pester program izobraževanja. Med drugim velja omeniti tečaj za skladiščenje, nadaljevalni tečaj za strojopisje, pripravili bodo tudi tečaje madžarščine, nemščine in angleščine, tečaje za voznike vilicarjev in druge. Z delom bo začela tudi poklicna šola za šoferje. Čaka jih še ciklus predavanja za varstvo pri delu, higienski minimum in izobraževanje delegatov.

J. Žerdin

KOROVCI

Dobro sodelovanje

Mladi iz osnovne šole Cankova in pripadniki JLA na karavli „Cvetko Stefan“ v Korovcih že dalj časa sodelujejo. Tako smo 18. decembra na Cankovi priredili turnir. V streljanju z zračno puško in odbojki je bila boljša ekipa osnovne šole, v šahu pa se je izkazala ekipa pripadnikov JLA. V počastitev praznika naše domovine pa smo priredili kviz tekmovanje na karavli v Korovcih na temo Tito — revolucija — partija — mir in športno tekmovanje. Med dvema sodelujočima ekipama se je izkazala ekipa JLA. Pripravili smo še tudi krajši kulturni program.

Leonida Donosa

CEZANJEVCI

Traktorji na poljih so utihnili

Utihnili so stroji na poljih. Zemlja je v naših krajih v glavnem preorana in pripravljena za spomladansko setev. Skozi zimo pa pride na vrsto popravilo strojev, da bodo usposobljeni za novo sezono.

Enajstega decembra nas je že presenetil prvi letošnji sneg, ki pa je prehitro skopnel. Posevki pod snežno odejo bolje prezimijo, tega se mi, ki delamo v kmetijstvu, dobro zavedamo.

J. M.

VELIKA POLANA

Naj bo kritika spodbuda

Osnovna organizacija ZSMS Velika Polana je pred kratkim znova začela z delom.

Tatjana RASČAN, medicinska sestra v Zdravstvenem domu v Lendavi je predsednica velikopolanske mladine. Čeprav opravlja to pomembno funkcijo šele šest mesecev, ji je uspelo mlade znova pritegniti k delu.

»Največje težave smo imeli s tem, da mladi niso prihajali na sestanke, skratka, bili so premalo resni. To smo skušali nadomestiti. Zmenili smo se, da bomo po sestanku imeli krajši ples ali pa poslušali glasbo.« Je dejala Tatjana.

Taka poteza jim je uspela,

saj mladi prav radi prihajajo na sestanke. Domenili so se že o raznih delovnih akcijah in o drugih nalogah mladih v

prihodnje. Pogrešajo pa sodelovanje oziroma delo koordinacijskega odbora mladih v KS Polani; ne najdejo prave vezi z ostalimi štirimi mladinskimi organizacijami.

Tudi na športnem področju so si mladi zadali nekoliko nalog, ki jih bodo v kratkem uresničili. Tako velja omeniti športna tekmovanja v tenisu, šahu in kartanju.

»V kratkem bomo imeli akcijo, kjer si bomo nabrali suha drva za kurjavo, ker pa jih v velikopolskem gozdu, ni bomo skušali najti rešitev v bistrškem gozdu.« Je dejala o eni prvi delovni akciji nova predsednica, ki jo vidimo na sliki med mladimi.

S. Prša

Tole je posnetek z nastopa ženskega pevskega zbora Apače iz leta 1976. Pod vodstvom prizadevne Marije Čepinove so pridno vadile mlade in starejše, potem pa je prišlo do razsula. A ni škoda, a ni nikogar več, ki bi nas združil? se sprašuje bralka Kristina.

GRAD

Srečanje starejših občanov

Prisrčen je bil sprejem za starejše občane pri Gradu v dvorani zadružnega doma. Okrog 130 se jih je zbralo.

Mladi člani RK osnovne šole Grad so pripravili bogat kulturni program, nastopili so recitatorji, pevci in folklorna skupina.

Starejše občane je v imenu KS pozdravila Anica Kuzmič ter jim začela še veliko lepega v pozni jeseni življenja. Srečanja se je udeležil tudi najstarejši občan z območja KS Grad Franc Potočnjek iz Dolnjih Slaveč, star 96 let. Po kulturnem programu so starostnike pogostili.

J. Verič

TIŠINA

Program za zimske dni

Kot vse kaže, bo na območju krajevne skupnosti Tišina na kulturnem področju tudi v tej sezoni živahno. To lahko sklepamo po programu, ki ga je sprejelo KUD »Ludvik Rogan«.

Z delom je začela dramska sekcija, ki bo naštudirala veseloigro »Gugalnik«, z vajami je začel nonet, ustanovili pa so tudi folklorno skupino. K sodelovanju so povabili občane, ki imajo voljo in smisel. Očitno pa bo v teh zimskih dneh ob petkih in nedeljah živahno tudi v krajevni knjižnici, saj imajo na voljo nad devetsto knjig.

F. K.

POVEZOVANJE SLOVENSKEGA KMETIJSTVA Z ŽIVILSKO-PREDELOVALNO INDUSTRIJO

NOVO OBDOBJE SLOVENSKEGA KMETIJSTVA

Podpisan samoupravni sporazum o osnovah trajnega poslovnega sodelovanja in združevanja dela in sredstev

Šestnajsti december bo šel na pragu novega leta v zgodovino slovenskega kmetijstva kot prelomnica, ki napoveduje vse večje opiranje na lastne sile in vračanje k slovenski zemlji in njenim darovom. Predstavniki SOZD ABC Pomurka pod vodstvom predsednika kolegijskega poslovnega organa Gustija Grofa in predstavniki ŽK Žito pod vodstvom glavnega direktorja Marka Soka so podpisali samoupravni sporazum o osnovah trajnega poslovnega sodelovanja in združevanja dela in sredstev, s katerim se ŽK Žito zavezuje, da bo vložil 26.187.749 dinarjev v projekt melioracij 692 ha zemljišč v okviru SOZD ABC Pomurka. S tem sporazumom si je Žito zagotovilo 3000 ton pšenice letno za dobo 15 let. Celotna vrednost investicije znaša 110.917.038 din, od tega je prispevala Vodna skupnost SFRJ 62.134.812 dinarjev, Gospodarska banka Ljubljane pa 22.594.477 dinarjev.

Temu slavnostnemu trenutku je prisostvovala vrsta uglednih gospodarstvenikov in družbenopolitičnih delavcev: Milan Knežević, predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in agroživilstvo SRS; Ivo Marek, član predsedstva CK ZKS Stane Juvan, direktor Žitne skupnosti SR Slovenije, Andrej Lasič, predsednik komiteja za preskrbo mesta Ljubljane, Uroš Janko, predsednik komiteja za gospodarstvo občine Ljubljana Moste-Polje, Nina Jevšnik, predsednica komiteja za družbeno planiranje občine Ljubljana Moste-Polje, Polde Maček — direktor Ljubljanske banke — Gospodarske banke in drugi.

V pozdravnem nagovoru je glavni direktor Žita Marko Sok strnil nekaj najpomembnejših misli: »Ocenjujemo, da s tem samoupravnim sporazumom sprejemamo pomemben dokument, ki nas končno dejansko uvršča v globlji neposredni dohodkovni odnos do slovenske primarne kmetijske proizvodnje. Zavedamo se, da oskrbujemo več kot 90 odstotkov ljubljanske regije z moko in kruhom ter prevzemamo tudi odgovorno nalogo zagotavljanja dolgoročne oskrbe z žitaricami. V našem okolju so še delavci, ki so delali v časih, ko so prodajalci žitaric trkali na naša vrata in ponujali pšenico po izrazito ugodnih komercialnih pogojih. Zaostrovanje problematike preskrbe kot enega izmed področij, ki ima predvsem „nominalno“ že vr-

Glavni direktor živilskega kombinata Žito Ljubljana Marko Sok in predsednik KPO SOZD ABC Pomurka Gusti Grof med razgovori.

sio let prednost, je nakazalo povsem nove dimenzije te problematike. Od vseh nas se zahteva temeljita akcija za aktiviranje vseh možnih ukrepov za uspešno reševanje teh težav.

Konkretno je ŽK Žito že močno občutil posledice nedorečene problematike kmetijstva v jugoslovanskem prostoru. Kljub temu da smo z ostalimi slovenskimi žitarji v letu 1978 realizirali sovlaganje v sile v Zrenjaninu in Sremski Mitrovici in da ta odnos predvideva 15-letno oskrbo slovenskih žitarjev s 63500 tonami pšenice, oziroma s 26650 tonami žita, je to le 42 odstotkov od slovenske mlinke kvote oz. 48 odstotkov od mlevne kvote žita. Če upoštevamo

slovenske tržne količine v letu 1982, imamo v SR Sloveniji dolgoročneje zagotovljenih 110500 ton pšenice, od tega v Žitu 37650 ton. To pa še vedno pomeni 74 odstotkov slovenske mlevne kvote oz. 68 odstotkov mlevne kvote ŽK Žito.

Zastavlja se nam vprašanje: kako naprej? V naših srednjoročnih planskih dokumentih smo sprejeli obveznost, da bomo do leta 1985 zadovoljili 80 odstotkov naših potreb po pšenici z dolgoročnimi dogovori s kmetijsko sfero.

V okviru take problematike, ki za ŽK Žito konkretno pomeni, da čez dva meseca ustavljamo vse pšenične mline, smo se odločili, da vsi tozdi v Žitu, ne glede na dejavnost, združijo sredstva za sovlaganje v melioracijo v ABC Pomurki. To pomeni za nas nelahko odločitev, ki dokazuje, da se s polno odgovornostjo lotevamo tudi naloge v slovensko zemljo.

Nadalje je tov. Sok izrazil prepričanje, da bo odslej mesto Ljubljana namenjalo več pozornosti oskrbi s pšenico in mokami ter povedal, da se Žito vse bolj povezuje s slovenskimi kmetijskimi združenji, pospešuje setev, vlaga sredstva v seme in si tako zagotavlja vse vrste potrebnih žitaric.

Med govorniki, ki so pozdravili to pomembno povezovanje s sevelovno Slovenijo in ljubljansko regijo, je izrekel Ivo Marek, član predsedstva CK ZKS, misel, da je to povezovanje pionirska poteza in predstavlja osnovo za nadaljnje povezovanje velikih kmetijsko-predelovalnih, delovnih organizacij, primarnega kmetijstva z živilsko-predelovalno in sorodnimi industrijami. Podpis tega sporazuma je tudi ena izmed poti iz zagat, v kateri se je znašlo naše razdrobljeno gospodarstvo, ki se mora povezati v večje reprodukcijske celote in dati več hrane s skupnim tveganjem in sovlaganjem.

Ob koncu smo povprašali predsednika KPO SOZD ABC Pomurka, tov. Gustija Grofa, kaj meni o povezovanju. Dejal je: »Ta sporazum je nadaljevanje politike, ki jo mesto Ljubljana že nekaj časa vodi na področju sovlaganja v proizvodnjo mesa. V Sloveniji je tovrstno sovlaganje za pridobivanje pšenice novost. Pomurje bo postalo na ta način vse pomembnejši proizvajalec pšenice. Letos smo imeli 23000 ton odkupa, za leto 1983 planiramo 30000 ton, v bodoče, če bomo izpolnili naše načrte, ki zadevajo komasacijo in melioracijo, pa načrtujemo do 50000 ton pšenice letno.

ABC Pomurka namreka do leta 1985 meliorirati 5200 ha zemljišč. Z žirovim deležem in drugimi upamo, da nam bo to uspelo. Veseli nas, da smo začeli iskati skrite rezerve v naši slovenski zemlji, saj smo predolgo bili odvisni od uvoza in drugih, doma pa imamo velike možnosti, ki jih malce pozno obujemo. Dolgo časa so naši gospodarstveniki mislili, da je naša žitnica Reka — kamor so preko oceane pripeljale uvoženo pšenico. V kmetijstvo smo bore malo vlagali. Tudi velika jugoslovanska žitnica Vojvodina postavlja letos drugačne pogoje in rabi žitarice zase. Vse bolj se bomo morali vračati k svoji zemlji in z melioracijami ter komasacijami usposabljalci zamočvirjene predele.

Ivan Cimerman

DOPIŠUJTE V VESTNIK

SLOVENSKI KOLEDAR '83

Jubilejni — 30. koledar za Slovence po svetu je knjiga za vse leto. Zanimivo branje iz domovine in tujine, bogata barvna priloga s 50 barvnimi fotografijami slovenskih krajev, literarni almanah s priložnostjo za najmlajše Slovence po svetu, kronika slovenskih društev v zahodnoevropskih državah.

SLOVENSKI KOLEDAR '83

je primerno darilo vašim sorodnikom na tujem!

Cena Slovenskega koledarja za naročnike iz SFRJ je 250 dinarjev skupaj s poštnino.

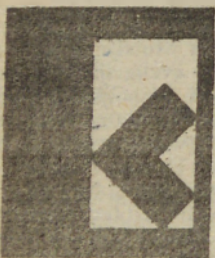
Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov:

SLOVENSKA IZSELJENSKA MATICA
61001 Ljubljana | Cankarjeva 1/II | p. p. 169

NAMESTO VAS LAHKO ODPOŠLJEMO KOLEDAR
KOT DARILO VAŠIM SORODNIKOM!

SLOVENSKI KOLEDAR '83 pošljite na naslov:

Račun pošljite na naslov:

Splošno gradbeno podjetje KONSTRUKTOR TOZD GRADBENIŠTVO POMURJE MURSKA SOBOTA

Prijetno praznovanje in uspešno novo leto 1983!

Z UPRAVE ZA NOTRANJE ZADEVE V MURSKI SOBOTI

Ogenj v kuhinji

V preteklem tednu sicer ni bilo toliko nesreč, kot v prejšnjih sedemdesetih obdobjih, kljub temu pa s stanjem v prometu ne moremo biti zadovoljni; cesta je spet terjala človeško življenje.

SMRTNA NESREČA V LENDAVI

V torek, 21. decembra, ob 17.40 uri se je zgodila huda prometna nezgoda v Dolgi vasi. Voznik osebnega avta 21-letni Anton Škalič iz Male Polane se je peljal iz smeri mejnega prehoda proti Lendavi. Ko je pripeljal v bližino pokopališča v Dolgi vasi, je v kratki razdalji zagledal na vozišču ležečega 51 let starega Štefana Kepeja iz Dolge vasi. Zaradi neprimerne hitrosti vozila ni uspel pravočasno ustaviti, pa tudi izogniti se ni mogel, kajti nasproti mu je prihajal avtobus. Prišlo je torej do hude prometne nesreče, v kateri je pešec dobil tako hude poškodbe, da je zaradi njih na kraju samem umrl.

TRIJE POŠKODOVANI

Na regionalni cesti blizu Veščice pri Razkrižju se je v

sredo, 22. decembra, pripetila prometna nesreča, v kateri so se tri osebe (voznik in sopotnika v avtomobilu) lažje poškodovale. Poročajo, da se je Martin Kolman iz Robadja peljal z osebnim avtom iz Ljutomerja proti Razkrižju. Na omenjenem odseku ceste ga je zaradi neprimerne hitrosti in zaradi zasneženega vozišča začelo zanašati in je trčil z nasproti vozečim kombijem, ki ga je upravljal Franc Stojko iz Cezanjevca. Gmotna škoda znaša 50 tisočakov.

ZBIL OTROKA

5-letni otrok D. G. iz Vratje vasi je skupaj z materjo 23. decembra prečkal cesto, in sicer v času, ko je bila prosta. Ko sta prišla skorajda že na drugo stran, je iz Vratje vasi pripeljal osebni avto, ki ga je upravljal Anton Kofalt iz Podgorja, in s prednjim delom trčil v otroka, ga zbil po cesti in hudo poškodoval.

TRČILA DVA AVTOMOBILA

25. decembra ob 13.45 uri se je zgodila prometna nesreča na regionalni cesti Ljutomer—Razkrižje. Vladimir Slavič, doma v Avstriji, se je peljal z osebnim avtom iz Stročje vasi proti Ljutomeru. Pri zavijanju s ceste na parkirni prostor ni opazil nasproti vozečega osebnega avta, s katerim se je peljal Danilo Levec iz Koga, zato je prišlo do trčenja. Gmotna škoda znaša 200 tisočakov, lažje pa se je poškodoval Slavičev sopotnik.

POŽAR V KUHINJI

23. decembra ob 10. uri je začelo goreti v kuhinji stanovanjske hiše Franca Hajdinjaka v Zbigovcih. Ugotovili so, da je do požara prišlo, ker je iz štedilnika padla na tla žerjavica, nakar se je vnel topli pod. Čez čas je ogenj zajel še kuhinjsko opremo. Zahvaljujoč zbigovskim gasilcem, ki so dokaj hitro pritekli gasiti, je škoda le za 15 tisočakov. S S

Čestitke in pozdravi

CIRILU RECKU iz Večeslavca, želi ob odhodu k vojakom vse lepo z željo, da bi vestno izpolnjeval nove dolžnosti, po odsluženju pa, da bi se zdrav vrnil v domači kraj — sosed Herman z družino, posebno Albin, Milena in Jožek.

JOŽETU BERTALANČIČU iz Krajne, želijo ob odhodu na odsluženje vojaškega roka srečno pot, dobro počutje v novem okolju in veliko dobrih prijateljev — oče, mama, brat Štefan z družino, sestra Suzana z možem, babica in teta.

KARLU BELCU iz Fikšincev, želi ob odhodu na odsluženje vojaškega roka vse najboljše, predvsem pa čim boljšega počutja v novi sredini — mama, brat Ludvik z zaročenko Majdo, brat Nikolaj z družino iz Maribora, sestra Anica z družino iz Lendave in sosedovi Donševi.

JOŽETU JAKLINU iz Male Polane 53. želijo ob odhodu k vojakom vse lepo z željo, da bi se v novem okolju dobro počutil, po odsluženju pa srečen povratek med svoje najdražje — oče, mama, sestra Marija z možem Alojzjem ter s Smiljano in Sašo, sestra Slava z možem Jožetom in malim Borisom.

CIRILU DOMINKU iz Renkovec št. 13, želi ob odhodu na odsluženje vojaškega roka srečno pot, prijetne trenutke v novem okolju, po odsluženju pa srečen povratek v rojstni kraj, obenem iskreno čestitajo za uspešno opravljeno diplom — oče, mama in teta.

Dragima sinovoma Dragu Miru iz Boračeve, ki služi vojaški rok v Karlovcu, ob praznovanju 20. rojstnega dne in Darku, ki služi vojaški rok v Nišu, ob praznovanju 19. rojstnega dne iskreno čestitajo ter želijo lepih trenutkov v novi sredini, dobrih prijateljev, po odsluženju pa, da bi se zdrava, srečna in z lepimi spomini vrnila v domači kraj, obenem vse lepo v novem letu 1983 — očka, mamica in brat Zlatko, ki težko čaka snidenja.

poroke

Anton SLEKOVEC, miličnik, Jurij 15/a in Marija KIKEC, delavka, Jurij 105; Herman MARIČ, sofer, Večeslavci 8 in Marija RAMUT, zobozdravniška asistentka, Dravograd, Trg julija 2; Viktor GOLC, krovec, Plinj, Hrvaški trg 1 in Erika JUD, šivilja, Sotina 79; Drago FLCKO zidar, Ropoča 45 in Dragica Mencigar, kmetovalka, Ropoča 58; Leopold KOCAR, strojni ključavničar, Korovci 6 in Majda HARI, čistilka, Ropoča 45; Stanislav LENARČIČ, avtomehaničar, Ropoča 47 in Marija MARIČ, tovarniška delavka, Krajna 67; Franc KUZMIČ, zidar, Serdica 12 in Dušica BOHAR, kmetovalka, Kramarovi 2; Jožef KRANJEC, kmetovalec, Sotina 64 in Vidmila BEDEK, kmetovalka, Čepinci 103; Alojz HAUŽAR, kmetovalec, Gerlinči 40 in Darinka KLEMAR, kmetovalka, Jurij 5; Jurij FLEGAR, pravišalec dvigala, Serdica 30 in Helena KOLAR, šablonerka, Sotina 43.

krvodajalci

KRVODAJALCI OD DRUGOD — Franc Belak (5), Kapeja, Franc Koren (3), Spodnji Kocjan; Alojz Kolbl (2), Alojz Pergar (23), Marija Fekonja (16), vsi Okoslavci; Anton Kosi (9), Magdalena Lenarčič (16), Danica Bagarš (4), vsi Hrašenski vrh; Vencoslav Štefanec (11), Hrastje-Mota; Miroslav Zamuda (6), Viktor Belak (6), Jože Bračko (3), Bogdan Zaletelj (5), Jože Kirič (28), vsi Kapelski vrh; Zvonko Gredar (6), Janez Gredar (11), Alojz Vrzel (23), Karel Tratnik (4), Maks Klemenčič (21), vsi Murščak; Rado Vamberger (8), Rožički vrh; Ivan Dundek (6), Miran Žnidarič (5), oba Rački vrh; Branko Meglič (9), Franc Marinič (3), Angela Koren (3), vsi Radenski vrh; Avgust Belak (11), Angela Žalac (3), Mirko Fürst (8), vsi Murski vrh; Feliks Štuhec (20), Mira Lovec (11), oba Stanetinci; Oton Zamuda (3), Zmova; Drago Raduha (2), Terezija Raduha (7), oba Zgornji Kocjan; Stanka Fekonja (2), Radenci; Viktor Fras (2), Dragotinci; Alojz Miholič (7), Cilka Manko (1), oba Turjanski vrh; Albina Klemenčič (2), Grabonoš; Marija Mihlič (54), Jurij Ferencek (9), oba Kocjan; Anton Ploj (6), Simončev breg; Boris Škrjanec (51), Vladimir Jambor (7), Stanislav Gorčan (6), vsi Panonija M. Sobota, Stanko Zorjan (14), Slavko Čerpnjak (19), Alojz Černela (5), vsi KIK Pomurka; Vlado Šobjak (7), Herman Benko (3), Franc Sep (15), vsi PTT M. Sobota; Franc Rajh (8), Jožefa Rajh (7), oba Radenska; Stanko Sreš (23), Tonček Kos (9), Janez Šemen (5), vsi Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja M. Sobota.

Te dni pa je tudi daroval kri, in to že šestdeseti (60), FRANC ŠAUPERL, zaposlen pri Slovini Ljutomer. Bralci, prav gotovo se zavedate velikega dejanja tega moža, zato mu gre za humanu dejanja iskrena zahvala. Bolniki pa niso nič manj hvaležni tudi vsem ostalim darovalcem krvi. Hvala vsem.

Transfuzijski oddelek
Splošne bolnišnice M. Sobota

umrli

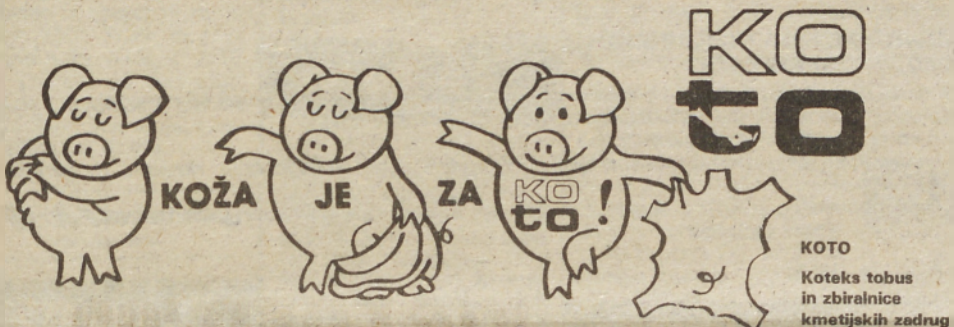
OBČINA GORNJA RADGONA — Dezider Škalič, 79 let, Apače 40; Štefan Koren, 62 let, Galušk 1; Štefan Kuzma, 63 let, Grabe 42; Gertruda Marinič, 76 let, Črenševci 118; Franc Kovačič, 62 let, Apače 27; Roza Divjak, 82 let, Hrastje—Mota 86; Ivan Markovič, 89 let, Kocjan 13; Marija Peterka, 67 let, Mahovci 4; Ana Smrke, 82 let, Žepovci 81; Jože Dajnko, 63 let, Kupetinci 25; Pavel Brus, 73 let, Žepovci 26; Franc Stramič, 73 let, Murski vrh 55; Ludvik Kolarič, 79 let, Gornja Radgona, Lackova 3; Marija Jančar, 19 let, Lastomerc 6; Marija Petek, 42 let, Radgona, Prešernova ul.; Roza Zorman, 66 let, Negova 65; Gera Kosar, 72 let, Radenci 23; Julijana Rozman, 76 let, Ivanjševski vrh 57; Ivana Breznik, 78 let, Zgornji Kocjan 12; Antonija Fekonja, 87 let, Stavešinski vrh 5.

OBČINA LENDAVA — Rozalija Činč, 75 let, Čentiba 193; Štefan Berden, 75 let, Kobilje 190; Ignac Vučko, 55 let, Srednja Bistrica 16; Franc Recek, 33 let, Holiza 161; Janez Petrovič, 45 let, Trimlini 24; Vinko Ogrizek, 47 let, Petišovci 103; Jože Sečkar, 48 let, Odranci 3; Jože Zver, 57 let, Gomilje 210; Ivan Kovačič, 37 let, Odranci 310; Ka 1 Horvath, 66 let, Dobrovnik 225; Štefan Kavaš, 69 let, Odranci 2.; Štefan Kovač, 69 let, Gaberje 83; Jurij Gonc, 72 let, Dolga vas 87; Štefan Smodiš, 73 let, Odranci 222; Nikolaj Huzimec, 81 let, Gornji Lakoš 105; Janez Ferencek, 88 let, Dobrovnik 180; Franc Šoke, 88 let, Dolga vas 70; Rozalija Toth, 60 let, Radmožanci 67; Helena Špilak, 61 let, Čentiba 45; Uršula Gyorek, 71 let, Črenšovci 7; Marija Vida, 71 let, Dolina 8; Julijana Sečkar, 72 let, Odranci 235; Rozi Varga, 81 let, Genterovci 50; Katarina Stanko, 86 let, Črenšovci 97; Rozalija Copot, 89 let, Srednja Bistrica 27.

OBČINA LJUTOMER — Jože Cimerman, 26 let, Grabe 11; Franc Grof, 51 let, Plešivica 9; Veronika Grof, 49 let, Jeruzalem 16; Alojzija Čagran, 73 let, Babinci 10; Stanislava Haložan, 46 let, Ilvci 17; Franc Muršič, 83 let, Stara Nova vas 4; Anton Zmazek, 67 let, Moravci 103; Ana Ogrizek, 72 let, Veržej 25; Franciška Špolarič, 78 let, Pristava 32; Karol Vurcer, 75 let, Salinca 24; Jože Rajh, 1 dan, Spodnje Krapje 75; Alojz Zemljčič, 56 let, Vidanovci 17; Mihael Vozlič, 68 let, Razkrižje 28; Alojz Sever, 70 let, Cven 94; Martin Belovič, 72 let, Razkrižje 50; Vilko Kosalec, 73 let, Gibina 56; Alojz Markovič, 74 let, Ljutomer, Ormoška 12; Katarina Žnidarič, 60 let, Kristanci 17; Antonija Sovec, 66 let, Ljutomer, Ormoška 21; Helena Filipič, 66 let, Desnjak 48; Alojzija Kosi, 71 let, Logarovci 18; Mrgareta Slaviček, 74 let, Razkrižje 8; Terezija Prelog, 75 let, Banovci 13; Jožefa Treppo, 76 let, Stara Nova vas 30; Franciška Novak, 77 let, Lukavci 16; Marija Klemenčič, 89 let, Boreci 8.

OBČINA MURSKA SOBOTA — Franc Rajner, 56 let, Murska Sobota; Štefan Rajner, 64 let, Murska Sobota; Jožefa Pozvek, 94 let, Matjaževci 32; Jože Horvat, 31 let, Kupšinci 32; Stefan Džuban, 61 let, Gederovci 10; Nikolaj Šostarec, 79 let, Dolenci 81; Alojz Žalman, 77 let, Cankova 10; Antn Makovec, 57 let, Bakovci; Marija Kuzma, 68 let, Belčinci, Ravenska 9; Marija Cener, 52 let, Sotina 118; Milenko Baranja, 3 leta, Zenkovi 4/a; Marija Johan Essl, 21 let, Radkersburg; Marjan Svetec, 24 let, Moravci 84; Aleksander Fartelj, 35 let, Vaneča 69; Rudolf Šipoš, 38 let, Belčinci, S. Kovača 22; Janez Ivanič, 43 let, Filovci 75; Ivan Štefko, 45 let, Ivanovci 33; Zdravko Pantner, 45 let, ZRN; Štefan Žban, 46 let, Tešanovci 84; Ladislav Veren, 48 let, Murska Sobota, Cvetkova 26; Viktor Pestner, 48 let, Černelavci 96; Kalman Bagar, 51 let, Dankovci 46; Anton Križan, 53 let, Krog 169; Viktor Majcen, 54 let, Murska Sobota, Severjeva 1; Arpad Barbarič, 56 let, Šalovci 195; Alojz Sobočan, 56 let, Lipa 28; Janez Lang, 58 let, Trdkova 93; Janez Nemeč, 59 let, Kupšinci 56; Franc Ozvatič, 59 let, Tišina 11; Štefan Lončar, 59 let, Belčinci, Cankarjeva 6; Aleksander Gergorič, 62 let, Selo 13; Karel Sarkai, 67 let, Hodoš 93; Karel Šavel, 68 let, Martjanci 29; Ivan Antolin, 68 let, Melinci 202; Štefan Korpič, 71 let, Čepinci 114; Franciška Ficko, 71 let, Vidonci 146; Alojz Štull, 72 let, Serdica 132; Božo Milenkovič, 73 let, Murska Sobota, S. Kovača 3; Stefan Berden, 74 let, Filovci 159; Koloman Mekicar, 74 let, Sebeborci 123; Mihael Zrinski 74 let, Rankovci 25; Vladimir Kandal, 75 let, Kukeč 75; Josip Hujs, 75 let, Kukeč 45; Andor Fišer, 76 let, Murska Sobota, Tomšičeva 1; Lovrenc Gubič, 76 let, Trdkova 36; Janez Recek, 78 let, Večeslavci 3; Leopold Gider, 79 let, Rogašovci 73; Anton Bertalančič, 79 let, Nuskova 76; Ignac Majcen, 79 let, Melinci 113; Franc Flisar, 81 let, Prosenjakovci 14; Janez Svetec, 82 let, Budinci 12; Janez Barbarič, 84 let, Šalovci 206; Matija Slavic, 87 let, Lipovci 15; Sanela Horvat, 2 meseca, Vadarci 10; Ana Rengeo, 56 let, Murska Sobota, Lendavska 35; Helena Perš, 57 let, Šulinci 30; Marija Štull, 59 let, Serdica 132; Helena Šajt, 64 let, Murska Sobota, Kopališka 3; Terezija Husar, 67 let, Krog 177; Helena Hodošek, 67 let, Zenkovci 81; Gizela Šparš, 69 let, Zenkovci 63; Marija Prelec, 74 let, Šalovci 94; Terezija Horvat, 75 let, Lipovci 86; Jožefa Žalig, 76 let, Murska Sobota, Cankarjeva 74; Verona Smodiš, 78 let, Bakovci, Partizanska 6; Terezija Bokan, 82 let, Dolič 132; Ljuba Novšak, 85 let, Murska Sobota, Cankarjeva 14; Marija Maril, 86 let, Rogašovci 42; Marija Barbarič, 86 let, Brezovci 28/a; Karolina Buki, 93 let, Krplivnik 20; Franciška Kous, 93 let, Skakovci 68/a.

ODKUPUJEMO SVINJSKE TER OSTALE KOŽE PO UGODNIH CENAH!

VSEM KMETOVALCEM ŽELIMO SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1983!

ELKOM LINA

ELKOM Lina, Lesna industrija
Apače, n. sol. o.,
Apače št. 2

Na podlagi sklepa delavskega sveta TOZD Notranja oprema, n. sol. o., Apače št. 2, razpisujemo za dobo 4 let imenovanje

VODJE TOZD

Imenovan je lahko kandidat, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- da je državljan SFRJ in izpolnjuje splošne pogoje, določene s samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori;
- da ima 5 let delovnih izkušenj z višješolsko in 7 let s srednješolsko izobrazbo;
- da je moralno-politično neoporečen v skladu s pravilnikom o moralno-političnih pogojih;
- da njegovo dosedanje delo zagotavlja, da bodo doseženi sprejeti cilji TOZD kot celote ob načelu solidarnosti in vzajemnosti.

Prijave na razpis imenovanja naj kandidati pošljejo v 20 dneh od dneva objave na naslov: ELKOM LINA, Lesna industrija Apače, n. sol. o., Apače št. 2, TOZD Notranja oprema, z oznako „razpisni komisiji“. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po preteku razpisnega roka.

ljubljska banka

POMURSKA BANKA
MURSKA SOBOTA
Trg zmage 7

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo

Zastava — kombi 850 K

Izključna cena je 22.000,00 din.

Vozilo je v nevoznom stanju.

Licitacija bo na dvorišču banke v M. Soboti v četrtek, dne 6. 1. 1983 ob 10. uri.

Udeleženci licitacije morajo pred pričetkom licitacije plačati varščino v višini 5 % od izključne cene. Varščina se takoj po končani licitaciji vrne, oziroma poračuna s kupnino.

Avtomobil je na ogled na dan licitacije od 8. ure dalje.

DOLGA JE POT
DO KVALITETE

je na svoji seji dne 17. 12. 1982 sprejel naslednji plan za izvajanje zimske službe za leto 1982-83

Za opravljanje zimske službe (zima 1982/83) ima cestna služba pripravljeno naslednjo količino materialov:

— posipni agregat 2-5 mm	380 m ³
— industrijska sol	45 ton
— posipni material za posip makadamskih klancev	450 m ³

Ta količina materiala je že navožena na klance. Potrebno pa je še navoziti okrog 700 m³ materiala. Zaradi pomanjkanja plinskega olja z navozom nekoliko kasnimo.

Za normalno izvajanje zimske službe imamo pripravljeno naslednjo opremo:

1. Leseni plugi	12 kom
2. Železni enostr. plugi	3 kom
3. Železni spic plug	1 kom
4. Grederji	3 kom
5. Posipalci EPOHE	4 kom
6. Nakladalec	1 kom

Dnevna poraba goriva ob navozu posipnih materialov ali posipavanju poledice je 450 l.

Ob pritiki oranja snega ali snežnih zameotov pa 860 l. Če nastopijo večje elementarne vremenske nepravilnosti, pa znaša poraba cca 1200 l plinskega olja dnevno.

V slučaju prekomernega sneženja ali nastanka večjih snežnih zameotov, bi poleg pomoči občanov (izredno stanje) aktivirali še naslednjo strojno opremo:

grederja	2 kom
buldožerja	2 kom
nakladača STT	2 kom
večji kamioni	8 kom

Štemi dodatnimi stroji bi se usposabljal le ceste iz I. in II. prioritete. Pri ostalih prioritetah se dodatno navedena strojna oprema ne uporablja.

PRIORITETNI RED O IZVAJANJU ZIMSKE SLUŽBE

Na osnovi pomembnosti in gostote prometa predlagamo na cestah IV. reda na območju občine Murska Sobota in mestnih ulic naslednji prioriteten red za izvajanje zimske službe t.j. oranje snega, posipavanje poledice, čiščenje snega, odstranitev zameotov, ter druga dela v zvezi z zimsko službo.

I. Prioriteta so odseki cest, ki povezujejo več krajev in po katerih se vrši gostejši avtobusni in ostali promet in to so:

ODSEKI CEST:

- Černelavci-Bodonci-Grad-križišče Motovili-Slaveči-Kuzma
- Martjanci-Sebeborci-Fokovci-Prosenjakovci
- M. Sobota-Krog-Bakovci-M. Sobota-Bakovci-Dokležovje-Melinci-Beltinci

Na zgornjih odsekih so možni manjši zastoji (okvare na strojih — nizka temperatura), v delo so vključena vsa potrebna razpoložljiva sredstva.

II. Prioriteta so odseki cest, po katerih so speljane važnejše avtobusne proge:

ODSEKI CEST:

- Sebeborci-Panovci-Križevci-Petrovci-Križevci-Domanjševci
- Selo-Motvarjevci-Prosenjakovci-Kančevci-Križevci
- Cankova-Gerlinci-Fikšinci-Rogaševci
- Puconci-Salamenci-Bodonci-Poznanovci-Mačkovci
- Mačkovci-Boreča-Stanjevci-Petrovci-Boreča-Dolič
- Šalovci-Markovci-Čepinci-karavla
- M. Sobota-Noršinci-Ivanci-Noršinci-Martjanci
- Puconci-Brezovci-Skakovci-Zenkoveci-Vadarci
- Hodoš-Krplivnik-Domanjševci-Berkovci

Možni so večji zastoji, dela se le z normalnimi plužnimi sredstvi (leseni in železni plugi) in to takrat, ko se delo konča na odsekih cest iz prve prioritete.

Če je na razpolago več delovnih sredstev in delovne sile, se lahko opravljajo dela istočasno s prvo prioriteto.

III. Prioriteta so odseki cest, po katerih se vrši ves ostali avtobusni promet, ter ostali odkupni tovorni promet:

ODSEKI CEST:

- Cankova-Korovci-Gerlinci-mejni prehod
- Topolovci-Domajinci-Krašči-Motovili-križišče-Pertoča

- Dolič-Trdkova-Martinje
- Rogaševci-Kramarovci-Ocinje-Serdica
- Sotina-mejni prehod
- Puconci-Sebeborci
- Poznanovci-Kovačevci-Otovci
- Grad-Boreča
- Šalovci-Dolenci-Budinci-Markovci
- Lucova-Neradnovci-Čepinci
- Šalovci-Adrijanci-Petrovci
- Moščanci-Križevci
- Andrejci-Kančevci-Ivanovci
- Kančevci-Lončarovci-Ivanjševci-Središče
- Tešanovci-Selo-Fokovci
- Moravci-G-Moravci
- Bogojina-Bukovnica
- Bogojina-Gančani-Lipovci-Bratonci
- Beltinci-Lipa-Odranci
- Beltinci-Bistrica
- Černelavci-Veščica-Borejci-Tišina—odcep v Gradišče M. Črnci-Satahovci—Krog
- Puconci—Šalamenci—Pečarovci—Mačkovci—Moščanci.

Cestni odseki, kateri se pozimi plužijo z normalnimi plužnimi sredstvi (leseni snežni plugi), dokler je to možno, potem pa so zaprti. Vendar se pristopi k pluženju šele tedaj, ko so končana dela na cestah iz druge prioritete.

IV. Prioriteta — v to skupino so razvrščeni vsi ostali odseki cest IV. reda in sicer:

ODSEKI CEST:

- Pertoča—Večeslavci—Fikšinci—mejni prehod
- Nuskova—G. Slaveči
- Grad—Kuzma
- Krplivnik—Vadarci—Bodonci
- Puževci—G. Puževci
- Odcep po vasi Krajna
- Krog—brod na Muri
- Poznanovci—Radovci—Vidovci—Grad
- Mačkovci—Otovci—nova
- Mačkovci—Kušanovci—Križevci—Moščanci
- Vaneča—Dolina
- Vaneča—Šalamenci
- Odcep v vas Boreča
- Lucova—Adrijanci—Markovci
- Šalovci—Domanjševci
- Središče—Prosenjakovci
- Tešanovci—Suhi vrh
- Martjanci—Fokovci (makadam)
- Sebeborci—Bokreči—Kukeč—odcep v Krnce
- Noršinci—Rakičan—aerodrom
- Odcep v vas Filovci

Cestni odseki se plužijo šele takrat, ko so ceste iz III. prioritete splužene in dokler je to možno pod normalnimi pogoji, ter z normalnimi plužnimi sredstvi ali so pa zaprti.

Oranje snega se začne šele takrat, ko zapade 10—12 cm snega in sneži še naprej.

K odpravi večjih snežnih zameotov za ceste iz I. in II. prioritete katere je možno odstraniti z razpoložljivo strojno opremo se pristopi šele takrat, kadar jih veter več ne nanaša. Zameote na cestah iz ostalih prioritet se odpravlja z mobilizacijo občanov.

V kolikor nastanejo prekomerni snežni zameti (dolgotrajni) ali pa zapade prekomerna višina snega ter da izvajalec z razpoložljivo strojno opremo kljub vsestranskemu prizadevanju ne zmore usposobiti cest oz. odstraniti snega, nastopi občinski štab za elementarne neugode.

Soljenje asfaltnih cest se opravlja le na cestah iz I. in II. prioritete. Ostale se posipavajo le s posipnim materialom in gramozom.

Za normalno izvajanje zimske službe izvajalec poseduje naslednjo opremo:

1. Leseni snežni plugi	12 kom
2. Enostranski železni plugi	3 kom
3. Dvostranski železni plugi (spic)	1 kom
4. Posipalci EPOHE	4 kom
5. Greder	3 kom
6. Nakladalec	1 kom

Vlečnih sredstev (traktorji, avtomobili za oranje snega, čiščenje snega, posipanje poledice in podobno) je na razpolago 20 kom.

Ob vsakokratni akciji izvajanja zimske službe je organizirana dežurna služba na sedežu podjetja.

SREČNO NOVO 1983. LETO!

Delovna organizacija „Ljutomerčan“
Kmetijstvo in predelava, n. sol. o., Ljutomer
69240 Ljutomer, Kidričeva ulica 2

1. Delavski svet

TOZD Ljutomerska klet razpisuje

dela in naloge:

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — DIREKTORJA TOZD LJUTOMERSKA KLET

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka, višja ali srednja strokovna izobrazba tehnološke, agronomske ali ekonomske smeri,
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- sposobnosti za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne iz dosedanje zaposlitve,
- moralnopolitične pogoje v skladu z družbenim dogovorom o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Ljutomer.

2. Delavski svet

TOZD Les razpisuje

dela in naloge:

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — DIREKTORJA TOZD LES

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- višja ali srednja šolska izobrazba ustrezne smeri,
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- sposobnosti za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne iz dosedanje zaposlitve,
- moralnopolitične pogoje v skladu z družbenim dogovorom o oblikovanju in razvijanju kadrovske politike v občini Ljutomer.

3. Delavski svet

TOZD Vinogradništvo razpisuje

dela in naloge:

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — DIREKTORJA TOZD VINOGRADNIŠTVO

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka, višja ali srednja strokovna izobrazba agronomske smeri,
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- sposobnosti za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne iz dosedanje zaposlitve,
- moralnopolitične pogoje v skladu z družbenim dogovorom o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Ljutomer.

4. Delavski svet

TOZD Živinoreja-poljedelstvo razpisuje

dela in naloge:

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — DIREKTORJA TOZD ŽIVINOREJA — POLJEDELSTVO

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka, višja ali srednja strokovna izobrazba agronomske, veterinarske smeri,
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- sposobnosti za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne iz dosedanje zaposlitve,
- moralnopolitične pogoje v skladu z družbenim dogovorom o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Ljutomer.

5. Delavski svet

TOZD Simentalka razpisuje

dela in naloge:

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — DIREKTORJA TOZD MESNA PREDELAVA SIMENTALKA

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka, višja ali srednja strokovna izobrazba veterinarske ali tehnološke smeri,
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- sposobnosti za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne iz dosedanje zaposlitve,
- moralnopolitične pogoje v skladu z družbenim dogovorom o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Ljutomer.

6. Delavski svet

TOZD Prevoznništvo razpisuje

dela in naloge:

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — DIREKTORJA TOZD PREVOZNIŠTVO

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- višja ali srednja strokovna izobrazba ustrezne smeri,
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- sposobnosti za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne iz dosedanje zaposlitve,
- moralnopolitične pogoje v skladu z družbenim dogovorom o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Ljutomer.

7. Delavski svet

TOZD Močna krmila razpisuje

dela in naloge:

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA — DIREKTORJA TOZD MOČNA KRMILA

Kandidat mora poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka, višja ali srednja strokovna izobrazba agronomske, veterinarske ali ekonomske smeri,
- 3 leta ustreznih delovnih izkušenj z visoko strokovno izobrazbo ali 5 let z višjo ali srednjo strokovno izobrazbo,
- sposobnosti za uspešno gospodarjenje in organizacijske sposobnosti, razvidne iz dosedanje zaposlitve,
- moralnopolitične pogoje v skladu z družbenim dogovorom o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini Ljutomer.

Kandidati bodo izbrani za štiriletni mandat.

Kandidati za razpisana dela in naloge naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev in opisom dosedanjega dela v zaprti ovojnici na naslov:

DO Ljutomerčan — razpisna komisija za imenovanje direktorja TOZD. . . (pripisati je potrebno TOZD s katero kandidat želi skleniti delovno razmerje), 69240 Ljutomer, Kidričeva ulica 2, v petnajstih dneh po objavi razpisa.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po izbiri.

Radijski in televizijski spored od 31. decembra do 6. januarja

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA 15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Z vami na Silvestrovo, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. SOBOTA, 1. Januarja 1983	RADIO MURSKA SOBOTA 11.00 — Posebna novoletna oddaja v madžarskem jeziku, 13.00 — Veselo v novo leto — posebna novoletna oddaja, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	RADIO MURSKA SOBOTA 10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)	RADIO MURSKA SOBOTA PRENOS OSREDNJEGA SLOVENSKEGA SPORODA TV LJUBLJANA 8.00 Poročila, 8.05 Loskitik in oblak, sovjetska risana serija, 8.20 Arabela, češkoslovaška otroška nadaljevalna serija, 8.50 Povezave, poljudnoznanstvena serija, 9.40 Nered v nebeški palači, kitajski risani film, 11.25 K. Cipci: Pika nogavička, balolet, 12.10 Poročila, 12.15 Od Triglava do Gevgelije, ponovitev silvestrovske oddaje, 13.10 Novoletni disco, ponovitev silvestrovske oddaje, 13.30 Jezdec z zahoda, ameriški film, 16.50 Mojstri moči, 17.20 Štiri milijarde v vesolju (Svet v letu 1982), 18.20 Cvetje v jeseni: Cvetje, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 D. H. Lawrence: Sinovi in ljubimci, angleška nadaljevalna serija, 20.35 Aktualno, 21.35 V znamenju.	RADIO MURSKA SOBOTA 17.00 — AKTUALNO — 4. januar 1983, 18.00 — Sotočje, 18.45 — Iz domačega glasbenega arhiva, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 9.50 Propagandna oddaja, 9.55 Parpan: Slalom za moške, prenos 1. teka (do 11.30/45), 12.50 Propagandna oddaja, 12.55 Parpan: Slalom za moške, prenos 2. teka (do 14.15/30) EVR, 16.35 Poročila, 16.40 Loskitik in oblak, sovjetska risana serija, 17.00 Propagandna oddaja, 17.05 Slalom za moške, posnetek iz Parpana, 18.25 Severnoprimorski obzornik, 18.40 Pisani svet: Črni mrav, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 D. H. Lawrence: Sinovi in ljubimci, angleška nadaljevalna serija, 20.35 Aktualno, 21.35 V znamenju.	RADIO MURSKA SOBOTA 17.00 — AKTUALNO — 5. januar 1983, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 10.00 Poročila, 10.05 TV in šoli (do 12.05), 17.35 Poročila, 17.40 Ciciban, dober dan: Zima pleše, 17.55 Niške zborovske slovesnosti, 2. oddaja, 18.25 Celjski obzornik, 18.40 Mostovi, oddaja za italijansko in madžarsko narodnostno skupnost, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Nedelja in Sibila, francoski film, 21.45 V znamenju.	RADIO MURSKA SOBOTA 17.00 — AKTUALNO — 6. januar 1983, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. TV LJUBLJANA 10.00 Poročila, 10.05 TV in šoli (do 12.05), 16.05 Poročila, 16.10 Vesolje: Obale vesoljskega morja, angleška poljudnoznanstvena serija, 17.10 Propagandna oddaja, 17.15 Smučarski skoki, posnetek iz Bischofshofna, 18.25 Podravske obzornik, 18.40 Čas, ki živi: Most človečnosti, oddaja TV Sarajevo, 19.05 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Tednik, 21.00 Zvoki godal, glasbena serija, 21.20 Miniaturne: Mlini ob Krki, 21.35 V znamenju.
TV LJUBLJANA 10.00 Poročila, 10.05 TV in šoli: Samoupravljanje. Ko dežuje... Risanka, Zemlja, Mali program, Risanka, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute (do 12.05), 14.00 Suncokrti, otroška oddaja, 14.15 Zbis, Skatlica z godbo, 14.30 Zvezde cirka, otroška oddaja, 15.30 Pesmi za novo leto, 15.45 Kako naj vem, da to niso sanje, otroška oddaja, 16.15 Otroška oddaja, 16.30 Otroška oddaja, 17.00 Poročila, 17.05 Glasba za cimbane, naše igrače, 17.25 Snežaki, oddaja češkoslovaške TV, 17.50 Domači ansambl: Ansambel Lojzeta Slaka, 18.25 Obzornik, 18.40 Deček Mraz, izpolni nam željo, 19.15 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 B. Jure: Jutri je novo leto, risanka, 20.10 Dober večer, odlomki iz operet in musicalov, 21.25 Smeh in ples, silvestrovska oddaja, 00.03 Od Triglava do Gevgelije, oddaja narodne glasbe, 01.25 Skorpion ubija, ameriški film (do 03.05)	TV LJUBLJANA 8.25 Poročila, 8.30 Risanka za novoletno dobro jutro, 8.40 Jan in Amanda, švedski otroški film, 9.55 J. Jurčič — S. Makarovič: Kozlovska sodbja v Višnji gori, predstava Lutkovnega gledališča Ljubljana, 10.45 Nenavadni pes čuvaj, ameriški film, 12.10 Propagandna oddaja, 12.15 Dunaj: Novoletni koncert, prenos, 13.30/35 Garmisch-Partenkirchen: Smučarski skoki, prenos, 15.40 Poročila, 15.45 Mednarodno srečanje »Čarovnikov« Lipici, 16.30 G. Verdi: Traviata, angleški film, 18.20 I. Tavčar — M. Klopčič: Cvetje v jeseni — I. del: Obisk, TV nadaljevalna, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 TV in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Giga, ameriški film, 21.55 Yves Montand v Olympiji, 23.25 Poročila.	TV LJUBLJANA 8.25 Poročila, 8.30 Živ žav, otroška matineja, 9.20 F. Levstik: Martin Krpan, predstava Mladinskega gledališča v Ljubljani, 10.35 Vince rumeno, ponovitev silvestrovske oddaje, 11.00 Smeh in ples, ponovitev silvestrovske oddaje, 14.10 Poročila, 14.15 Krik divjine, kanadski poljudnoznanstveni film, 15.40 Gostje iz galaksije, jugoslovanski film, 17.05 Sport v letu 1982, 18.05 Cvetje v jeseni: Slovo, 18.55 Ne prezrite, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.23 TV in radio nocoj, 19.25 Zrno do zrna, 19.30 TV dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Sirel v temo, ameriški film, 21.40 Dober večer, ponovitev silvestrovske oddaje, 22.55 Poročila.	TV LJUBLJANA Oddajniki II. TV mreže: 15.00 Iz novoletnega sporeda, 17.00 Nobelovci, dokumentarna oddaja, 17.45 Iz novoletnega sporeda, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Yves Montand v Olympiji, 21.35 Poročila, 21.40 Romška glasba (do 22.40)	TV LJUBLJANA Oddajniki II. TV mreže: 15.00 TV dnevnik, 16.10 Suncokrti, otroška oddaja, 16.40 Split: PJ v košarki Jugoplastika-Cibona, prenos (slov. kom), v odmoru... 18.15 Branje, 18.45 Teletest '81, zabavnoglasbena oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Narodna glasba, 20.35 Dvoje neustranih, dokumentarna oddaja TV Skopje, 21.20 Zagrebška panorama, 21.35 En avtor, en film (do 21.55).	TV LJUBLJANA Oddajniki II. TV mreže: 15.00 TV dnevnik, 16.10 Suncokrti, otroška oddaja, 16.40 Split: PJ v košarki Jugoplastika-Cibona, prenos (slov. kom), v odmoru... 18.15 Branje, 18.45 Teletest '81, zabavnoglasbena oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Narodna glasba, 20.35 Dvoje neustranih, dokumentarna oddaja TV Skopje, 21.20 Zagrebška panorama, 21.35 En avtor, en film (do 21.55).	TV LJUBLJANA Oddajniki II. TV mreže: 17.45 Učitelj, otroška serija, 18.15 Prehrana v naravi, dokumentarna serija, 18.45 Veliki — mali svet, zabavnoglasbena oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Sofokles: Piloklet, predstava HNK Split, 21.15 Ali se med seboj dovolj poznamo, oddaja TV Skopje o kulturi, 22.00 Zagrebška panorama (do 22.15).
TV ZAGREB 9.00 Za otroke zdomcevi, 13.45 Poročila, 13.50 TV koledar, 14.00 Suncokrti, 14.15 Skatlica z godbo, 14.30 Zvezde cirka, 15.30 Pesmi za novo leto, 15.45 Kako naj vem, da to niso sanje, 17.00 Coppelia (balolet), 18.00 Dot in kenguru, 19.30 Dnevnik, 20.00 Od Triglava do Gevgelije, 20.55 Novi Fosili, 21.05 Pesmi stare — teta nova, 21.25 Srebrna krila, 21.35 Prišli smo vam zapeti, 22.25 Dober večer Novo leto, 24.00 Čestitka, 00.01 Pri kumekovoj kleti, 01.25 Se enkrat, 1.55 Sodnik za obečanje (film).	TV ZAGREB 9.40 Poročila, 9.45 Radost Evrope, 10.45 Sedmo Sinbadovo potovanje (film), 12.15 Novoletni koncert dunajskih filharmonikov, 13.30 Smučarski skoki, 15.30 Dnevnik, 15.45 Zabava vas Maja Odžekovića, 16.15 Skrij se (film), 18.15 Sovjetski cirкус, 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Tisti, ki jih imamo radi, 21.00 Zabava vas Sedam mladih, 21.25 Delo za določen čas (film), 23.50 Poročila	TV ZAGREB 9.30 Poročila, 9.40 V nedeljo dopoldne, 12.30 Novoletni koncert iz skupščine mesta Beograd, 13.30 Mali Slager, 14.30 Z balonom nad Nilom, 15.30 Dnevnik, 15.45 Kung-fu (film), 17.00 Preležno vedro, 19.00 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Komedija, 20.25 Hrabro bežimo (film), 22.00 Veseli večer v Sremsu, 22.40 Komedija, 23.35 Poročila	TV ZAGREB 9.10 Poročila, 9.15 Torta, 9.45 Kocka, kocka, kockica, 10.30 Ledeniška lisica (dok. film), 12.00 Pao de Lucia, 13.00 Čarovniki iz Lipice, 13.45 Rdeče, rumeno, zeleno, 14.00 Lutke, 14.15 Drug-store resne glasbe, 18.15 Ves, ta sport, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Prestorjevanje, 20.30 Nasvidenje Mr. Chips (film), 22.25 Dnevnik	TV ZAGREB 9.00 Za otroke zdomcevi, 15.20 Poročila, 15.25 SP v smučanju, 16.10 Sončna krila, 16.40 Košarka: Jugoplastika-Cibona, 18.15 TV koledar, 19.25 Kronika občin Osijek, 18.45 Teletest 81, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 V žarišču, 20.50 Berlin Aleksanderplatz, 22.30 Dnevnik	TV ZAGREB 9.00 Za otroke zdomcevi, 17.40 Poročila, 17.45 Gusarji kapitana Cooka, otroška serija, 18.15 Izobraževalna oddaja, 18.45 Pravični dnevi Slovenske folklore: Pesem današnjega dne, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Življenje je množični pojav (do 22.00).	TV ZAGREB 9.00 Za otroke zdomcevi, 16.40 Poročila, 16.45 Smučarski skoki (posnetek), 17.45 Učitelj, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Splitska, 18.45 Mali — veliki svet, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Politični magazin, 21.05 Nasmešnite se prosim, 22.05 Dnevnik.
TV AVSTRIJA Prvi program 15.00 Norec iz laboratorija 4 (film), 16.30 Halo Spencer, 17.00 Glasbeni klovn, 17.05 Električni eskim, 18.00 Heinz Conrad, 19.00 Tronimus, 19.30 Čas v sliki, 19.45 Silvesterski nagovor kardinala Koeniga, 20.00 Dunaj — Budimpešta, 21.30 Zabavna oddaja, 22.05 Večerja za enega (skeč), 22.20 Umleta presenečenja, 00.00 Ob menjavi leta, 00.05 Pozor Mr. Dodd (film)	TV AVSTRIJA Prvi program 10.00 Smučarski tečaj na TV, 10.30 Zaklad v srebrnem jezeru (film), 12.15 25 novoletni koncert dunajskih filharmonikov (prenos) 13.30 Novoletna skakalna turneja, 15.30 Risanka, 15.45 Gospodar in njegov pes (film), 16.30 Risanka, 17.55 Čeladek, 18.00 Čez mojo zibko so letele bele vrane, 18.50 Beseda k Novemu letu, 19.00 Avstrija v sliki, 19.20 Novoletni nagovor predsednika, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zvezde v cirkuški areni, 21.55 Sport, 22.10 Paul Simon vas zabava	TV AVSTRIJA Prvi program 10.30 Smučarski tečaj na TV, 11.00 ORF Stereo-koncert, 15.20 Robin Hood (risanka), 16.45 Toby in Tobias, 17.15 Risanka, 17.40 Čeladek, 17.45 Klub semorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Hotel norosti (film), 21.55 Sport, 22.10 Religija, 22.15 Charlie Rivel	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutrjanja poročila, 9.05 Eci, peci, peci, 9.30 TV smučarski tečaj, 9.55 SP v smučanju, 11.20 Dogodivščine v balonu (film), 12.45 Opoldanska redakcija, 12.55 Sport (SP v smučanju, skakalna turneja), 16.00 Pravljina nevesta, 17.00 Eci, peci, peci, 17.25 Oddaja z miško, 17.55 Spanček Zaspalica, 18.00 Dick Turpin, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zloraba otrok (dok.), 21.00 Ludwig II.	TV AVSTRIJA Prvi program 9.00 Jutrjanja poročila, 9.05 Eci, peci, peci, 9.30 TV smučarski tečaj, 9.55 SP v smučanju, 11.20 Dogodivščine v balonu (film), 12.45 Opoldanska redakcija, 12.55 Sport (SP v smučanju, skakalna turneja), 16.00 Pravljina nevesta, 17.00 Eci, peci, peci, 17.25 Oddaja z miško, 17.55 Spanček Zaspalica, 18.00 Dick Turpin, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Zloraba otrok (dok.), 21.00 Ludwig II.	TV AVSTRIJA Prvi program 10.00 TV smučarski tečaj, 10.30 Danny Kaye, 13.30 Vihar — vožnja Modrega Finna (film), 15.00 Pravljina nevesta, 16.00 Risanka, 16.25 Lutke, 16.35 Pot Johja Denverja, 17.25 Čeladek, 17.30 Sladka gora — pesnikovo videenje Slovenije, 18.00 Tirolska, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Večer v triletnem taktu, 21.55 Sport, 22.15 Roncalli — več kot cirкус.	TV AVSTRIJA Prvi program 12.40 Sto umetnin, 12.55 Skakalna turneja, 15.30 Risanka, 16.00 Januarski raylv, 17.00 Židovska družina, 17.30 Jakob in Elizabeta 17.40 Čarobna pisal za otroke, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pot v prostost (TV film), 21.45 Božični oratorij J. S. Bacha, 22.15 Na dan, kot vsi ostali (film).
TV MADŽARSKA 9.05 Početniška matineja, spored za otroke, 15.35 Novoletno voščilo, spored Intervizije, 16.20 Povečarske novice, 17.20 Lepi 18.05 Vremenska napoved, 18.50 Pravi primeri 2.05 Silvestrovi program: Superbola, 20.45 Pozno maskevanje, kriminalka, 21.35 Spored Geza Hofi, 22.25 Dunaj-Budimpešta, gala, 24.00 Himna: 0.05 Zabavna glasba.	TV MADŽARSKA 9.20 Ponovitve, 12.15 Novoletni koncert z Dunaja, 15.00 Koncertni film, 15.30 Knežinja Janka, češki film, 16.20 Sport 82, 17.45 Družabni plesi, 18.45 Delta, 19.45 Novoletna poslanica P. Losonczi, 20.15 Filmski kotkati: 1. Gospod iz vesolja, 2. Ogoljuto mesto, 3. Risanka, 4. TV film, 5. Moulin Rouge, 23.35 Presenetljive pravljice.	TV MADŽARSKA 9.05 Sio umetnin, 14.34 Pojmo skupaj, 15.15 Temelji filozofije, 16.15 Risanka, 17.15 Zgodovina kamere, 17.45 Guinnessova knjiga rekordov, 18.30 Brez domovine, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Apnece, 21.40 Božični oratorij J. S. Bacha, 22.10 Umor a la Carte (film), 23.20 Sio umetnin.	TV MADŽARSKA 9.05 Sio umetnin, 15.15 Eci, peci, peci, 17.25 Dobro glej, 17.30 Pet prijateljev, 17.55 Spanček Zaspalica, 18.00 Kunaško živalstvo, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Šport v ponedeljek, 21.05 Profesionalci, 21.55 Večerni šport	TV MADŽARSKA 8.05 in Šolska TV, 10.25 Petrocelli, kriminalka, 11.00 Glasbeni film, 13.30 Šolska TV, 17.05 Sam in Sally, nadaljevalna, 18.10 Otroško mesto za Kambožjo, 18.30 Ostali v tekmovalni, reportaža, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Nove mednarodne merske enote, 20.10 Velika Ana, mala Ana, 21.35 Kronika, II. madžarska armada pri Donu, dok. film, 22.25 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 in Šolska TV, 10.25 Petrocelli, kriminalka, 11.00 Glasbeni film, 13.30 Šolska TV, 17.05 Sam in Sally, nadaljevalna, 18.10 Otroško mesto za Kambožjo, 18.30 Ostali v tekmovalni, reportaža, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Nove mednarodne merske enote, 20.10 Velika Ana, mala Ana, 21.35 Kronika, II. madžarska armada pri Donu, dok. film, 22.25 TV dnevnik.	TV MADŽARSKA 8.05 in Šolska TV, 10.25 Petrocelli, kriminalka, 11.00 Glasbeni film, 13.30 Šolska TV, 17.05 Sam in Sally, nadaljevalna, 18.10 Otroško mesto za Kambožjo, 18.30 Ostali v tekmovalni, reportaža, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Nove mednarodne merske enote, 20.10 Velika Ana, mala Ana, 21.35 Kronika, II. madžarska armada pri Donu, dok. film, 22.25 TV dnevnik.
TV KOPER 15.30 Odprta meja — Oddaja v slovenskem jeziku, Videoteleks, 16.30 Odprta meja — oddaja v slovenskem jeziku (ponovitev) Videoteleks, 17.00 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Pino Trani, 17.05 TVD — novice, 17.10 TV šola, 18.00 Vinski priisk — Glasbena oddaja, 19.00 Aktualna tema, 19.30 TVD — stičišče, 20.15 Dersu Uzai — celovečerni film — celovečerni film — celovečerni film, 21.00 Jolly Solomin, Maksim Munzuk — Režija: Akira Kurosawa, 22.15 TVD — danes, 22.30 Novoletni program.	TV KOPER 11.55 — Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Pino Trani, 12.00 — Novoletni koncert, 13.30 — Smučarski skoki: Garmisch-Partenkirchen, 15.00 — VOJA: Neznano bogastvo Oddaja TV Koper-Capodistria v sodelovanju z UNICEF, 18.30 — Inspektor Bluey — serijski film, 19.30 — TVD — stičišče, 20.15 — KOSARKA: jugoslovansko prvenstvo, 21.45 — EMILY — celov. film, igrajo: Koo Stark, Sarah Brackett, režija: Henry Herbert, 22.00 — novoletni programi JRT	TV KOPER 17.00 — Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Pino Trani, 17.05 — film — ponovitev, 19.30 — stičišče — Tednik TVD, 20.15 — QUATERMASS II — celov. film, igrajo: Brian Donlevy, Sidney James, režija: Val Goetz, 21.25 — Aktualna tema, 21.55 — novoletni programi JRT	TV KOPER 17.00 — Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Giorgio Visintin, 17.05 — TVD — novice, 17.10 — TV šola, 18.00 — film — ponovitev, 19.30 — TVD — stičišče, 20.15 — Serijski film, 20.45 — Italija z neba — dokum. film, 21.25 — Turistični vodič — oddaja v sodelovanju s KOMPAS-om Jugoslavija, 21.35 — TVD — danes, 21.50 — Serijski film, 22.40 — TVD — danes	TV KOPER 13.30 — Odprta meja Oddaja v slov. jeziku, Videoteleks, 16.30 — Odprta meja — Oddaja v slov. jeziku (ponovitev) Videoteleks, 17.00 — Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Marko Waltritsch, 17.05 — TVD — novice, 17.10 — TV šola, 18.00 — PARPAN: Slalom — moski (Svetovni pokal), 19.30 — TVD — stičišče, 20.15 — Celovečerni film, 21.25 — Turistični vodič — v sodel. s KOMPAS-om Jugoslavija, 21.35 — TVD — danes, 21.50 — Cinenotes, TVD — danes	TV KOPER 13.30 — Odprta meja — Oddaja v slov. jeziku, Videoteleks, 16.30 — Odprta meja — Oddaja v slov. jeziku (ponovitev) Videoteleks, 17.00 — Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Marko Waltritsch, 17.05 — TVD — novice, 17.10 — TV šola, 18.00 — Film — ponovitev, 19.30 — TVD — stičišče, 20.15 — Stockholm — dokum. film iz serije MESTA, 21.15 — Turistični vodič — v sodelovanju s KOMPAS-om Jugoslavija, 21.35 — TVD — danes, 21.40 — Serijski film, 22.25 — TVD — danes	TV KOPER 13.30 — Odprta meja — Oddaja v slov. jeziku, Videoteleks, 16.30 — Odprta meja — Oddaja v slov. jeziku (ponovitev) Videoteleks, 17.00 — Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Marko Waltritsch, 17.05 — TVD — novice, 17.10 — TV šola, 18.00 — Smučarski skoki: Bischofshofen, 19.30 — TVD — stičišče, 20.15 — Visoki priisk — zabav. glas. oddaja, 21.15 — Turistični vodič — v sodel. s KOMPAS-om JUGOSLAVIJA, 21.25 — TVD — danes, 21.40 — Kdo pozna umetnosti?

tedenski koledar

PETEK, 31. decembra — Silvester

SOBOTA, 1. januar — Novo leto
NEDELJA, 2. januar — Bazilij
PONEDELJEK, 3. januar — Genovefa
TOREK, 4. januar — Angela
SREDA, 5. januar — Milena
ČETRTEK, 6. januar — Gašper

prodam

STAREJŠO HIŠO v okolici M. Sobote prodam. Telefon 24-654. M-4620

NOVO HIŠO v Bakovcih, vselji-vo, prodam. Janez Makovec, Rakičan, Partizanska 34. M-4657
PODVOZJE za VW z motorjem, v voznem stanju, primerno za »bugija« prodam. Lipovci 19. M-4658

MALE PUJSKE PRODAM. Tišina 28. M-4659
KVALITETEN MED: kostanj in akacija prodam. Veščica 60, telefon 23-806. M-4660

COLN GLISER ZNAMKE ELAN 400 z motorjem 25 KM in prikolico prodam. Lipovci 19. M-4658

OSEBNI AVTOMOBIL LADA 1600, letnik 1979, naprodaj. Mačkovci 47, telefon 77-125. M-4661

MELODIJA — URAGANOJA-ČEVALEC ZA KITARO, 100 W, zelo malo rabljen, nujno prodam. Veščica 60, telefon 23-806. M-4660

PREPROGO (2 x 3 m) in pisalno mizo, dobro ohranjeno, prodam. Stefan Vinkovič, Naselje Prekmurske brigade 2 (pri mlinu). Murska Sobota. M-4662

125 PZ, 1300 cm, poceni prodam. Šiftar, Lendavska 17/C. Murska Sobota. M-4663

HIŠO (10 x 9 m), zgrajeno do druge plošče in 21 arov zemlje prodam, za 450.000 din. Telefon (069) 74-265. M-4669

TOVORNI AVTO MERCEDES, kiper, prodam. Telefon 78-225. M-4670

RENAULT-4, v dobrem stanju, prodam. Stefan Žbül, Jurij 12/B, p. Rogasovci. M-4671

HIŠO V RADENCIH, zgrajeno do III. gradbene faze, prodava. Informacije: Kurnjek, Stefana Kovača 29, M. Sobota. M-4590

GOLF, registriran do julija 1983, prodam. Anton Nemec, Nuskova 31, p. Rogasovci, telefon 78-620 do 14. ure. M-4616

NEDOGRAJENO STANOVANJSKO HIŠO v Krogu prodam. Informacije pri odvetniku Danilu Harju. Kidričeva 21, telefon 23-122. M-4673

TELICO, brejo osem mesecev, rodovniško, prodam. Petanjci 128, p. Tišina. M-4676

SMUČE CR 806, komplet ELAN VEZI in pancere prodam. Stanko Cigliar, Petanjci 36/A, p. Tišina. M-4677

ZASTAVO 101, malo karambolirano, prodam za 30.000 din. Pečarovi 92, p. Mačkovci. M-4678

ZASTAVO 750 prodam po delih. Telefon 82-598. M-4680

MOPED (na 4 prestave) in moped avtomatik 1, prodam. Pordašinci 16, p. Prosenjakovci. M-4682

DVE PARCELI GOZDA (mešani les), prodam. Ivanovci 45, p. Fokovci. M-4663

ZASTAVO 101 in ford cortino prodam. Časar, Cankarjeva 74, Murska Sobota. M-4684

AVTORADIO Z ZVOČNIKOM (za 3.500) in stereo avtokasetofon (za 6.500), prodam. Ratnik, Šercerjeva 18, Murska Sobota, telefon 23-408. M-4686

ZDOMCI! DOMAČIJA V GERDOVCIH, ob glavni cesti Murska Sobota—Avstrija naprodaj. Kmetija obsega stanovanjsko hišo z gospodarskim poslopjem z okrog 10 arov gradbene parcele in cca 1 ha prvovrstne orne zemlje ter 52 arov kvalitetnega travnika. Informacije: Ratnik, Šercerjeva 18, Murska Sobota, telefon 23-408. M-4686

RADIATOR AKLIMAT 600, 27 členov, prodam. Nemčavci 18. M-4689

STARO HIŠO, primerno za vikend, prodam. Andrejci 1, p. Martjanci. M-4691

12 pujskov, stari devet tednov, prodam. Dolnja Bistrica 37. M-4693

RDEČE VINO (izabela, jurka), neškrpljeno grozdje, ugodno prodam. Jože Rožman, Radenci, Gubčeva cesta 29, telefon 73-204. M-4694

NSU 1200, v voznem stanju, registriran, ugodno prodam. Ogled pri avtomehaniku Francu Topolovcu. Černelavci 4. M-4695

OGRAJO ZA STOPNICE, umetno kovano, prodam. Ogled po 16. uri. Berden, Tropovci 70. M-4696

40—50 arov gozda in 20 arov zemlje, primerno za vikend, prodam. Naslov v upravi lista. M-4698

BUČNO-OLJE, novo, prodam. Polana 23, p. Puconci. M-4699

PUJSKE PRODAM. Petanjci 15. M-4700

BREJO KRAVO ali brejo telico, po želji kupca, prodam. Karel Gorza, Andrejci 8. M-4700

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO, 35.000 kalorij z vsemi priključki, prodam za 7.000 din. Jože Rožman, Radenci, Gubčeva 29, telefon 73-204. M-4694

KOMBINIRANO MIZO z električnim motorjem za žaganje, drobljenje zrnja, za luščenje in za brušenje prodam po ugodni ceni. Naslov v upravi lista. M-4675

ELEKTRIČNO KITARO GIBSON, kopija AVON, ojačevalec austrovi, 100V, boks 200 V, orgle elka in lesli alka, 100 V, prodam. Šebjanje, Odranci 367. M-4687

PRITILČNO STANOVANJSKO HIŠO z gospodarskim poslopjem, sadovnjakom in cca 18 arov zemlje v Hrašje-Moti prodam. Informacije v poznih popoldanskih urah. Nemčavci 8. M-4701

VINOGRAD V LENDAVSKIH GORICAH, 16 arov, sončna lega, dobra cesta, prodam. Nedelica 23. Le-379

RENAULT-4, letnik 1978, prodam. Rudi Gjergjek, gostilna, Tišina 5/A. M-4703

GUMI VOZ PRODAM. Vprašati v Krogu 10/C. M-4705

RENAULT 6 TL, registriran do novembra 1983, prodam. Slavko Berden, Filovci 27. M-4706

GRADBENO PARCELO v okolici Murske Sobote prodam. Naslov v upravi lista. M-4589

KONFORTNO DVOSOBNO STANOVANJE v Murski Soboti (73 kv. m), prodam. Naslov v upravi lista. M-4713

STISKALNICO ZA GROZDJE („na prešpan“), prodam. Telefon 73-040, interna 369 — dopoldne. M-4714

TELEVIZOR GORENJE ELEKT.

ZORGER MILAN GRAD GRADBENA MEHANIZACIJA PLANIRANJE ZEMLJE Z BULDOZERJEM

Vsem strankam se za dosedanje zaupanje zahvaljujem ter se s svojimi storitvami priporočam tudi v novem letu, obenem želim zdravo in uspešno NOVO LETO 1983.

OBVESTILO

Pridelovalce oljnih semen obveščamo, da smo začeli s predelavo. Vsem cenjenim strankam želimo

ZDRAVO IN USPEŠNO NOVO LETO 1983

Za obisk se toplo priporočamo!

Jože Gašpar oljama

Markovci 64, p. Šalovci

DRAGO DUMANČIČ, soboslikarstvo in pleskarstvo, Murska Sobota, Borisa Zihlerja 27, želi vsem strankam

SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1983

in se s svojimi storitvami še naprej toplo priporočam.

glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer — Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1 — Ureja uredniški odbor:

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), **Juž Makovec** (pomočnik direktorja in glavnega urednika), **Ludvik Kovač** (odgovorni urednik), **Brigita Bavčar**, **Jani Dominko**, **Jože Graj**, **Milan Jerše**, **Dušan Lopar**, **Feri Maučec** (sport), **Vlado Paveo**, **Stefan Sobočan**, **Janko Stolnik** (dopisništvo), **Branko Žunec**, **Gün-ter Endre** (tehnični urednik), **Nevenka Emri** (lektor), Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: novinarji 21-231, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročniški rok prodaje in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za tiskarstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

VESTNIK

Stefan Dravec (direktor in glavni urednik), **Juž Makovec** (pomočnik direktorja in glavnega urednika), **Ludvik Kovač** (odgovorni urednik), **Brigita Bavčar**, **Jani Dominko**, **Jože Graj**, **Milan Jerše**, **Dušan Lopar**, **Feri Maučec** (sport), **Vlado Paveo**, **Stefan Sobočan**, **Janko Stolnik** (dopisništvo), **Branko Žunec**, **Gün-ter Endre** (tehnični urednik), **Nevenka Emri** (lektor), Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: novinarji 21-231, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročniški rok prodaje in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za tiskarstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

sobe

STANOVANJE NA RELACIJI ČRENŠOVCI—M. SOBOTA išče mlad par. Naslov v upravi lista. M-4702
SOBO oddam dvema dekletoma. Škerget, Stefana Kuzmiča 5, Murska Sobota. M-4710

zaposlitve

ŽENSKO z veseljem do dela v gostinstvu sprejemmo. Osebnih dohodkov po dogovoru. Stanovanje in hrana preskrbljena. Kvalifikacija ni pogoj. Zainteresirane se naj oglasijo v gostilni pod STARIM GRADOM, Matija Gubca 2, Kratina (41230)

KV DELAVCA za kovaško stroko, po možnosti priučeni varilec, zaposlim. OD po dogovoru. Jože Šebjan, kovaštvo, Rakičan, Prešernova 5. M-4704

VEČ KV ZIDARJEV in delavca z opravljenim šoferskim izpitom za C kategorijo zaposlim v januarju 1983 za dela na morju. Pismene ponudbe z opisom prejšnje zaposlitve na naslov: Košar, Avsečeva 21 Ljubljana ali po telefonu 061 447-155. M-MM

ŠIVILJO ZA SERIJSKO DELO SPREJMEM. Sonja Antolič, Radenci, Gregorčičeva 11. M-4745

razno

— ČESTITKA —

Agica Farič, Kupšinci 9/D, okvirjenje slik in gobelinov, želi vsem svojim strankam srečno in zadovoljno NOVO LETO 83 in se s svojimi storitvami priporoča tudi v novem letu. M-4715

ZASEBNI OBRATNIKI!

Opravljam davčne in administrativne posle ter vodim poslovne knjige za vse vrste obrti, gostilne in prevoznike. Ratnik, Šercerjeva 18, Murska Sobota, telefon 23-408. M-4686

DVOSTANOVANJSKO HIŠO na 10-arski parceli v Murski Soboti menjam za manjšo v M. Soboti. Ponudbe na upravi lista. M-OP

DELAVNICE V OKOLICI LJUTOMERA oddam v najem za kovinsko obrt. Naslov v upravi lista. In-427

KMETOVANKA z dobro vpeljeno kmetijo, stara 48 let, išče primerne moškega, starega do 50 let, ki bi bil pripravljen delati na kmetiji. Možnost poroke. V poštev pridejo samo resne ponudbe. Naslov v upravi lista. In-434

VOZNIKI! Vršim optične nastavitve kolotekov na vseh vrstah osebnih av-

tomobilov. S pravilno nastavitvijo kolotekov (koles), boste preprečili enostransko obrabo gum in poskrbeli za varno vožnjo. Franc Makoter avtomehanik, Ljutomer. In-451

OBVESTILO!

Istnike zamrzovalnih skrinj LTH Škofja Loka obveščamo, da bo servisna služba v januarju in februarju obnavljala ohišja, ki zamakajo. Na željo stranke zamenjajo celo ohišje. V času popravila bo stranka dobila servisno skrinjo.

Naročila sprejemamo vsak dan od 7. do 9. ure po telefonu 21-859 ali osebno na naslov: Servisna služba LTH. Markišavci 26/A, p. M. Sobota. M-OP

FANT, star 34 let, visok 175, težak 76 kg, šarmanten, zaposlen v Zvezni republiki Nemčiji, finančno in materialno preskrbljen, želi spoznati resno, šarmantno dekle ali žensko, staro do 30 let. Odgovarjam samo na resne ponudbe. Fotografija celotnega lika obvezna. Ponudbe na upravo lista pod šifro: „CVETOČA POMLAD“. M-4707

OBVESTILO! Obveščam javnost, da bom s 1. januarjem odprl delavnico za vodoinštalaterska dela. Za obisk se priporočam. Vlado Preininger, Šercerjevo naselje 4, Murska Sobota, telefon 21-594 ali Staneta Rozmana 6 (stanovanje). M-4712

ZAHVALA

Nepričakovano, mnogo prezgodaj in brez slovesa je v 32. letu starosti prenehalo biti plemenito srce mojega dragega moža, očka, sina, brata, strica, zeta in svaka

Jožefa Pačnika

samostojnega referenta nabave
iz Černelavec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo kolektivoma IMP TOZD Blisk, SDK, prijateljem iz Prevalj, predstavnikom iz Rudnika Mežica in vsem ostalim predstavnikom iz raznih delovnih organizacij in vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, dragega pokojnika spremljali na njegovi prerani zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam ustno ali pismeno izrekli sožalje.

Zahvaljujemo se čč. duhovniku za obred, pevcem za odpete žalostinke, godbi na pihala, govornikom KS tov. Devetaku in direktorju Bliska tov. Kolmaniču za poslovilne besede.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoci: žena Dragica, hčerke Anita, Erika in Marjana, mama Uršula, brata Anton in Stanko z družino, sestre Danica, Micka, Jožica in Jelka z družinami, tast in tašča ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob težki in nenadomestljivi izgubi naše drage

Marte Kikec

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani. Posebej se zahvaljujemo zdravstvenim delavcem, ki so se trudili, da bi se zdrava vrnila med nas, predstavnikom KS Park in njenim prijateljem, ki so ji pripravili poslednje slovo, govornikom za besede slovesa, pevcem in godbenikom za odpete in odigrane žalostinke ter vsem, ki ste ji darovali cvetje in vence ter jo v tako velikem številu pospremili na njeno zadnji poti.

M. Sobota, 21. 12. 1982

VSI NJENI

Kako srce nam stiska obroč izgube, praznine in bolesti, kako vsak dan bolj sami smo brez tebe...

ZAHVALA

Po daljši in težki bolezni nas je v 77. letu starosti zapustila draga žena, sestra in teta

Elizabeta Gašpar

roj. Pondelek iz Adrianec

V naši hiši je praznina in v srcu bolečina. Težko je verjeti, da te ni več in te nikoli več ne bo.

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki ste drago pokojnico v tako lepem številu pospremili na njeno zadnji poti, sočustvovali z mano, mi izrekli sožalje, njen grob pa prekrili z vencem.

Prisrčna zahvala med osebju bolnišnice, posebej dr. Perkiču, dr. Vučaku, dr. Kološevi in dr. Kiršnerju iz G. Petrovec za zdravljenje. duhovnici Jani za pogrebni obred in lepe poslovilne besede. pevcem iz Adrianec in Lucove, tov. Jošarju za besede ob odprtem grobu in gasilec iz Adrianec.

Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

Adrijanci, 15. 12. 1982

Žalujoci: mož Janez, brat Ludvik in ostalo sorodstvo

Dve leti že v grobu spiš,
a v naših srcih še živiš.
Ne mine ura, dan in noč,
povsod v mislih si navzoč

V SPOMIN

Kolomanu Kozicu

iz Polane

Tvoje pridne roke so za vedno omahnile, le njihovi sadovi so ostali. Čeprav te ni več med nami, boš živel v naših srcih in spomin na tebe ne bo nikoli ugasnil. Hvala vsem, ki se ga še spominjate!

Žalujoci: VSI TVOJI

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, dedek in pradedek

Janez Gider

od Jurija

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, botrini, sorodnikom in vsem, ki ste mu darovali vence in cvetje ter vsem, ki ste ga v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in Antonu Holsedlu za ganljive besede ob odprtem grobu.

Žalujoci: žena Marija, sin Alojz z družino, sinova Karel in Viktor ter hčerke Justina, Milka in Marija z družinami

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite

V SPOMIN

31. decembra bo minilo žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš ljubljeni mož in oče

Karel Krpič

iz G. Slaveč

Ne čas in ne solze ne ublažijo težke bolečine ob krutem spoznanju, kako težko nam je brez tebe. Tvoja smrt je pustila v naših srcih veliko praznino in globoko rano. S solznimi očmi gledamo tvoj grob in se zavedamo resnice, da te ne bo nikoli več med nami, ostal pa boš v naših mislih in srcih do konca dni.

Hvala vsem, ki se ga še spominjate, krasite njegov grob s cvetjem in na njem prižigate sveče.

Žalujoci: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

V SPOMIN

Mrzlega jutra si vesel odšel od doma, a slutil nisi, da se živ ne vrneš več.

7. januarja mineva žalostno leto, odkar nas je za vedno zapustil naš ljubi

Milan Forjan

iz Lipovec

Čas beži, bolečina v naših srcih pa ostaja. Še vedno živita tvoj glas in nasmeh, kot smo ga bili vajeni in težka je resnica, da te ne bo nikoli več med nami. Nemo zremo iz dneva v dan, toda tebe, Milan, ni več domov. Nikoli ne bomo preboleli krute resnice, da te je prometna vihra iztrgala izmed nas in da se nikoli več ne vrneš v naš objem.

Vsem, ki se radi spominjate našega ljubega Milana, mu poklanjate cvetje in prižigate sveče, prisrčna zahvala!

VSI, KI SMO TE IMELI RADI

ZAHVALA

V 54. letu starosti nas je po težki bolezni za vedno zapustil naš dragi mož, sin in oče

Ludvik Horvat

iz Panovec

Ceprav je bolezen znanilka slovesa, je slovo od tebe dragi mož, sin in oče nedojemljivo. Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v času njegove bolezni in trenutkih žalosti stali ob strani in sočustvovali z nami. Posebna zahvala dr. Kiršnerju iz G. Petrovec za lajšanje bolečin, ter vsem, ki so nam izrekli sožalje, pokojnika v tako lepem številu pospremili na zadnji poti ter z venci in cvetjem zasuli njegov poslednji dom. Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilcem in predstavniku KS za poslovilne besede.

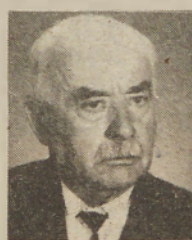
Žalujoci: žena Irena, mama Frančiška, hčerki Gizela in Marta z družinama ter vnuki Vesna, Dušan, Sebastijan in Simona

OSMRTNICA

Prerano je prenehalo biti plemenito srce mojemu predragemu dedku

Louvu Kozarju

vnukinja VLASTA

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite!

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je za vedno zapustil dragi mož, oče, dedek in pradedek

Mihael Ferko

iz Vidonec 88

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, pokojnika pa v tako lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje, za maše in v dobrodelne namene. Hvala č. duhovnikom, predstavnic KS Grad, tov. Anici za poslovilne besede in pevcem za odpete žalostinke.

Posebna zahvala oddelku AOP Mura in Cestnemu podjetju Maribor, enota M. Sobota. Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Vidonci, Sebeborci, M. Sobota, Windsor, Hamilton, 19. 12. 1982

Žalujoci: žena Marija, sin Franc z družino, hčerke Emilija, Anica in Frida z družinami, sin Anton z družino, vsi vnuki, pravnuki in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po težki in dolgotrajni bolezni nas je v 47. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, sin, brat, tast, bratranec, stric, svak in sorodnik

Jože Žekš

čuvaj v Muri

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vsem, ki ste dragega pokojnika spremljali na njegovi zadnji poti, darovali vence, šopke, sočustvovali z nami in nam izrekli sožalje. Posebno zahvalo smo dolžni sostanovalcem bloka Stara ul. 8. delovnemu kolektivu OZD Mura DSS skupne službe, sindikalni organizaciji in RTG oddelku Splošne bolnice Rakičan za vsestransko pomoč.

Zahvaljujemo se tudi zdravstvenemu osebju internega oddelka, patronažnim sestram, dežurnim zdravnikom in tehnikom Zdravstvenega doma za lajšanje bolečin na domu ter šoferjem reševalne postaje.

Prav lepa zahvala tudi učencem IV. a razreda TTŠ M. Sobota, IV. a razreda ŠKC Lendava, predstavnic KS Boris Kidrič in predstavnic kolektiva Mura za poslovilne besede, g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za žalostinke in godbi na pihala iz Bakovec.

VSEM še enkrat — iskrena hvala!

M. Sobota, Dolina, Maribor, Toronto, Newark, Pečarovci, 7. 12. 1982

Žalujoci: žena Albina, sinova Jože in Janez, hčerka Olga z družino, oče z ženo, brat Janez z družino, sestra Kristina z družino ter sestre Jolanka in Marija z družinama iz Kanade

ZAHVALA

Ob prerani in nenadomestljivi izgubi našega predragega moža, očeta, tasta, dedka, brata in strica

Louva Kozarja

šoferja v pokoju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam usno ali pismeno izrekli sožalje.

Posebno se zahvaljujemo zdravniškemu in ostalemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu, družini Cajger-Kovač, predstavnikom ZZB, ZSAM, društvu upokojencev, KS Turpolje, vsem govornikom, sodelavkam iz likalnice I. OZD Mura, TOZD Perilo, godbi in tov. Horvatu za odigrano pesem TISINA.

Vsi njegovi, ki smo ga imeli radi

GORNJA RADGONA

Občinska prireditel ob dnevu JLA

V Gornji Radgoni je bila osrednja prireditev ob dnevu JLA v tamkajšnjem kulturnem domu, pripravila pa sta jo OK ZRVS in KO ZRVS iz Gornje Radgone. Prireditve, ki je bila na predvečer praznika vseh delovnih ljudi in občanov, ki so vključeni v to izjemno pomembno dejavnost, ter seveda članov vseh organiziranih enot in pripadnikov JLA, se je udeležilo mnogo občanov. Slavnostni govornik ob tej priložnosti je bil Fredo Matvos, sekretar komiteja OK ZKS.

Zatem je sledil bogat kulturni program. Izvajali so ga učenci radgonske glasbene šole, oktet Elrad in gasilski oktet, folklorna skupina z OŠ Kapela, pripadniki JLA, učenci OŠ Jože Kerencič in radgonska mladina.

Tudi tokrat so ob dnevu JLA podelili številna priznanja. **DANILO MILKOVIČ** in **JOŽE LEBAR** sta prejela plaketo Zveze vojaških starešin Jugoslavije, **ANTON FILIPIČ** pa zlato značko Zveze vojaških starešin Jugoslavije, podeljenih pa je bilo še 10 priznanj Zveze vojaških starešin Slovenije.

Republiški štab TO pa je odlikoval **ZARKA REUSA**. Ob tem pa so pripadniki TO prejeli še osem priznanj pokrajinskega štaba TO, občinski štab pa je podelil številna priznanja, pohvale in knjižne nagrade.

vp

Društvo za varstvo in vzgojo ptic „Slavček“ Belčinci

OSEM MEDALJ

— Uspela razstava ptic v Murski Soboti

V Belčincih že deseto leto uspešno deluje društvo za varstvo in vzgojo ptic „Slavček“, ki šteje 35 članov. Društvo, ki ga vodi predsednik Karel Gjergjek, je zlasti doseglo pomembne uspehe pri vzgoji sobnih ptic, medtem ko društvo nima prave podpore pri varstvu zunanjih ptic. Prizadevni člani društva se zastonj obračajo s prošnjami za pomoč na nekatere delovne in druge organizacije, ki bi tudi morale skrbeti za varstvo narave. Sami pa niso sposobni skrbeti za krmilnice in valilnice ter jih napolnjevati s potrebno hrano, čeprav na tem področju sami veliko storijo.

Člani društva vsako leto prireajo razstave ptic, ki so zlasti dobro obiskane v Belčincih in Murski Soboti, ter sodelujejo na tekmovanjih, kjer dosegajo razveseljive rezultate. Letos so najprej izvedli društveno tekmovanje v Belčincih, kjer sta bili ocenjeni 202 ptice. Zatem so s 54 pticami sodelovali na republiški razstavi v Škofji Loki, kjer so osvojili 11 medalj, med 29 društev v Sloveniji pa osvojili peto mesto. Medalje so osvojili: Gjergjek dve zlati in eno srebrno, Santavec eno srebrno in eno bronasto, Buzeti eno zlato in eno bronasto, Šarkanj eno srebrno, Kerčmar eno srebrno, Maučec eno bronasto in Černjavič eno srebrno medaljo.

Udeležili so se tudi državnega prvenstva v Zagrebu, kjer so sodelovali z 38 pticami. Osvojili so osem medalj, in sicer: Gjergjek dve zlati in eno srebrno, Kerčmar eno srebrno, Šarkanj eno zlato, Buzeti eno bronasto in Santavec eno bronasto. Člani društva so na državnem prvenstvu tekmovali v ekipni konkurenci za Slovenijo, ki je osvojila prvo mesto.

Društvo je preteklo soboto in nedeljo pripravilo v prostorih osnovne šole I. v Murski Soboti razstavo ptic, na kateri so predstavili 150 najrazličnejših ptic od kanarčkov, papig do zunanjih ptic. V kratkem pa se bodo prizadevni člani društva zbrali na letni skupščini, na kateri bodo ocenili dosedanje delo in sprejeli program dela za prihodnje.

F. Maučec

SGP Konstruktor — TPZD Gradbeništvo Pomurje

Novi proizvodni obrati v Lipovcih

Pretekli petek so v Lipovcih slavnostno odprli novo gradbeno-industrijske obrate TOZD Gradbeništvo Pomurje iz Murske Sobotice. Gre za realizacijo naložbe, ki je v skladu s srednjeročnim razvojem TOZD in DO ter srednjeročnim programom razvoja občine Murska Sobotica. V Jugoslaviji za sedaj še ni gradbene organizacije, ki bi se specializirala za te vrste objektov kot so farme, ki so zahtevnejše od navadnih industrijskih farm, medtem ko so potrebe na tem področju vedno večje. Prva faza izgradnje gradbeno-industrijskih obratov v Lipovcih predstavlja zaokroženo proizvodno celoto, kajti trenutna gospodarska situacija v tem srednjeročnem obdobju ne dovoli nadaljnje izgradnje.

Nov gradbeno-industrijski obrat v Lipovcih sestavljajo Obrat betonske prefabrikacije, ki je namenjen za proizvodnjo armirane betonskih elementov programa „F“ in v manjši meri betonsko galanterijo. Proizvajali bodo montažne elemente, primerne za izgradnjo vseh vrst farm, za tekače, brojlerje, goveda, steklenike v poljedelstvu in vrtnarstvu, garaže, enostavna kmetijska skladišča in objekte za

predelavo primarnih kmetijskih proizvodov. Betonska galanterija pa daje možnost izdelave najrazličnejših nearmiranih in armiranih betonskih elementov, potrebnih pri gradnji cest, regulacijah rek, melioracijah, izgradnji infrastrukture za nove objekte, urejanju kanalizacij, vinogradništvo, gradnji stanovanj in podobno. Kljub dosedanjim provizoričnim oblikam proizvodnje so doslej že zmontirali 136.000 kvadratnih metrov montažnih konstrukcij „F“ programa, od tega letos 55.000 kvadratnih metrov fasadnih elementov. Istočasno so vgradili in prodali tudi veliko število betonskih rešetk. Zmogljivost za izdelavo montažnih elementov so okrog 100.000 kvadratnih metrov.

Obrat centralna železokrivnica je dvoladijska armirana betonska konstrukcija lastnega „I“ programa. Železokrivnica bo krivila železo predvsem za lastne potrebe in potrebe drugih organizacij gradbeništva v Pomurju. Zmogljivost je 3.500 ton na leto, medtem ko trenutno krivijo 2.300 ton.

Obrat betonarne ima zmogli-

vost 70 kubičnih metrov betona na uro. Postavljena sta dva silosa po 500 ton cementa. Že v dosedanjim provizoričnim proizvodnji je bila poraba betona okrog 1000 kubičnih metrov na mesec. V obratu sta zgrajena lastna transformatorska postaja in industrijski tir ter asfaltirani vsi delovni platoi, poti in parkirni prostori. Investicijska vrednost zgrajenih obratov znaša 227.440.000 dinarjev, od tega znašajo lastna sredstva 73.105.000 dinarjev, ostalo pa so sredstva sovlagateljev in krediti.

Z izgradnjo gradbeno-industrijskih obratov v Lipovcih, v katerih bo proizvodnja potekala neodvisno od vremenskih prilik skozi vse leto, so ustvarjeni ugodni pogoji za delo. Proizvodni program pa bo omogočil kmetijstvu racionalno, ekonomično in hitro izgradnjo proizvodnih objektov v družbenem in zasebnem sektorju. O pomenu novih gradbeno-industrijskih obratov TOZD Gradbeništvo Pomurje Murska Sobotica je na slovesni otvoritvi govoril v. d. direktor Franc Čagran, trk pa je prezel in objekt predal namenu najstarejši delavec Jože Šadl.

F. Maučec

O letošnjem poslovanju in planu

Radenske v 1983. letu

„Poslovni rezultati so zadovoljivi glede na pogoje, v katerih smo poslovali, s tem da so seveda tudi odstopanja,“ je na tiskovni konferenci Radenske pred iztekem 1982. leta dejal generalni direktor te delovne organizacije Feri Horvat.

Letos je Radenska prodala 180 milijonov litrov mineralne vode, kar je v primerjavi z lani za 3 odstotke več, ostalih brezalkoholnih pijač (med temi največ swinga) pa so prodali 55 milijonov litrov, kar je za 22 odstotkov več kot v preteklem letu.

Turistična ponudba je na ravni lanskega leta: nočitev je bilo okoli 300 tisoč, od tega je bil občuten porast domačih in padec tujih gostov. Slednji je pogojen z znanimi

vzroki, med domačimi gosti pa je bil v zdravilišču opazen manjši obisk tako imenovanih „socialnih“ oziroma gostov na družbene stroške. Prav tako pa je bila posledica omejitev tudi slabša udeležba pri turističnih paketih in nakupovalno obarvanih izletih ob koncu tedna.

Letošnji izvoz znaša v Radenski 11 milijonov litrov mineralne vode, kar je manj kot lani, to pa predvsem zaradi močne konkurence na tujem trgu in vedno dražjih transportnih stroškov.

Prav zato sta v ospredju plana za 1983. leto izvoz in stabilizacija kar pa ne pomeni, da zaradi slednje v delovni organizaciji niso ambiciozni. Pri turističnem prometu planirajo kar za 28 odstotkov več nočitev tujih gostov, pri domačih pa v primerjavi z letošnjo realizacijo 2-odstotno povečanje.

Oprezni in v težavah pa so v Radenski zaradi zgrešenega ekonomskega ukrepa, ki je močno prizadel devizni priliv v Moravskih toplicah, zavira pa tudi razvoj celotnega turizma, pri katerem bo v letu, ki je pred nami, v ospredju

predvsem kompletiranje turistične ponudbe in ne vlaganje v zidove.

Med investicijami pa bo najzanimivejša prav gotovo ureditev nudističnega kampa v Banovcih, izkoriščanje odpadne toplote in termalnih vrelov za pridobivanje energije za ogrevanje, vlaganje v trg in sovlaganja (med njimi tudi v klavnico brojlerjev) ter sanacijo okroglega bazena v Moravcih.

V okviru turistične ponudbe bodo v ospredju še vedno tridnevni zdravstveni pregledi in aktivni preventivni zdravstveni oddih, rehabilitacijska in shujševalna kura in po novem tudi zdravljenje dihalnih organov ter ženskih bolezni.

Poudarek pa bo tudi na športnorekreativni dejavnosti.

Novi hotel Termal, ki je v vlaganju (kar pomeni, da ima 10 odstotno komercialno boniteto — popust) bo za Silvestrovo poln, tako kot so v glavnem zapolnjene vse kapacitete gostinske ponudbe Radenske za „najdaljšo“ noč in prvi dan novega leta.

Brigita Bavčar

KOLENDARJI MALO DRUGAČE

V invalidskih delavnicah „Solidarnost“ v Murski Soboti so natiskali stenski koledar za leto 1983, ki prikazuje reprodukcije slik kmečkih opravil in podobe s podeželja v Pomurju, teh pa je namreč čedalje manj. Idejo za izdajo takšnega koledarja so dali delavci invalidskih delavnic sami in

pri tokratni izdaji so koristili slike oziroma tempege svojega delavca, slikarja-amaterja Karla Kosednarja, člana skupine „Likos“ iz Murske Sobotice. Kot svetovalec je sodeloval akadem. slikar Franc Mesarič.

Stenski koledar „Solidarnost“ za leto 1983 je bil tiskan v 6.500

— SOBOŠKA OBČINA

DRŽAVNA ODLIKOVANJA

Predsednik skupščine občine Murska Sobotica Martin Horvat je minul pitek podelil visoka odlikovanja šestim posameznikom zaslužnim na različnih področjih s katerimi jih je za dolgoletno in uspešno delo odlikovalo predsedstvo SFRJ.

Z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo je predsedstvo SFRJ odlikovalo **Karla Vratariča** iz Puconec, in sicer za aktivno družbenopolitično delo vsa leta po osvoboditvi, za društveno aktivnost in za vestno izpolnjevanje delovnih obveznosti v TOZD Kremenčev pesek Puconci. Z redom dela s srebrnim vencem so bili odlikovani **Drago Fiala** za aktivno delo v zvezi rezervnih vojaških starešin, kjer se je zlasti izkazal pri aktiviranju te organizacije v krajevni skupnosti Turipolje, **Marjeta Ori**, upokojenka iz Murske Sobotice, za zasluge pri razvoju Pomurskega tišča, aktivno vključevanje v družbenopolitično in samoupravno delo in za društveno aktivnost, ter **Franjo Škarabot**, upokojenec, za dolgoletno in uspešno delo v soboški službi družbenega knjigovodstva, za aktivno delo v krajevni skupnosti, delegatski skupščini, na področju telesne kulture in za pobudništvo pri ustanavljanju društva diabetikov za Pomurje. Red za vojaške zasluge s srebrnimi meči pa sta prejela **Jože Bagaroš** za aktivno delo v zvezi rezervnih vojaških starešin in za zasluge pri razvoju strelstva v Pomurju in še posebej v krajevni skupnosti Tišina, ter **Slavko Jesenič** za aktivno delo in strokovno pomoč pri usposabljanju v zvezi rezervnih vojaških starešin ter za mentorstvo na obrambnih dnevih na mladinskih delovnih akcijah.

— GORNJA RADGONA

Dve visoki odlikovanji

Na zadnji skupni seji vseh treh zborov SO Gornja Radgona je bila najprej manjša slavnost. Predsednik SO Jože Kolbl je podelil dve državni odlikovanji.

JOŽE RUGOLE je bil odlikovan z redom republike z bronastim vencem za svoje dosedanje izredno aktivno družbenopolitično delo. **Tovariš Rugole** je bil udeleženec NOB od leta 1943, do leta 1957 je bil aktivni oficir JLA, od tega leta do 1962 pa je opravljal dolžnost načelnika za ljudsko obrambo ter nasploh veliko prispeval h krepitvi SLO in DS.

MILKA NEUVIRT pa je bila odlikovana z redom dela s srebrnim vencem za svoje aktivno in dolgoletno delo v družbenopolitičnih organizacijah in društvih.

vp

ZVEZNA PLAKETA AVTORADGONI

Za dolgoletno plodno sodelovanje z organi JLA je ob dnevu Jugoslovanske ljudske armade Zvezni sekretariat za narodno obrambo podelil delovni organizaciji Avtoradgona iz Gornje Radgone zvezno plaketo. Pokrajinski štab teritorialne obrambe pa ji je ob tej priložnosti tudi podelil pohvalo za izredne uspehe, dosežene pri obvladovanju vojaških spretnosti, za vzorno discipliniranost in tovarštvo ter odgovorno izvrševanje nalog pripadnikov teritorialne obrambe.

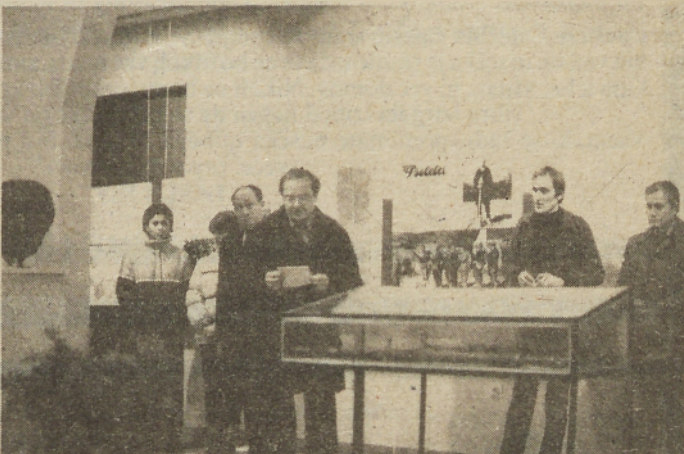
(B. Ž.)

RAZSTAVA UŽIŠKA REPUBLIKA

Pobrateni občini Ljutomer in Titovo Užice sta v svojih odnosih bogatejši za še en pomemben prispevek. V torek so v ljubomerski galeriji Ante Trstjanek odprli razstavo Užiška republika, ki jo je organiziral Zgodovinski muzej

medicinske in osebne opreme) borcev iz časov obstoja Užiške republike.

Razstavo je odprl Pavle Stojković, kustos zgodovinskega muzeja SR Srbije in njen avtor. Otvoritvi so prisostvovali tudi najvišji predsta-

Kustos Pavle Stojković je v uvodnem govoru spregovoril o pomenu Užiške republike ter razstavo tudi odprl.

SR Srbije. Ljutomerčani imajo tako priliko spoznati bogato zgodovinsko preteklost pobratene občine, zgodovino, ki je vsem prav dobro znana. Razstava je sestavljena iz dveh delov: slikovnega, ki je kronološko razporejen, in predmetov (predvsem orožja,

vniki skupščine in DPO občine Ljutomer. V kulturnem programu so sodelovali učenci GS Ljutomer in dramske sekcije ter moškega komornega zbora KUD Ivan Kavčič.

Otvoritev pa je bila posvečena dnevu JLA.

D. L.

v akciji varčevanja z energijo

izvodih in je zanj precejšnje povpraševanje, kajti stane samo 60 novih dinarjev. Podobne koledarje bi v invalidskih delavnicah v Murski Soboti bili pripravljali tiskati tudi v prihodnje, zato je bilo hvaležno za vsako pripombo in predlog o njihovi vsebini.

Filip MATKO